

Sprawozdanie
z działalności FWPN za rok

2009

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Sprawozdanie z działalności za rok 2009

Opracowanie informatyczne:

Janusz Rolecki

Redakcja:

Tomasz Markiewicz

Tłumaczenie:

Silke Lent

Sebastian Woróżbit

Fotografie:

Archiwum FWPN

Okładka:

Wykorzystano fotografie dokumentujące projekty, wsparte przez FWPN: Ottmar Hörl: „Dama z gronostajem” instalacja artystyczna na pl. św. Marii Magdaleny w Krakowie, Magazyn Polsko-Niemiecki „DIALOG”, program stypendialny „Dialog Międzykulturowy”.

Nakład:

800 egz. w wersji polskiej ISSN 1234-5938

700 egz. w wersji niemieckiej ISSN 1234-5946

Opracowanie graficzne i skład:

Studio Sundaylove s. c.

www.studiosundaylove.pl

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

ul. Zielna 37

00-108 Warszawa

e-mail: fwpn@fwpn.org.pl

www.fwpn.org.pl

www.sdpz.org

www.centrumzielna.pl

Biuro FWPN w Berlinie

Albrechtstraße 22, D 10117 Berlin

tel. (+49) 30 27 90 8775

faks (+49) 30 27 90 8774

e-mail: sdpz@sdpz.org

Mapa Polsko-Niemiecka

Na naszej interaktywnej Mapie Polsko-Niemieckiej można znaleźć ponad 300 instytucji z Polski i Niemiec, które działają na rzecz dialogu polsko-niemieckiego na płaszczyźnie kulturowej, naukowej i społecznej.

Mapa dostępna jest pod adresem:
<http://deutsch-polnische-landkarte.info>
i na portalu Point. Kalendarz Polsko-Niemiecki
<http://www.de-pl.info>

Spis treści

Wstęp 03

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej 07

Point. Kalendarz Polsko-Niemiecki 10

Biuletyn Niemiecki 11

Media 12

II Polsko-Niemieckie Dni Mediów 13

Film „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności” 19

Podróże studyjne dla dziennikarzy 22

Magazyn Polsko-Niemiecki „DIALOG” 27

Czasopismo „P+” 28

Nauka, kształcenie 30

I Kongres „Niemieckie badania naukowe nad Polską” 31

Germanistyka dla niewidomych 33

Stypendia GFPS 33

Spotkania stypendystów 34

Jubileusz 25-lecia GFPS 35

Program stypendialny „Dialog Międzykulturowy” 36

Program stypendialny „20 lat pokojowych rewolucji” 38
Spotkania dyskusyjne na temat Polski i stosunków polsko-niemieckich 39
Cykl debat publicznych „Pomyśleć Europę od nowa” 40
Spotkania Polsko-Niemieckie w Niemieckim Muzeum Historycznym w Berlinie 42
Cykl seminariów na temat funkcjonowania fundacji w Polsce i w Europie 43
Konferencja „Pamięć dla przyszłości. Droga do europejskiej kultury pamięci” 44
Polska–Niemcy–Europa. Konferencja z okazji 60 rocznicy powstania Republiki Federalnej Niemiec 45

Współpraca instytucjonalna 46

Polsko-Niemiecko-Ukraiński Kongres Samorządów Lokalnych 47
Polsko-Niemiecka Nagroda Samorządowa 48
Polsko-Niemiecka Letnia Akademia Samorządu Terytorialnego 49

Literatura i Kultura 50

Kroki/Schritte – Niemieckojęzyczna literatura współczesna w Polsce 51
Stypendia twórcze dla autorów, tłumaczy i krytyków. Homines Urbani 53
Wydarzenia kulturalne z okazji jubileuszu 30-lecia partnerstwa miast Krakowa i Norymbergi 55

Publikacje 58

Sprawozdanie finansowe FWPN za 2009 rok 71

Rada FWPN, Zarząd FWPN 76

Zespół pracowników Biura FWPN 78

Centrum Zielna 80

Wstęp

Nadchodzący rok 2009 witaliśmy nie bez obaw i wątpliwości. Dla Polaków i Niemców oznaczał on z jednej strony dwie bardzo bolesne rocznice (siedemdziesiątą wybuchu drugiej wojny światowej i sześćdziesiątą piątą powstania warszawskiego), z drugiej zaś dwudziestolecie wciąż jeszcze niesamowitych wydarzeń roku 1989 (okrągły stół w Polsce, upadek żelaznej kurtyny na Węgrzech i muru w Berlinie), w efekcie których została powołana do życia Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. W obliczu takiej wielości doniosłych rocznic pojawiło się pytanie, które z nich powinny zostać odpowiednio zaakcentowane. Jako fundacja współpracy między Polakami i Niemcami ostatecznie zdecydowaliśmy się położyć szczególny nacisk na pewien typ zdarzeń z przełomowego roku 1989, który dotychczas był raczej pomijany: ucieczki obywateli NRD do Polski. A zatem kolejny wybór podyktowany chęcią tropienia i wypełniania w naszej pracy deficytów wiedzy, doświadczeń i postrzegania.

W roku 2009 Fundacja zrealizowała samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami szereg godnych uwagi przedsięwzięć – m.in. II Niemiecko-Polskie Dni Mediów (str. 13–18), pierwszy Kongres Badań Naukowych nad Polską w Darmstadt (str. 31–33) oraz film dokumentalny „Tschüss DDR! Über Warschau in die Freiheit” („Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności”) – (str. 19–22).

Ostatni z wymienionych projektów stanowił nie lada wyzwanie – po raz pierwszy FWPN wystąpiła w roli producenta filmu dokumentalnego.

„Tschüss DDR! ...” w reżyserii Krzysztofa Czajki opowiada poruszającą, choć niemal zapomnianą historię sześciu tysięcy uchodźców, którzy jesienią 1989 roku wyjechali na Zachód za pośrednictwem ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie.

Przypomnienie tego niezwykłego momentu we wspólnej historii Niemców i Polaków miało w ocenie FWPN dużą wartość, tym bardziej że wieloletni członek Zarządu Fundacji, pan Johannes Bauch, pracował w owym czasie w ambasadzie Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie i w ramach swej pracy nie tylko zajmował się uchodźcami z NRD, ale także towarzyszył im w podróży do Niemiec Zachodnich.

Oprócz niego i ówczesnego polskiego premiera, Tadeusza Mazowieckiego, w filmie głos zabiera Krzysztof Skubiszewski – wówczas świeżo zaprzysiężony minister spraw zagranicznych. Jest to chyba ostatnie publiczne wystąpienie architekta nowej polskiej polityki zagranicznej i zarazem współzałożyciela Trójkąta Weimarskiego. Krzysztof Skubiszewski zmarł na początku 2010 roku, zaledwie kilka miesięcy po warszawskiej premierze filmu.

Również zorganizowane w 2009 roku w Szczecinie Polsko-Niemieckie Dni Mediów z ich hasłem przewodnim „20 lat później...” naznaczone były tematyką politycznych, społecznych i ekonomicznych przemian przełomowego roku 1989.

Czterystu uczestników z Niemiec i Polski – m.in. Hans-Dietrich Genscher, Lech Wałęsa, Gunter Pleuger, Tadeusz Mazowiecki i Aleksander Kwaśniewski, w swoich wystąpieniach i dyskusjach, tak jak już na samym początku w znakomitym przemówieniu otwierającym uczynił to Horst Teltschik, nie tylko zajmowało się historią, lecz także wybiegało w przyszłość.

W Zamku Książąt Pomorskich Horst Teltschik nie tylko zajmująco przedstawił uczestnikom Dni Mediów kulisy negocjacji niemiecko-polskich prowadzonych przez kanclerza Helmuta Kohla, ale również w sposób nie budzący wątpliwości nakreślił wyzwania, które aktualnie rysują się przed nami. „Dokąd zmierza integracja europejska? Nikt nie mówi o tym, w którą stronę chcemy pójść. [...] Kiedy w 1989 roku uczestniczyłem w negocjacjach z Polakami, kanclerz poprosił mnie, żebym pojechał do Paryża i Londynu i zaangażował tamtejsze rządy do udziału w toczących się rozmowach. [...] Moi francuscy przyjaciele z Pałacu Elizejskiego powiedzieli: »Mamy inne interesy«. [...] Opowiadam tutaj o tym, żeby pokazać, jak kształtuje się mapa interesów w Europie i ponownie wyciągam z tego wnioski, że nie ma alternatywy dla współpracy pomiędzy Niemcami i Polakami, jeśli chcemy postępu w realizacji określonych

tematów europejskich. [...] Dlatego życzyłbym sobie, abyśmy nie tylko rozmawiali o przyjaźni i porozumieniu, ale również działali – abyśmy się spotkali i razem przystąpili do działań”.

Ten apel wzięliśmy sobie do serca i razem z naszymi partnerami zdecydowaliśmy, że III Polsko-Niemieckie Dni Mediów w 2010 roku będą przebiegać pod hasłem „Niemcy i Polacy – partnerzy na wschodzie”.

To, co zobowiązuje Polskę i Niemcy jako partnerów na scenie europejskiej – wspólne kształtowanie przyszłości, zapewnianie rozwoju dzięki inicjatywom i ideom – powinno obowiązywać również w obszarze niemieckich badań nad Polską, które stanowią kolejny bardzo istotny punkt naszej fundacyjnej działalności. Na zakończenie pierwszego kongresu „Niemieckie badania naukowe nad Polską” zasugerowano stworzenie warunków dla powołania w Niemczech centrum takich badań. Zarząd FWPN wypowiedział się w tej sprawie pozytywnie. Obecnie prowadzone są rozmowy z partnerami mające na celu skonkretyzowanie i realizację tego pomysłu.

To tylko trzy z 707 projektów, które FWPN zrealizowała, bądź wspierała w ubiegłym roku. W podsumowaniu rok 2009 okazał się jednym z „najpłodniejszych” lat ubiegłej dekady w działalności FWPN. Jego łączny budżet wyniósł 17,7 milionów złotych.

Mimo tak dużej aktywności Fundacji zdecydowaliśmy się w tym roku na mniej obszerne sprawozdanie i lżejszą formę graficzną.

Publikacja, którą Państwo czytacie w większej mierze pragnie skupić się na dużych projektach i inicjatywach, przedstawiając je bardziej szczegółowo i nie jest pomyślana jako pełna lista wszystkich ubiegłorocznych projektów.

Natomiast obszerne zestawienie liczb i wszystkich wspieranych przedsięwzięć zainteresowani znajdą na stronie internetowej Fundacji (www.fwpn.org.pl).

Zarząd Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej
maj 2010

PS: Część nakładu sprawozdania rocznego ukazuje się z dołączoną płytą DVD zawierającą zestawienie reportaży telewizji szczecińskiej z II Polsko-Niemieckich Dni Mediów 2009. Zainteresowani mogą zwrócić się do FWPN w Warszawie z prośbą o bezpłatne przesłanie płyty (do wyczerpania zapasów).

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN) pragnie przez swoją działalność przyczynić się do lepszego porozumienia między Polakami i Niemcami. Rocznie FWPN wspiera ponad 650 projektów, realizowanych przez partnerów z obu krajów. Współpraca ta obejmuje takie dziedziny jak edukacja, nauka, kultura, dziennikarstwo oraz programy partnerskie miast i gmin. Od czterech do pięciu milionów euro rocznie trafia do stowarzyszeń, różnego rodzaju organizacji publicznych i prywatnych, placówek zarówno oświatowych, jak i kulturalnych.

FWPN przyczynia się w ten sposób do istotnego wzmocnienia fundamentów współpracy polsko-niemieckiej, które dziś, na początku XXI wieku opierają się na trwałych podstawach.

Obecnie FWPN wspiera w szczególności:

- a) partnerstwo instytucjonalne w różnych wymiarach (np. partnerstwo miast i gmin, współpracę stowarzyszeń i organizacji),
- b) projekty służące pogłębieniu i polepszeniu znajomości języka polskiego w Niemczech i niemieckiego w Polsce oraz poszerzaniu wiedzy o sąsiednim kraju,
- c) projekty i programy dziennikarskie przyczyniające się do rzetelnego informowania opinii publicznej o kraju sąsiada,
- d) projekty artystyczne i literackie, prezentujące ważne osiągnięcia kulturalne sąsiada.

Aktualne informacje na temat dziedzin uznanych przez FWPN za priorytetowe znajdują się na naszej stronie internetowej www.fwpn.org.pl

Z historii FWPN

Powstanie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej jest ściśle związane z wydarzeniami 1989 roku, które ukształtowały nowy porządek państwowy, polityczny, gospodarczy i społeczny w Europie. Nowy rozdział stosunków polsko-niemieckich symbolizuje spotkanie premiera Tadeusza Mazowieckiego i kanclerza federalnego Helmuta Kohla w listopadzie 1989 roku w Krzyżowej na Dolnym Śląsku. Jednym z jego rezultatów było częściowe umorzenie stronie polskiej w 1990 r. spłaty tzw. kredytu „Jumbo” w celu ułatwienia rozwoju demokracji i budowy wolnego rynku w Polsce oraz utworzenie w 1991 roku Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, wyposażonej w znaczące środki finansowe pochodzące ze spłaty tego kredytu.

W roku 2009 Zarząd Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej podjął pozytywne decyzje w sprawie 707 projektów, przyznając na ten cel środki finansowe w wysokości 17 761 971 zł. Statystycznie rzecz biorąc, dofinansowanie wyniosło nieco ponad 25 000 zł na projekt. Dla porównania w roku 2005 na dotacje przeznaczono nieco ponad 13 mln zł, przy 682 pozytywnie rozpatrzonych projektach, zaś średnia dotacja wynosiła ok. 20 000 zł. W roku 2008 na dotacje przeznaczono 12 814 973 zł, a średnia dotacja nie przekraczała 20 000 zł. Porównanie dla lat 2005-2009 ilustruje poniższa tabela.

Część przyznanych dotacji wyrażona była w euro ze względu na miejsce ich wydatkowania, ale ponieważ FWPN realizuje wypłaty jedynie z konta złotówkowego, dla określenia zobowiązań finansowych wynikających z podjętych decyzji o dofinansowaniu dokonano przeliczenia na złote i otrzymano poniższe kwoty.

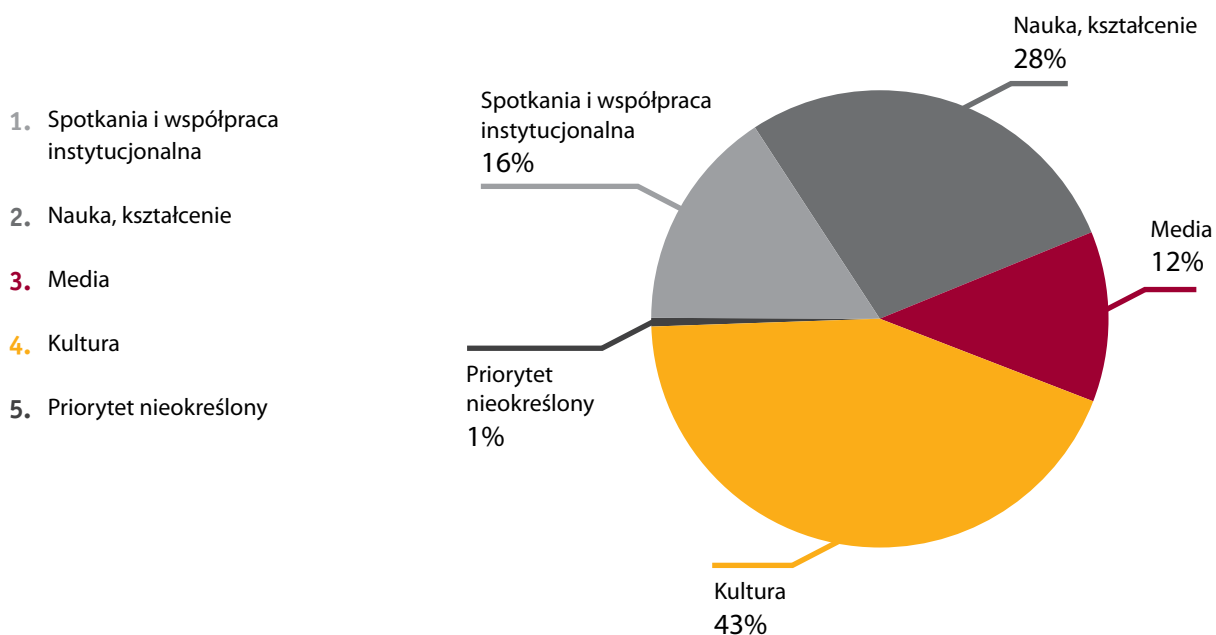
Rok	Dotacje w zł	Liczba projektów
2005	13 558 372	682
2006	11 096 367	573
2007	12 682 532	625
2008	12 814 973	644
2009	17 761 971	707
Razem	67 914 216	3 231

To samo zestawienie w odniesieniu do przyjętych wniosków i przyznanych dotacji wygląda następująco:

Rok	Otrzymane wnioski	Dotacje przyznane	%
2005	1 007	682	67,73%
2006	887	573	64,60%
2007	914	625	68,38%
2008	863	644	74,62%
2009	985	707	71,78%
Razem	4 656	3 231	69,39%

Podział przyznawanych dotacji w 2009 roku na obszary tematyczne przedstawia się następująco:

Priorytety	Liczba dotacji	Suma dotacji w zł
1. Spotkania i współpraca instytucjonalna – wymiana doświadczeń, np. grup zawodowych, także grup młodzieżowych, partnerstwa miast i gmin, uniwersytetów, różnego rodzaju stowarzyszeń i organizacji oraz partnerstwa szkół, o ile nie są one finansowane przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży.	198	2 835 842
2. Prace naukowe, kształcenie i wspieranie nauki języka polskiego i języka niemieckiego jako języków obcych oraz polonistyki i germanistyki w kraju sąsiada – prace naukowe, których przedmiotem jest tematyka polska, niemiecka lub polsko-niemiecka, np. w formie projektów badawczych, konferencji, seminariów bądź publikacji.	211	4 982 904
3. Media – działania na rzecz rzetelnego informowania opinii publicznej o kraju sąsiada.	18	2 095 350
4. Działania literackie i artystyczne, uznawane za ważne dla dialogu polsko-niemieckiego – projekty w dziedzinie muzyki, teatru, filmu, literatury, sztuk pięknych i architektury.	273	7 730 296
5. Priorytet nieokreślony	7	117 580
Razem	707	17 761 971

Point. Kalendarz Polsko-Niemiecki

Dwujęzyczny portal Point. Kalendarz Polsko-Niemiecki jest platformą wymiany informacji o Polsce i Niemczech. Celem Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, która prowadzi portal, jest umożliwienie Polakom i Niemcom dotarcia do pełnej wiedzy o Niemczech i Polsce oraz o ich wzajemnych stosunkach.

Z myślą o polskich i niemieckich czytelnikach prowadzimy zakładkę „Aktualności”, w której zamieszczamy bieżące informacje o ciekawych wydarzeniach w Polsce i w Niemczech głównie z dziedziny kultury, polityki i społeczeństwa. Staramy się także informować o działalności i projektach innych instytucji polsko-niemieckich. Portal zawiera ponadto wiele rubryk. W „Kronice polsko-niemieckiej” co miesiąc podsumowujemy najważniejsze wydarzenia o charakterze polsko-niemieckim i przedstawiamy polską i niemiecką politykę wewnętrzną. W rubryce „Książka miesiąca” recenzujemy najciekawsze publikacje polskie i niemieckie, które w ostatnim czasie ukazały się na rynku wydawniczym. W „Kalendarium wydarzeń” zamieszczamy informacje o wszelkich imprezach organizowanych na terenie Polski i Niemiec. Czytelnikom i instytucjom umożliwiamy również samodzielne zgłaszanie imprez na stronie portalu.

Specjalnie dla polskich użytkowników przygotowujemy ponadto rubrykę kulturalną „Scena Berlin” na temat wydarzeń artystycznych w Berlinie i rubrykę polityczną „O ludziach i wydarzeniach”, a od września 2009 roku także rubrykę „Die Zeit po polsku”, w której co tydzień publikujemy artykuły z tygodnika „Die Zeit”.

Z myślą o niemieckich użytkownikach prowadzimy dodatkowo rubrykę „Stichwort” poświęconą ważnym polskim rocznicom i postaciom oraz rubrykę „Polityka auf Deutsch”, w której co tydzień publikujemy wybrany ciekawy tekst z „Polityki”.

Point. Kalendarz Polsko-Niemiecki www.de-pl.info

Biuletyn Niemiecki

Od grudnia 2009 roku warszawskie Centrum Stosunków Międzynarodowych (CSM) oraz Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN) co miesiąc udostępniają czytelnikom „Biuletyn Niemiecki” w formie newslettera. W każdym numerze polskojęzycznego odpowiednika niemieckiego biuletynu „Polen-Analysen” zamieszczana jest szczegółowa 15-stronicowa analiza poświęcona aktualnym tematom z dziedziny polityki, gospodarki, społeczeństwa i kultury. Od początku istnienia biuletynu w kolejnych wydaniach pojawił się więc raport o Niemczech po wyborach, podsumowanie jubileuszowego roku 2009, a także sprawozdanie na temat niemieckiej strategii wobec Afganistanu. Biuletyn zawiera ponadto kalendarium najważniejszych wydarzeń w niemieckiej polityce oraz statystyki związane z tematem numeru. Biuletyn ukazuje się co miesiąc. Aby bezpłatnie otrzymywać biuletyn w formie elektronicznej, należy zapisać się do newslettera na stronie www.fwpn.org.pl Biuletyn redagują dr Waldemar Czachur z CSM i Paul-Richard Gromnitza z FWPN.

Media

II Polsko-Niemieckie Dni Mediów

Film „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę
ku Wolności”

Podróże studyjne dla dziennikarzy

Magazyn Polsko-Niemiecki „DIALOG”

Czasopismo „P+”

iki

Media

II Polsko-Niemieckie Dni Mediów

Druga edycja Polsko-Niemieckich Dni Mediów gościła w Szczecinie. W debatach i spotkaniach odbywających się w dniach 17–19 czerwca 2009 roku pod hasłem „20 lat później...” zaproszeni goście rozmawiali o rocznicowych wydarzeniach 1989 roku, ale także o aktualnych wyzwaniach

Ilustracją do tematyki Dni Mediów było specjalnie zaprojektowane przez grafika Mirosława Grynia logo, przedstawiające Okrągły Stół – symbol pokojowych przemian w Polsce 1989 roku na tle muru berlińskiego, który runął w listopadzie 1989 roku

stojących przed Polską i Niemcami w zjednoczonej Europie. Zaproszenie do rozmów przyjęli politycy z obu krajów: Tadeusz Mazowiecki, Lech Wałęsa, Aleksander Kwaśniewski, Hans-Dietrich Genscher, Horst Teltschik, Gunter

Pleuger, Janusz Reiter, a także przedstawiciele mediów: Jerzy Baczyński („Polityka”), Christoph Keese (Axel Springer SA), Jean-Luc Testault (Agence France Press), Annette Dittert (Studio ARD w Londynie).

Spotkania prowadzili w duecie dziennikarze polscy i niemieccy: Tomasz Lis (Telewizja Polska) i Steffen Seibert (ZDF), Grzegorz Miecugow (TVN 24) i Christoph von Marschall („Der Tagesspiegel”), Bogusław Chrabota (Grupa Polsat) i Michael Seidel

Prof. Horst Teltschik wygłasza wykład inauguracyjny „20 lat później..”

(fot. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego)

(„Der Nordkurier”), Adam Krzemiński („Polityka”) i Gunter Hofmann („Die Zeit”).

Dni Mediów rozpoczęły się w Operze na Zamku Książąt Pomorskich wykładem inauguracyjnym Horsta Teltschika, który w 1989 roku pełnił funkcję specjalnego pełnomocnika w Urzędzie Kanclerza Niemiec Helmuta Kohla ds. negocjacji z Polską oraz był doradcą politycznym ds. zagranicznych i bezpieczeństwa. W swoim wystąpieniu odsłonił kulisy negocjacji rządu Helmuta Kohla z Polską w 1989 roku i w kolejnych latach (pełny tekst przemówienia dostępny jest na stronie www.dnmediow.org). Następnie goście i uczestnicy Dni Mediów mogli wysłuchać prawykonania „Symfonii Szczecińskiej”, utworu specjalnie skomponowanego dla Szczecina przez niemieckiego kompozytora Friedricha Schenker. W obecności kompozytora wystąpiły Baltic Neopolis Orchestra i Chór Akademicki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Dyrygował Szymon Wyrzykowski.

Prawykonanie „Symfonii Szczecińskiej” Friedricha Schenker. Orkiestrą Baltic Neopolis Orchestra oraz Chórem Akademickim Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie dyryguje Szymon Wyrzykowski

W drugim dniu, podczas Forum Mediów, w Hotelu Radisson SAS odbyły się trzy debaty plenarne. W pierwszej debacie zatytułowanej „Szanse Europejczyków po 1989 roku – Co zysaliśmy, a co

I Debata plenarna: „Szanse Europejczyków po 1989 roku – Co zysaliśmy, a co straciliśmy?” – rozmowa z uczestnikami wydarzeń. Od lewej: Steffen Seibert, ZDF; Hans-Dietrich Genscher – b. minister spraw zagranicznych RFN; Lech Wałęsa, Prezydent RP w latach 1990–1995; Tomasz Lis, TVP (fot. Karol Piechocki)

straciliśmy?” wzięli udział architekci czasu przełomu. Zaproszenie do rozmowy przyjęli bowiem Lech Wałęsa, Prezydent RP w latach 1990–1995, oraz Hans-Dietrich Genscher, minister spraw zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec w latach 1974–1992. Debatę poprowadzili Tomasz Lis z Telewizji Polskiej i Steffen Seibert z niemieckiej ZDF. „Do upadku muru berlińskiego przyczyniło się naprawdę wielu Polaków, na czele z papieżem Janem Pawłem II”, mówił Hans-Dietrich Genscher na początku debaty. „Ale nie było to jedyne wydarzenie, które doprowadziło do przemian w Europie. Wcześniej już były symptomy, takie jak powstanie ludowe w NRD w 1953 roku, w 1956 roku powstanie na Węgrzech, raz za razem wydarzenia w Polsce.”

„Niewątpliwie jednak”, podkreślił minister Genscher, „wydarzenia w Polsce z 1989 roku otworzyły nowy okres, również dzięki jej premierowi – Tadeuszowi Mazowieckiemu”.

Sporo miejsca w tym panelu poświęcono relacjom polsko-niemieckim 20 lat temu i obecnie.

„5, 10, 20: stosunki polsko-niemieckie w kontekście transatlantyckim” to temat przewodni drugiej debaty, która odbyła się w ramach Forum Mediów.

Grzegorz Miecugow, prowadzący tę dyskusję wspólnie z Christophem von Marschalem, zaczął ją kontrowersyjnie, przywołując sprawę poparcia Polski dla wojny w Iraku i polskiego w niej udziału. Przypomniał, że Niemcy nie wyraziły poparcia dla wojny (podobnie jak większość państw europejskich), natomiast Polska opowiedziała się po stronie Stanów Zjednoczonych i wysłała swoje wojska do Iraku. Decyzja polskiego rządu przez wielu członków NATO i Unii Europejskiej określana była jako zdrada. W dalszej części debaty rozmówcy zwrócili uwagę na fakt, że od tamtych wydarzeń państwa się zmieniły. Zmieniły się Stany Zjednoczone, zmieniła się Polska, Niemcy i obecnie wszyscy stanęli przed koniecznością znalezienia odpowiedzi na podstawowe pytanie: Jak dziś Europa powinna rozmawiać z USA?

„Kiedyś tandem Francja–Niemcy mógł wiele inicjować w Europie. Dziś sytuacja się zmieniła. Mamy dwunastu nowych członków Unii, przydałby się nowy *cylinder* – to mogłaby być Polska” – zaproponował Gunter Pleuger. „Potrzeba nam nowego Trójkąta Weimarskiego – w takim silnym, sprawnym bloku reprezentacja państw Europy powinna stać się partnerem dla administracji prezydenta Baracka Obamy”.

II Debata plenarna „5, 10, 20: stosunki polsko-niemieckie w kontekście transatlantyckim”
Od lewej: Janusz Reiter, były ambasador RP w USA i RFN; Annette Dittert, dyr. Studia ARD w Londynie; Christoph von Marschall („Der Tagesspiegel”); Grzegorz Miecugow (TVN 24); Gunter Pleuger, prezydent Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, były stały przedstawiciel RFN przy ONZ; Aleksander Kwaśniewski, Prezydent RP w latach 1995–2005.
(fot. Karol Piechocki)

III Debata plenarna „Media pod presją! Jak kryzys gospodarczy wpłynie na media w Europie?”
 Od lewej: Michael Seidel (redaktor naczelny dziennika „Nordkurier”); Jerzy Baczyński (prezes i redaktor naczelny „Polityki”); Christoph Keese (dyrektor zarządzający koncernu Axel Springer SA); Jean-Luc Testault (redaktor naczelny Agence France Presse na Francję); Bogusław Chrobot (szef publicystyki Grupy Polsat)
 (fot. Karol Piechocki)

Tadeusz Mazowiecki przemawia podczas uroczystości wręczenia Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej
 (fot. Karol Piechocki)

W trakcie trzeciej debaty plenarnej zatytułowanej „Media pod presją! Jak kryzys gospodarczy wpłynie na media w Europie?” jej uczestnicy próbowali odpowiedzieć na pytanie, jak media mogą przetrwać kryzys, który już dotknął wiele tytułów prasowych na świecie i w Europie. Rozmówcy wskazywali na zagrożenie ze strony Internetu, wpływ państwa na publikowane treści w wyniku

subwencji państwowych dla mediów (przypadek Francji), ale też na tabloidyzację i bulwaryzację mediów.

Podobnie jak podczas ubiegłorocznej edycji w ramach Dni Mediów odbyła się gala Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej, podczas której ogłoszono nazwiska laureatów XII edycji konkursu.

Tadeusz Mazowiecki z nominowanymi i zwycięzcami XII Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej, jurorami i przedstawicielami organizatorów na scenie Teatru Współczesnego w Szczecinie (fot. Karol Piechocki)

Nagroda w wysokości po 5 000 euro przyznawana jest w trzech kategoriach: prasa, radio, telewizja. Nagradzane są najlepsze prace, które otwarcie i rzetelnie informują o kraju sąsiada i które ukazały się drukiem, zostały wyemitowane w radiu lub telewizji bądź zostały udostępnione

Statuetka Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej

w Internecie w roku poprzedzającym przyznanie nagrody. W 2009 roku nagrodzono najciekawsze prace dziennikarskie z roku 2008. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się w Teatrze Współczesnym przy Wałach Chrobrego w Szczecinie. Mowę okolicznościową wygłosił Tadeusz Mazowiecki, pierwszy premier III Rzeczypospolitej Polskiej. Nagrodzeni zostali:

- w kategorii PRASA Włodzimierz Nowak za tekst „Z drugiej strony znaczka” opublikowany w „Gazecie Wyborczej” we współpracy z Friederike Lippold,
- w kategorii RADIO Alicja Kulik za reportaż „Na początku było marzenie” wyemitowany na antenie Polskiego Radia Olsztyn,

Duet moderatorów: Aleksandra Rosiak i Max Ruppert (fot. Karol Piechocki)

Oprawę muzyczną wieczoru zapewniła Jona Ardyn i Baltic Neopolis Quartet (fot. Karol Piechocki)

„Late Night Talk” z Tadeuszem Mazowieckim. Od lewej Gunter Hoffmann („Die Zeit”), Tadeusz Mazowiecki, Adam Krzemiński („Polityka”) (fot. Karol Piechocki)

Wydanie specjalne tygodnika „Polityka” po niemiecku na Dni Mediów

– w kategorii TELEWIZJA Martin Schöne i Tobias Gohlis za reportaż „Crime time – Tod in Breslau”, który został wyemitowany w ZDF-Infokanal. W tym roku organizatorzy wprowadzili do programu dodatkowy punkt. Po zakończeniu uroczystości wręczenia nagrody gościom Dni

Mediów zaproponowano „Late Night Talk” z Tadeuszem Mazowieckim. W kameralnej rozmowie z Adamem Krzemińskim („Polityka”) i Gunterem Hofmannem („Die Zeit”) Tadeusz Mazowiecki opowiadał o trudnościach, jakie musiał przezwyciężyć pierwszy niekomunistyczny rząd w Polsce, ale także o swojej karierze zawodowej – dziennikarza i polityka.

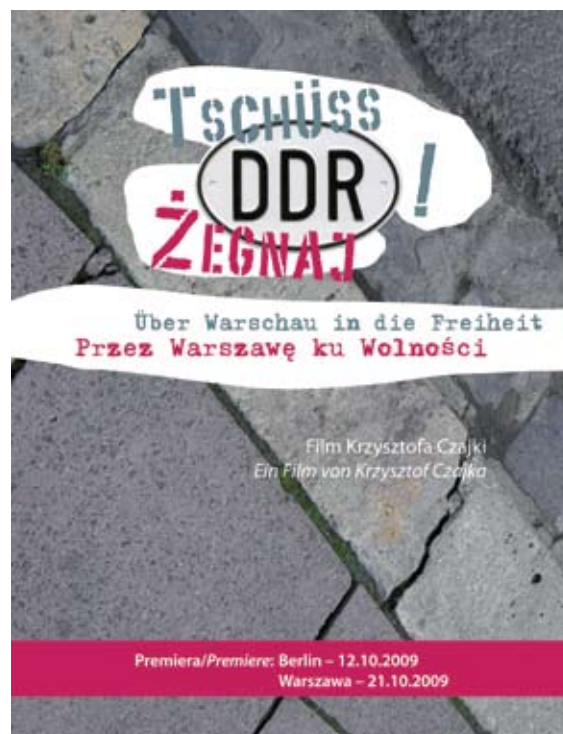
Organizatorami II Polsko-Niemieckich Dni Mediów były Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i Fundacja Roberta Boscha, a gospodarzem – Województwo Zachodniopomorskie. Swojego finansowego i organizacyjnego wsparcia udzieliło też Miasto Szczecin. Podobnie jak w poprzednim roku, zainteresowanie dziennikarzy udziałem w Dniach Mediów przekroczyło oczekiwania organizatorów: wzięło w nich udział blisko 360 dziennikarzy i twórców mediów z obu krajów. W ankiecie ewaluacyjnej przeprowadzonej przez organizatorów blisko 80% ankietowanych oceniło Dni Mediów „bardzo dobrze” i „dobrze”.

Kolejne Dni Mediów odbędą się od 7 do 9 czerwca 2010 roku w Dreźnie. Gospodarzem będzie Wolne Państwo Saksonia.

Film dokumentalny „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności”

Dwadzieścia lat po historycznych wydarzeniach jesieni 1989 roku Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej przy finansowym wsparciu Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (PISF) zrealizowała film dokumentalny „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności”, który miał zwrócić uwagę na niemal zapomniany epizod z polsko-niemieckiej historii: w 1989 roku prawie 6 000 uciekinierów z NRD wyjechało na Zachód dzięki ambasadzie RFN w Warszawie. Los uciekinierów z NRD zasługuje na uwagę także z tego względu, że pomógł im pierwszy niekomunistyczny rząd Tadeusza Mazowieckiego, znajdujący się wówczas w bardzo trudnym politycznie położeniu – minister spraw wewnętrznych był desygnowany przez komunistów, istniał jeszcze Układ Warszawski i obowiązywały umowy z NRD odnośnie przekazywania osób nielegalnie przekraczających granicę państwową. Również Polacy, w tym mieszkańcy Warszawy, podali obywatelom NRD pomocną dłoń. Jednak udzielana wówczas pomoc i solidarność zatarły się w pamięci i zblakły w obliczu innych ważnych wydarzeń z tamtego okresu. Dlatego to niezwykle polsko-niemieckie spotkanie zasługiwało na przypomnienie. W wyniku konkursu w lutym 2009 roku wybrano scenarzystę i reżysera filmu, Krzysztofa Czajkę, urodzonego w Warszawie filmowca, który od kilkunastu lat mieszka i pracuje w Berlinie. Producentem wykonawczym została firma Ost West Film. Mimo bardzo napiętego harmonogramu udało się dotrzymać terminów i w dniu 12 października 2009 roku odbyła się premiera filmu w Zeughauskino w Niemieckim Muzeum Historycznym w Berlinie, zaś w dniu 21 października 2009 roku w Warszawie w gmachu starej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Oba pokazy premierowe cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem publiczności.

Plakat do filmu

Anna i Witold Szymanik na Saskiej Kępie w Warszawie

Ute i Udo Finke, Heidi i Peter Reichmuth przed byłą ambasadą RFN w Warszawie

Dr Albrecht Lempp, dyrektor zarządzający – członek zarządu FWPN, opowiada o kulisach powstania filmu podczas premiery w Berlinie

Premiera filmu w Berlinie. Podium dyskusyjne, od lewej: dr Jürgen Sudhoff, ambasador Marek Prawda, red. Joachim Jauer, b. ambasador Johannes Bauch

Po emisji filmu w Berlinie odbyła się debata na temat opisanych w dokumencie wydarzeń, prowadzona przez dziennikarza ZDF, Joachima Jauera, z udziałem członka zarządu FWPN, Johannes Baucha, który w 1989 roku był ministrem pełnomocnym w ambasadzie RFN w Warszawie, dr Jürgena Sudhoffa, wówczas sekretarza stanu w zachodnioniemieckim MSZ i Marka Prawdy, ambasadora RP w Niemczech. W dyskusji wzięli także udział niektórzy bohaterowie filmu, świadkowie wydarzeń. Warszawska premiera filmu wpleciona została w cykl debat publicznych „Pomyśleć Europę od nowa: 1939–1989–2009”, który był realizowany we współpracy z kilkoma instytucjami, m.in. Instytutem Goethego w Warszawie, Uniwersytetem Warszawskim i „Gazetą Wyborczą”. W dyskusji po pokazie filmu prowadzonej przez dziennikarza tygodnika „Polityka”, Wawrzyńca Smoczyńskiego, udział wzięli: Johannes Bauch, Markus Meckel, współprzewodniczący Rady FWPN i działacz opozycji w NRD, Henryk Wujec, działacz polskiej opozycji antykomunistycznej i reżyser Krzysztof Czajka. Na premierze pojawili się także polscy bohaterowie filmu, w tym mieszkańcy Warszawy, którzy przed 20 laty udzielali pomocy uciekinierom z NRD.

Pamiętkowa fotografia uczestników dyskusji z niemieckimi bohaterami filmu

Premiery filmu zostały poprzedzone konferencjami prasowymi: 6 października w Berlinie i 15 października w Warszawie. Spotkały się one z zainteresowaniem dziennikarzy i zaowocowały przypomnieniem wydarzeń sprzed 20 lat – np. w artykule Reinera Schulze „Wolność smakowała naleśnikami” we „Frankfurter Allgemeine Zeitung”

z 5 listopada 2009 roku, czy Andrzeja Godlewskiego „Przez Warszawę ku wolności” z 16 października w dzienniku „Polska”

Fundacja podjęła również działania w celu prezentacji dokumentu w innych krajach europejskich, poprzez polskie placówki kulturalne i dyploma-

Premiera filmu w Warszawie. Dyskusja panelowa, od lewej: Krzysztof Czajka, Johannes Bauch, Henryk Wujec, Markus Meckel i red. Wawrzyniec Smoczyński

Pamiątkowa fotografia z polskimi bohaterami filmu

tyczne oraz na festiwalach filmowych. Jako materiał edukacyjny film „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności” pokazywany jest w mediatece (drogą internetową) niemieckiej Federalnej Centrali Kształcenia Politycznego oraz w Domu Spotkań z Historią w Warszawie.

Dużą oglądalnością cieszyła się emisja filmu w dniu 9 listopada 2009 roku (a więc w 20 rocznicę obalenia muru berlińskiego) w polskim prywatnym kanale telewizyjnym TVN 24: według informacji uzyskanej z tej stacji telewizyjnej film zgromadził przed odbiornikami ok. 400 000 widzów. Kolejne telewizyjne emisje filmu są planowane w obu krajach w 2010 roku.

W 2009 roku FWPN zorganizowała pokazy filmu m.in. w następujących miejscowościach:

Niemcy	Gdynia
Berlin	Gubin
Drezno	Katowice
Greifswald	Kraków
Heidelberg	Szczecin
Lipsk	Toruń
Monachium	Warszawa
Norymberga	Wrocław
Pasawa	Austria
Poczdami	Wiedeń
Stuttgart	Francja
Polska	Metz
Bydgoszcz	

Podróże studyjne dla dziennikarzy

Program organizowany od 2005 roku wspólnie z Berlińsko-Brandenburskim Instytutem Współpracy Niemiecko-Francuskiej w Europie, nazywanym w skrócie Fundacją Genshagen. Co roku odbywają się dwie podróże studyjne poświęcone aktualnej problematyce polsko-niemieckiej.

1989 – rok przełomu. W poszukiwaniu śladów przyczyn wydarzeń w Polsce

W czerwcu 2009 roku została zorganizowana podróż dla dziennikarzy niemieckich do miejsca narodzin ruchu Solidarność. Uczestnicy niemieccy udali się do Gdańska i Szczecina. Podczas spotkań ze świadkami wydarzeń z lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku, zastanawiano się nad dwudziestoletnią historią demokratycznej Polski: Gdzie miały miejsce najważniejsze zmiany? Jak rozwinęła się od tamtego czasu polska demokracja? Jak kształtowały się stosunki polsko-niemieckie i polsko-europejskie? Jakie są prognozy na przyszłość? W drugiej części podróży dziennikarze uczestniczyli w II Polsko-Niemieckich Dniach Mediów w Szczecinie.

W niedzielę, 14 czerwca, dziennikarze przybyli do Gdańska, gdzie wzięli udział w konferencji zorganizowanej przez Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec „20 lat wolności – wolne społeczeństwo potrzebuje aktywnego obywatelstwa”, podczas której dyskutowali prof. Rita Süßmuth, Edmund Wittbrodt, Markus Meckel i o. Maciej Zięba, a debatę prowadził Basil Kerski.

W poniedziałek, 15 czerwca, dziennikarze pogłębili wiedzę na temat Solidarności podczas spotkania z prezydentem Gdańska Pawłem Adamowiczem, członkiem Platformy Obywatelskiej i jego rzecznikiem prasowym Antonim Pawlakiem. Paweł Adamowicz był przed laty aktywnym działaczem antykomunistycznej opozycji. W maju 1988 roku odegrał jedną z kluczowych ról w czasie strajku na Uniwersytecie Gdańskim. Strajk ten był wyrazem solidarności ze strajkującymi pracownikami stoczni. Następne spotkanie w Europejskim Centrum Solidarności z jego przedstawicielami: ojcem Maciejem Ziębą, Markiem Bonisławskim oraz Patrycją Medowską pozwoliło dziennikarzom na zapoznanie się z najważniejszymi projektami Centrum, do których należy np. Ekspres Solidarności. Około 250 młodych ludzi udaje się w podróż pociągiem do miejsc walk o wolność i pokój. Trasa prowadzi m.in. z Oświęcimia przez Warszawę do Gdańska. W czasie podróży odbywają się liczne wykłady, warsztaty i spotkania ze świadkami. Ten projekt odzwierciedla misję Centrum – uchronić idee Solidarności przed zapomnieniem. Dziennikarze zwiedzili także muzeum Solidarności i wystawę „Drogi do wolności”, znajdujące się niedaleko dawnej stoczni im. Lenina.

Następnie grupa udała się do oddziału TVP w Gdańsku. Dziennikarze gdańskiej telewizji: Małgorzata Morozowska i Piotr Świąc, podzielili się swoimi refleksjami na temat sytuacji mediów w regionie i w całej Polsce. Uczestnicy zadawali dużo pytań o techniczne aspekty pracy dziennikarskiej, m.in. źródła finansowania telewizji, odsetek oglądalności czy wydania online. Zwiedzili również studio telewizyjne. W wieczornym wydaniu regionalnych wiadomości pojawił się krótki materiał na temat tej wizyty.

Dziennikarze spotkali się również z Krzysztofem Dośłą, przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Region Gdańsk i dyskutowali m.in. o sytuacji związ-

Spotkanie z prezydentem Gdańska Pawłem Adamowiczem

Gdańsk

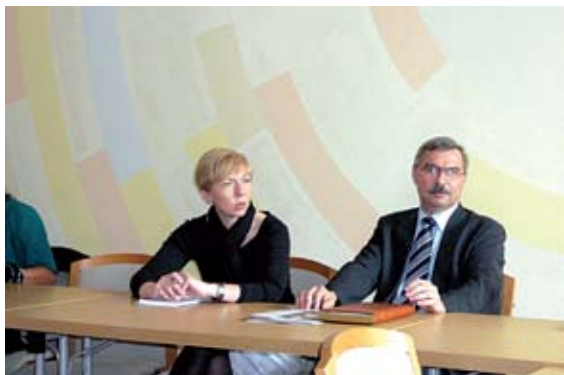

W studio gdańskiego oddziału TVP
(fot. Gabriele Fromm)

Zwiedzanie Gdańska
(fot. Gabriele Fromm)

Krzysztof Dośła, przewodniczący NSZZ „Solidarność” Region
Gdańsk i tłumaczka Agata Radtke
(fot. Julia Hildebrandt)

ków zawodowych w Polsce. Rozmówca nakreślił dwudziestoletnią historię Solidarności. Przypomniał też, jak ważną rolę odegrał Kościół katolicki oraz główne postaci strajku w stoczni – Anna Walentynowicz, Bogdan Borusewicz i Lech Wałęsa. Na zakończenie opowiedział o swoich osobistych doświadczeniach z pracy związkowej.

Pod koniec podróży dziennikarze wzięli udział w II Polsko-Niemieckich Dniach Mediów w Szczecinie. Program podróży wypełniony spotkaniami z ciekawymi rozmówcami spotkał się z aprobatą uczestników. „Bardzo podobał mi się fakt, że partnerzy rozmów naświetlili tak wiele różnych aspektów Solidarności. Dni Mediów dały jedyną w swoim rodzaju możliwość rozmowy z tak ważnymi osobistościami”. „Miałem możliwość w krótkim czasie zapoznać się z zupełnie mi obcym krajem – głównie dzięki bardzo ciekawym rozmówcom. (...) Doświadczenia z podróży z pewnością znajdą zastosowanie w moich kontaktach z polskimi kolegami oraz w mojej pracy w dziale polityki”. (Cytaty pochodzą z anonimowych ankiet, wypełnionych przez uczestników podróży.)

W podróży uczestniczyli:

Gabriele Fromm – niezależna dziennikarka

Jürgen Gressel-Hichert – Kulturradio rbb

Arne Hell – NDR Radio/ TV

Julia Hildebrandt – „Westdeutsche Allgemeine Zeitung”

Katrin Hillgruber – niezależna dziennikarka, m.in. „Süddeutsche Zeitung”, „Der Tagesspiegel”, „Frankfurter Rundschau”

Gudula Hörr – n-tv.de

Kristin Schönfelder – niezależna dziennikarka, m.in. MDR, WDR, Deutschlandradio, HR, SWR

Anjana Shrivastava – niezależna dziennikarka, m.in. Spiegel Online, BPB, „Die Jüdische Allgemeine”

Peter Theisen – Studio ZDF w Berlinie i Poczdamie

Dieter Wulf – niezależny dziennikarz radiowy, m.in. ARD

Alexander Morhart** – niezależny dziennikarz, m.in. Deutschlandfunk, DW, „Tagesspiegel”

** Redaktor Alexander Morhart wziął udział jedynie w II Polsko-Niemieckich Dniach Mediów w Szczecinie.

Niemcy po wyborach do Bundestagu

W październiku 2009 roku została zorganizowana podróż studyjna dla dziennikarzy z Polski do Berlina i Schwerina. Rok 2009 nazywany był w Niemczech rokiem superwyborczym. Oprócz wyborów do Parlamentu Europejskiego, wyborów

prezydenckich, wyborów do pięciu parlamentów krajów związkowych oraz wyborów komunalnych, 27 września odbyły się wybory do Bundestagu. Po Wielkiej Koalicji, rządzącej od 2005 roku, Niemcy mieli szansę wyłonienia nowych reprezentantów oraz uzyskania świeżego wizerunku politycznego w kraju i za granicą.

Przedstawiciele polskich mediów mogli zapoznać się z nowymi konstelacjami politycznymi i podyskutować z politykami, historykami, dziennikarzami oraz przedstawicielami urzędów i administracji publicznej na temat poszczególnych zamierzeń przyszłego rządu.

W centrum zainteresowania dziennikarzy znalazł się kryzys gospodarczy i związane z nim decyzje nowego rządu.

W programie podróży dużo uwagi poświęcono również stosunkom polsko-niemieckim, europejskim i transatlantyckim.

W niedzielę, 25 października, uczestnicy podróży przyjechali do Genshagen. Po powitaniu przez panią Christel Hartmann-Fritsch, członka Zarządu i dyrektora Fundacji Genshagen oraz Herberta Helmricha, współprzewodniczącego Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Petra Pinzler,

publicystka „Die Zeit” i dr Gero Neugebauer, socjolog i politolog w Instytucie im. Otto Suhra na Wolnym Uniwersytecie w Berlinie ocenili wybory do Bundestagu. W dyskusji z polskimi dziennikarzami poruszono m.in. tematy dotyczące polityki zagranicznej, przyczyn katastrofalnej porażki wyborczej SPD czy też nieoczekiwanego sukcesu odniesionego przez FDP. Rozmówcy wyrazili zaniepokojenie niską frekwencją wyborczą wśród młodych ludzi i zastanawiali się wspólnie nad możliwościami modernizacji i unowocześnienia partii politycznych, aby powstrzymać proces oddalania się młodego pokolenia od polityki. Dziennikarze rozmawiali również z Hansem-Joachimem Falenskim, doradcą ds. polityki

Pałac Genshagen (fot. Maria Weber)

Kopuła Normana Fostera w Bundestagu w Berlinie

zagranicznej we frakcji CDU/CSU w Bundestagu, o perspektywach niemieckiej polityki zagranicznej w obliczu nowej konstelacji politycznej. Można było również obejrzeć nową, świeżo wydrukowaną umowę koalicyjną, powstałą w rekordowym czasie trzech tygodni. Pytano nie tylko o następne kroki nowego rządu, lecz także o różne zagadnienia polityki zagranicznej. Następnie podczas spotkania z Janem Techau, dyrektorem programu w Centrum Badań Europejskich Alfreda von Oppenheima przy Niemieckim Stowarzyszeniu Polityki Zagranicznej oraz Johannesem Bauchem, członkiem Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i byłym ambasadorem RFN w Polsce, dyskutowano o przyszłej polityce zagranicznej Niemiec. Według Jana Techau przed nowym rządem stoją następujące wyzwania: obecność niemieckiego wojska w Afganistanie, Iran, UE po podpisaniu Traktatu Lizbońskiego, konferencja klimatyczna w Kopenhadze, jak również nadal nierozwiązane kwestie polityki energetycznej. Rozmowa z panem Bauchem skupiła się głównie na stosunkach polsko-niemieckich w nowej konstelacji politycznej.

Kolejne spotkania dotyczyły tematyki gospodarczej. Przedstawiciele Niemieckiego Instytutu Badań nad Gospodarką, dr Stefan Kooths i dr Joachim Volz, nakreślili ogólną sytuację gospodarczą na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem Niemiec. Poddali krytyce rządową obietnicę obniżenia podatków. Natomiast dr Norbert Reuter, sekretarz Związku Zawodowego VERDI, omówił zapisy nowej umowy koalicyjnej odnoszące się do sytuacji na rynku pracy i kryzysu gospodarczego. Dr Martin Koopmann, członek Zarządu i dyrektor Fundacji Genshagen, zaprezentował rozwój stosunków francusko-niemieckich w ostatnich 50 latach i zamierzenia tworzącego się rządu w odniesieniu do europejskiej polityki zagranicznej. Głównym tematem był zawarty w umowie koalicyjnej pomysł ożywienia idei Trójkąta Weimarskiego. Następną rozmową z dr Andreasem Rinke, zastępcą kierownika biura gazety „Handelsblatt”, skupiła się na kryzysie w mediach w Polsce i w Niemczech oraz na związanych z tym skutkami:

masowymi zwolnieniami dziennikarzy, obniżeniem pensji czy zamykaniem tytułów.

W środę, 28 października, dziennikarze przyjechali do Schwerina. Przedstawiciele Kancelarii Stanu Meklemburgii-Pomorza Przedniego, dr Rainer Kosmider, Marcel Bulla oraz Matthias Crone, zaprezentowali ten kraj związkowy. Dyskutowano o sytuacji w regionie w obliczu kryzysu ekonomicznego. Meklemburgia boryka się z przemianami demograficznymi, które zaszły w wyniku dużej emigracji zarobkowej. Jednym ze skutków tego zjawiska są mniejsze wpływy z podatków. Ten kraj związkowy ma silną pozycję za granicą, posiada wiele partnerstw w basenie Bałtyku. Ważnym elementem składającym się na ten sukces jest dobra współpraca polsko-niemiecka. Dzień zakończył się debatą wieczorną z przedstawicielami partii rządzących SPD i CDU na temat polityki regionalnej

Zamek w Schwerinie – siedziba Landtagu Meklemburgii-Pomorza Przedniego (fot. Alicja Rucińska)

w tym kraju związkowym po wyborach do Bundestagu. Wśród rozmówców znaleźli się: Sebastian Schröder, sekretarz stanu w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Rozwoju Meklemburgii-Pomorza Przedniego (SPD), Beate Schlupp, członek landtagu (CDU), Jochen Schmidt, dyrektor Centrali Kraju Związkowego ds. Kształcenia Politycznego i Thomas Müller, referent w Kancelarii Stanu i członek Zarządu SPD na kraj związkowy.

W miejscowej Izbie Przemysłowo-Handlowej dziennikarze spotkali się z Malte Rüterem, kierownikiem działu międzynarodowego i Wiebke Weitendorf, rzeczniką prasową i rozmawiali o aktualnej sytuacji gospodarczej w Meklembur-

gii. Odwiedzili firmę Fertigungstechnik Nord GmbH, gdzie jej dyrektor Steffen Timm, przedstawił pomysł wprowadzenia skróconego czasu pracy. To rozwiązanie uchroniło firmę przed masowymi zwolnieniami pracowników. Wizyta

Dyrektor Steffen Timm prezentuje firmę Fertigungstechnik Nord GmbH (fot. Alicja Rucińska)

w redakcji lokalnej gazety „Schweriner Volkszeitung” (SVZ) i w regionalnym studiu ZDF pozwoliła na uzyskanie informacji o sytuacji lokalnych mediów. Podczas kolacji z dziennikarzami – Frankiem Pfaffem (dpa), Peterem Harke (NDR), Marion Richardt (SVZ, „Nordkurier”), i Jürgenem Seidlem, freelancerem, – rozmawiano o wyborach do Bundestagu, kryzysie finansowym i o środkach masowego przekazu w Polsce i w Niemczech.

Podczas pobytu w Schwerinie dziennikarze zapoznali się z działalnością organizacji „Kinder-Tafel” zajmującej się dziećmi i młodzieżą z niezamożnych rodzin. Peter Grosch, przewodniczący organizacji oraz pastor Martin Scriba przedstawili trudną sytuację socjalną niektórych rodzin w Schwerinie. W ciągu tygodnia wydawane są śniadania i obiady. Dzieci otrzymują też pomoc przy odrabianiu lekcji. W związku z tym, że organizacja nie dostaje żadnego wsparcia finansowego od miasta, musi wystarczyć zaangażowanie społeczne jej członków. Po tej rozmowie dziennikarze odjechali do Berlina. Wczesnym popołudniem wyjechali do Polski.

Uczestnicy podróży ocenili, że jej program był różnorodny, ciekawy, przemyślany i profesjonalnie zorganizowany. Szeroki wybór rozmówców, którzy

przedstawiali poszczególne zagadnienia z różnych punktów widzenia, spotkał się z aprobatą wśród dziennikarzy. Chwalono także nieformalne spotkania z niemieckimi kolegami, które są pomocne w codziennej pracy dziennikarskiej oraz wizytę w Schwerinie, podczas której można było poznać problemy życia codziennego w skali lokalnej.

W podróży uczestniczyli:

Robert Biskupski – „Życie Warszawy”

Jan Błaszczkowski – „Fakty” TVN

Filip Gańczak – „Newsweek”

Jolanta Maria Kozak – Towarzystwo Mediów Lokalnych, Magazyn Regionalny „Panorama”

Teresa Kudyba – producentka filmowa, publicystka, Tress-Film, „Gazeta Wyborcza”

Aleksander Martin – Starpress Media

Maciej Perzanowski – student, Wyższa Szkoła Dziennikarska im. M. Wańkowicza

Alicja Rucińska – TVN 24

Wojciech Szymański – Polskie Radio Program III

Maria Weber – „Rzeczpospolita”

Zarówno grupą niemiecką w Polsce, jak i grupą polską w Niemczech opiekowały się Anna Cieszewska z FWPN i Malwina Pryjda z Fundacji Genshagen.

Magazyn Polsko-Niemiecki „DIALOG”

Od 1994 roku FWPN dofinansowuje Magazyn Polsko-Niemiecki „DIALOG”, wydawany przez Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich z siedzibą w Berlinie. Magazyn „DIALOG” został powołany do życia już w 1987 roku. Od 1996 roku ukazuje się po polsku i po niemiecku w Berlinie i w Gdańsku w nakładzie ok. 8000 egz. Obecnie „DIALOG” jest nie tylko platformą wymiany doświadczeń między ponad 50 Towarzystwami Niemiecko-Polskimi i ich polskimi partnerami,

ale dostarcza informacji i analiz na temat integracji europejskiej i kluczowych zagadnień w stosunkach polsko-niemieckich. Na łamach pisma ukazują się artykuły czołowych publicystów z obu krajów oraz wywiady ze znanymi politykami i ludźmi kultury. Redaktorem naczelnym magazynu jest politolog i publicysta Basil Kerski, a redakcją w Gdańsku kieruje Wojciech Duda.

W 2009 roku ukazały się 4 zeszyty czasopisma „DIALOG”. Poruszono w nich m.in. następujące tematy i zagadnienia:

- 60 lat istnienia Republiki Federalnej Niemiec;
- Porównanie kultury politycznej Republiki Bońskiej i Republiki Berlińskiej;
- Omówienie, w czasach kryzysu światowego, polskich sposobów na kryzys;
- Prezentacja rewolucyjnej drogi Solidarności w latach 1980–1989;
- Współcześni Niemcy zamieszkali w Polsce;
- Transporty żydowskich dzieci w 1939 roku z Gdańska do Londynu;

- Działalność Polsko-Rosyjskiej Grupy ds. Trudnych;
- Zapomniane polsko-rosyjskie kontakty artystyczne w latach 20. i 30. XX wieku;
- Stosunki Unii Europejskiej z postsowieckim obszarem kontynentu;
- Saksonia: kulturowe oddziaływanie unii saksońsko-polskiej, kraj z wieloma polskimi i polsko-niemieckimi miejscami pamięci, nowe zjawiska polsko-niemieckie na przykładzie Saksonii i Dolnego Śląska;
- Warszawa: warszawskie rodziny pochodzenia niemieckiego, zapomniany czas niemieckiej okupacji Warszawy w latach 1915–1918; spacer po Warszawie niespiesznego przechodnia Petera Lachmanna;
- Los niemieckich wypędzonych i jego recepcja po 1945 roku;
- Nowy rząd federalny po wyborach parlamentarnych w Niemczech w 2009 roku.

Czasopismo „P+”

„P+” – taki tytuł nosi niemiecki kwartalnik ukazujący się od 2007 roku w Berlinie. Pismo wydawane jest w języku niemieckim z zamiarem zainteresowania niemieckich czytelników Polską, jej kulturą i gospodarką. Redaktorką naczelną jest Antje Ritter-Jasińska, a grafikiem Michael Okraj – urodzony w Polsce i wychowany w Niemczech. Wśród autorów tekstów znajdują się zarówno Niemcy, jak i Polacy. Redakcja stara się docierać do ciekawych autorów, osobowości po obu stronach granicy. „Naszą grupą docelową są wszyscy ludzie, którzy są otwarci, innymi słowy są – zgodnie z angielskim pojęciem – »culture creatives«. W tym mieszczą się zarówno naukowcy, jak przedsiębiorcy, Niemcy i Polacy, młodzi i starzy (ale młodzi duchem), mężczyźni i kobiety, ludzie wszystkich grup społecznych i przede wszystkim ludzie kreatywni. To, co ich łączy to zainteresowanie Polską” – informuje redaktorka naczelną „P+”.

W 2009 roku czasopismo zmieniło tytuł z „polen-plus” na „P+” i rozszerzyło zakres poruszanych zagadnień o tematykę związaną z innymi krajami Europy Wschodniej. „Była to świadoma decyzja podyktowana interesem Polski. Poszerzając zakres naszych zainteresowań o zagadnienia dotyczące sąsiednich obszarów Polski, liczymy na powiększenie kręgu potencjalnych czytelników. Polska pozostanie nadal tematycznym sercem magazynu, jednak dzięki szerszemu kręgowi odbiorców ma szansę zostać »odkryta« przez ludzi, którzy się nią wcześniej nie interesowali bezpośrednio, ale są zainteresowani na przykład Czechami lub Węgrami i przez te właśnie kraje dotrą do Polski. W ten sposób sprawa polska wyruszy w świat” – przekonuje redakcja magazynu „P+”.

Magazyn jest wydawany w nakładzie 15 000 egzemplarzy, w nowoczesnej szacie graficznej. Fundacja Współpracy Polsko Niemieckiej dofinansowała w 2009 roku wydanie czterech numerów czasopisma.

W dziedzinie Media FWPN wsparła w 2009 roku 18 projektów w łącznej kwocie 2 095 350 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2009 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie www.fwpn.org.pl

Nauka, kształcenie

I Kongres „Niemieckie badania naukowe nad Polską”

Germanistyka dla niewidomych

Stypendia GFPS

Spotkania stypendystów

Jubileusz 25-lecia istnienia GFPS

Program stypendialny „Dialog Międzykulturowy”

Program stypendialny „20 lat pokojowych rewolucji”

Spotkania dyskusyjne na temat Polski i stosunków polsko-niemieckich

Cykl debat publicznych „Pomyśleć Europę od nowa”

Spotkania Polsko-Niemieckie w Niemieckim Muzeum Historycznym w Berlinie

Cykl seminariów na temat funkcjonowania fundacji w Polsce i w Europie

Konferencja „Pamięć dla przyszłości. Droga do europejskiej kultury pamięci”

Polska–Niemcy–Europa. Konferencja z okazji 60 rocznicy powstania Republiki Federalnej Niemiec

Nauka, kształcenie

I Kongres „Niemieckie badania naukowe nad Polską”

W lutym 2009 roku w Darmstadt miało miejsce istotne wydarzenie podsumowujące stan prowadzonych w Niemczech badań nad problematyką polską. W ciągu ostatnich 20 lat badania nad Polską w Niemczech uległy rozproszeniu i nie były koordynowane przez żaden ośrodek naukowy. Również opinia publiczna niewiele wiedziała o tym, jaka jest skala i efekty prowadzonych prac badawczych. Stąd pojawił się postulat zorganizowania spotkania naukowców i badaczy zajmujących się Polską, tak aby możliwa była wymiana doświadczeń oraz wypracowanie wspólnego stanowiska. Zadania tego podjął się Deutsches Polen-Institut (DPI) w Darmstadt, który w dniach 26–28 lutego 2009 roku w Centrum Kongresowym „Darmstadtium” zorganizował, wspólnie z Centrum Wschodniej Europy w Giessen, Instytutem Herdera w Marburgu oraz Uniwersytetem Jana Gutenberga w Moguncji, I Kongres „Niemieckie badania naukowe nad Polską”. Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej występowała jako partner i główny sponsor projektu.

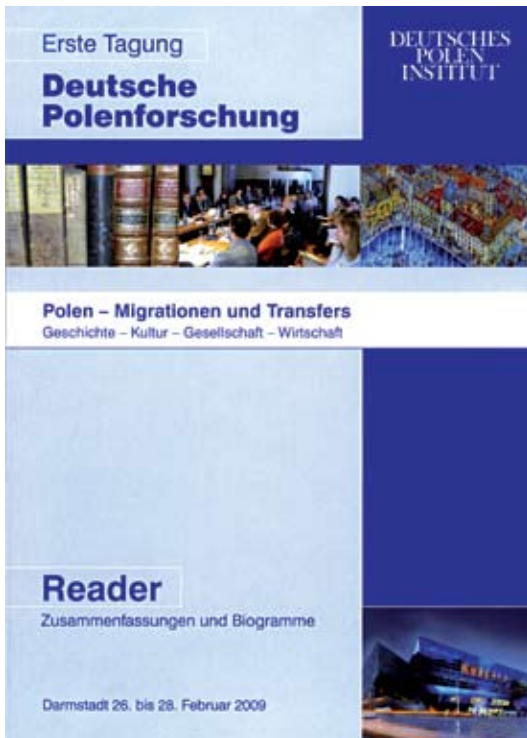
Program konferencji składał się z siedmiu obszarów tematycznych:

- migracja postkolonialna,
- miasto i migracja,
- pomiędzy ojczyzną a obczyzną – procesy migracji i transferu nauki,
- sztuka i kultura – zależności pomiędzy transnarodowymi powiązaniem a narodowymi konstrukcjami tożsamości,
- pomiędzy wielką polityką a prywatnymi strategiami – rozmiar polskiej migracji od czasu drugiej wojny światowej,
- międzynarodówka specjalistów a transformacja ojczyzny – transfer wiedzy w XIX i XX wieku – przykład Polski w kontekście europejskim,
- język jako medium transferu.

W kongresie wzięło udział ok. 240 badaczy i naukowców, z których 60 wygłosiło referaty. Oficjalnego otwarcia dokonali: Doris Ahnen – minister edukacji, nauki, młodzieży i kultury Nadrenii-Palatynatu, Andreas Storm – sekretarz stanu w Federalnym Ministerstwie Edukacji i Nauki, Andrzej Kaczorowski – konsul generalny RP w Kolonii, prof. dr Rita Süßmuth – prezydent DPI w Darmstadt,

Dyskusja plenarna podczas Kongresu. Od lewej: dr Torsten Fischer z Deutsche Forschungsgemeinschaft; prof. dr Dieter Bingen, dyrektor DPI w Darmstadt; dr hab. Irena Lipowicz, dyrektor zarządzająca, członek Zarządu FWP; Stephan Geifes, Niemiecki Instytut Historyczny w Paryżu.

Wydawnictwo kongresowe

Nicola Beer – sekretarz stanu ds. europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości Hesji.

Na zakończenie konferencji opublikowano siedem postulatów dotyczących badań naukowych nad Polską w Niemczech, m.in. zaproponowano założenie Katedry badań nad Polską na jednym z niemieckich uniwersytetów.

Siedem postulatów dotyczących badań naukowych nad Polską w Niemczech

1. Polska jest drugim co do wielkości sąsiadem Niemiec. Badania nad Polską powinny zająć poczesne miejsce na niemieckiej mapie badań naukowych.

2. W polsko-niemieckich kontaktach naukowych panuje wciąż spora asymetria. Badania naukowe nad Niemcami w Polsce tradycyjnie cieszą się dużym zainteresowaniem, natomiast badania naukowe nad Polską w Niemczech są prowadzone na mniejszą skalę. W dziedzinie niemieckich badań naukowych nad Francją sytuacja jest zupełnie inna.

3. Badania naukowe nad Polską i studia polonistyczne w Niemczech są zdecentralizowane. Brak jest geograficznej koncentracji tych badań i centralnego uniwersyteckiego ośrodka badawczego. Zbyt rzadko dochodzi do kontaktów między naukowcami prowadzącymi badania nad Polską, zarówno w ramach jednej dyscypliny, jak i w ramach różnych dyscyplin naukowych. Geograficzne rozproszenie kompetencji polonistycznych może z jednej strony cieszyć, z drugiej strony prowadzi jednak do słabości instytucjonalnej i słabej widoczności.

4. W najbliższym czasie nie można oczekiwać instytucjonalnego wzmocnienia badań naukowych nad Polską w Niemczech. Dlatego ważne jest, by udokumentować rzeczywisty potencjał, jaki kryją w sobie te badania w poszczególnych dziedzinach naukowych. Taką możliwość oferuje pierwszy kongres »Badania naukowe nad Polską«, który odbywa się od 26 do 28 lutego 2009 roku w Darmstadt. Szczególnie cieszy duża liczba młodych naukowców, którzy biorą udział w kongresie.

5. Dalszym krokiem prowadzącym do wzmocnienia widoczności badań naukowych nad

Polską mogłaby stać się intensyfikacja komunikacji i wymiany informacji naukowej. Można to osiągnąć, organizując regularnie konferencje polonistyczne, służące również jako giełda informacji, oraz dbając o silniejsze powiązanie ze sobą ośrodków badań nad Polską w Niemczech.

6. Założenie Katedry Badań nad Polską (Polish Studies) na jednym z niemieckich uniwersytetów pomogłoby wzmocnić widoczność tej dyscypliny naukowej. Stworzenie takiej katedry miałoby jednakże tylko wtedy sens, gdyby katedrę taką udało się zintegrować z wyposażonym w odpowiednie środki infrastrukturalne Centrum Badań Naukowych nad Polską, które stworzyłoby koncepcję studiów magisterskich uzupełniających (MA), modułów dokształcających, studiów podyplomowych itp.

7. Aby zwiększyć atrakcyjność Polski jako przedmiotu badań naukowych, a pośrednio również przedmiotu zainteresowania opinii publicznej, należy poszerzyć ofertę odpowiednich materiałów w języku niemieckim (publikacje przekrojowe, wydania źródłowe, atlasy itd.).

Germanistyka dla niewidomych

FWPN prowadzi wspólnie z Instytutem Filologii Germańskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego jedyny w Polsce program stypendialny dla niewidomych germanistów. Program powstał w 2004 roku z inicjatywy dyrektora Instytutu prof. dr Maximiliana Steblera. Obecnie dyrektorem Instytutu jest dr hab. Marzena Górecka.

W 2009 roku ze stypendiów skorzystały następujące osoby: Kamil Kaczyński, Ewelina Orzechowska i Sylwia Smal.

Stypendia GFPS

Fundacja niemal w całości finansuje program stypendialny Stowarzyszenia ds. Wymiany Studenckiej w Europie Środkowej i

Wschodniej GFPS i GFPS-Polska. Wybór uczestników jest dokonywany wspólnie przez gremium studenckie tej organizacji i przedstawicieli FWPN. Oferta obejmuje semestralne stypendia naukowe dla Polaków i Niemców oraz kursy językowe w Polsce dla Niemców.

W 2009 roku stypendia otrzymali:

Stypendyści polscy

Semestr letni 2009

Emilia Chilińska, Uniwersytet Warszawski, pobyt na Uniwersytecie im. Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie

Natalia Gackowska, Uniwersytet Gdański, pobyt na Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana w Monachium

Marcin Górecki, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, pobyt na Uniwersytecie Eberharda Karlsa w Tybindze

Gabriela Nitka, Uniwersytet Rzeszowski, pobyt na Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie

Maciej Przybyszewski, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, pobyt na Uniwersytecie Jana Gutenberga w Moguncji

Semestr zimowy 2009/2010

Joanna Erbel, Uniwersytet Warszawski, pobyt na Uniwersytecie Humboldtów w Berlinie

Dagmara Furmańczyk, Uniwersytet Jagielloński, pobyt na Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana w Monachium

Agnieszka Nitek, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, pobyt na Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie

Anna Porębska, Uniwersytet Warszawski, pobyt na Uniwersytecie w Bonn

Stypendyści GFPS w Chemnitz

Katarzyna Skowrońska, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, pobyt na Uniwersytecie Poczdamskim

Stanisław Tosza, Uniwersytet Jagielloński, pobyt na Uniwersytecie we Fryburgu Bryzgowijskim

Katarzyna Wojnicka, Uniwersytet Jagielloński, pobyt na Uniwersytecie Europejskim Viadrina we Frankfurcie nad Odrą

Stypendyści niemieccy

Semestr letni 2009

Renata Choinka, Wolny Uniwersytet w Berlinie, pobyt na Uniwersytecie Wrocławskim

Mathias Hankel, Uniwersytet Humboldtów w Berlinie, pobyt na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie

Maria Lohmeyer, Uniwersytet Juliusza Maximiliana w Würzburgu, pobyt na Uniwersytecie Łódzkim

Markus Nesselrodt, Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, pobyt na Uniwersytecie Warszawskim

Frauke Steichert, Uniwersytet Sztuki w Berlinie, pobyt na Akademii Muzycznej w Gdańsku

Sandra Schneider, Studium Psychologii i Prawa Karnego w Greifswaldzie, pobyt na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie

Elisabeth Schulze, Wolny Uniwersytet w Berlinie, pobyt na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu

Anne-Kathrin Topp, Uniwersytet Bremeński, pobyt na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim

Jan Wüstemann, Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, pobyt na Uniwersytecie Łódzkim

Semestr zimowy 2009/2010

Verena Böhnisch, Uniwersytet w Kolonii, pobyt na Uniwersytecie Gdańskim

Katrin Fronczek, Uniwersytet w Karlsruhe, pobyt na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

Margarita Gedlek, Uniwersytet Eberharda Karla w Tybindze, pobyt na Uniwersytecie Warszawskim

Anne Guderle, Uniwersytet im. Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie, pobyt na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie

Saskia Haisch, Uniwersytet Ludwika Maksymiliana w Monachium, pobyt na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim

Felizitas Hanke, Ewangelicka Szkoła Wyższa w Darmstadt, pobyt na Uniwersytecie Wrocławskim

Veronika Karkoschka, Wyższa Szkoła w Bielefeld, pobyt na Uniwersytecie Łódzkim

Carolina Sachs, Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, pobyt na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie

Philipp Wahlen, Uniwersytet w Konstancji, pobyt na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu

Spotkania stypendystów

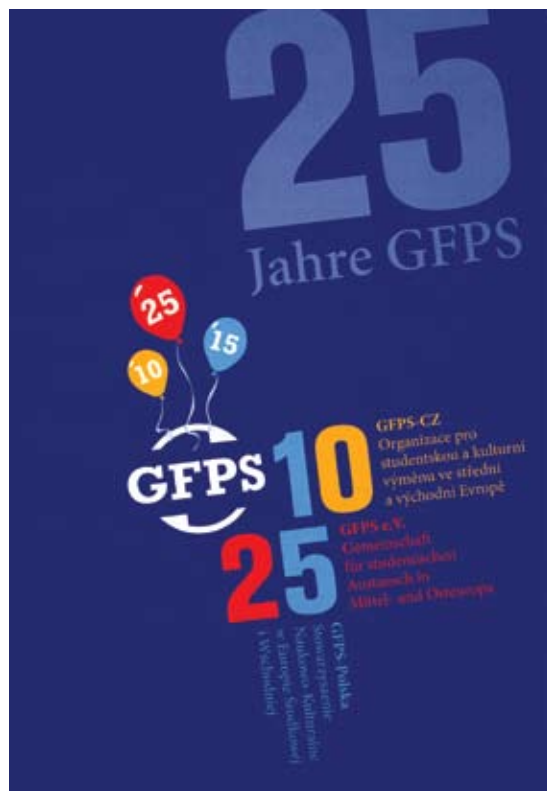
Stypendyści GFPS w siedzibie FWPN

Tradycją stały się spotkania organizowane przez FWPN w Warszawie dla byłych i obecnych stypendystów GFPS. W roku 2009 odbyły się dwa spotkania, w maju i w grudniu, podczas których uczestnicy zapoznali się z działalnością Fundacji. FWPN zaoferowała również program kulturalny, w tym zwiedzanie Warszawy, spektakle w Teatrze Capitol, koncert Chopinowski w parku Łazienki Królewskie, zwiedzanie Muzeum Powstania Warszawskiego.

Jubileusz 25-lecia GFPS

W 2009 roku przypadał jubileusz 25-lecia Stowarzyszenia Naukowo-Kulturalnego w Europie Środkowej i Wschodniej (Gemeinschaft für studentischen Austausch in Mittel- und Osteuropa e.V.), organizacji, która od ponad ćwierć wieku przyznaje się do polsko-niemieckiego porozumienia i współpracy poprzez oferowanie stypendiów dla studentów z obu krajów. W 1994 roku powstało GFPS-Polska, a w 1999 roku GFPS-Cz (Czechy). FWPN udziela wsparcia GFPS od 15 lat. W dniach 17–20 września 2009 roku przy pomocy FWPN i innych fundacji w Görlitz i Zgorzelcu zostało zorganizowane uroczyste spotkanie jubileuszowe. Wzięli w nim udział członkowie rodziny GFPS oraz wszyscy mecenasi i przyjaciele stowarzyszenia, w sumie ponad 100 osób z Polski, Niemiec, Czech i Białorusi.

Uroczyste otwarcie jubileuszu nastąpiło w sobotę, 19 września 2009 roku w Görlitz w „Wichern Haus”, w którym zaprezentowano wystawę o GFPS. Po uroczystym otwarciu jubileuszu przez zarządy GFPS e.V., GFPS-Polska i GFPS-Cz, Georg Ziegler, inicjator i współzałożyciel GFPS, wygłosił poruszającą mowę o przeszłości stowarzyszenia, o jego obecności w wolnej, zjednoczonej Europie i perspektywach organizacji w przyszłości. Zaproszeni goście, Władysław Bartoszewski (sekretarz stanu, pełnomocnik premiera RP ds. stosunków międzynarodowych), Jolanta Róża-Kozłowska (konsul generalna RP w Kolonii), dr Albrecht Lempp (dyrektor zarządzający FWPN), Friedrich Cempel (przewodniczący referatu Sprawy Studenckie w Saksońskim Ministerstwie Stanu) oraz Stephen Erb (dyrektor biura Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży w Poczdamie) mówili o swoich związkach z GFPS i życzyli stowarzyszeniu wielu sukcesów. Następnie odbyła się dyskusja: „Quo vadis, GFPS? Stowarzyszenie Naukowo-Kulturalne w Europie Środkowej i Wschodniej wczoraj, dziś i jutro”, prowadzona przez Yamana Kouli, historyka i byłego stypendystę GFPS w Polsce, z udziałem Gabriele Lesser (korespon-

Okładka publikacji jubileuszowej

dentka „Tageszeitung” w Polsce, była członkini kolońskiej grupy lokalnej GFPS), Adama Krzemieńskiego (dziennikarz „Polityki”, publicysta), Denisa Mytnika (ekspert ds. Białorusi, były stypendysta GFPS z Białorusi) i Julii Roos (historyczka, dawniejsza stypendystka GFPS w Polsce). W debacie z udziałem publiczności próbowano odpowiedzieć na wiele pytań związanych z przyszłością GFPS: w jakim kierunku ma podążać GFPS w następnych latach? czy stowarzyszenie ma skoncentrować się na aktualnej działalności, pogłębiać ją i być może w pewnych aspektach udoskonalić, czy też należy skierować się na nowe drogi, np. współpracę z Izraelem? Jubileusz był okazją do spotkania członków i przyjaciół stowarzyszenia, był również okazją do wspomnień i planów na przyszłość, do których należy m.in. projekt rozszerzenia działalności organizacji na Białoruś, Ukrainę oraz na Izrael. Z okazji jubileuszu GFPS ukazała się okolicznościowa publikacja, której wydanie dofinansowała FWPN.

Program stypendialny „Dialog Międzykulturowy”

Ogłoszony w 2008 roku, w ramach Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego, konkurs na stypendium dla publicystów i naukowców, którego zwieńczeniem ma być obszerna publikacja na temat kraju sąsiada, cieszył się olbrzymią popularnością. W odpowiedzi na ogłoszenie FWPN o konkursie wpłynęły 53 prace.

Konkurs stypendialny został ogłoszony 1 marca 2008 roku.

Do września 2008 roku została zakończona procedura konkursowa.

Laureatami konkursu zostali:

1. Katarzyna Weintraub,

która przygotowała w języku niemieckim publikację pt. „Pamięć stosowana – Polacy w poszukiwaniu nowej tożsamości”. Książka ma wprowadzić niemieckiego czytelnika w specyfikę życia żydowskiego na terenach polskich. W szczególności ma pokazać, czym był sztetl jako forma życia żydowskiego i jakie jest miejsce dziedzictwa sztetla we współczesnej kulturze pamięci, czy i jak przyswajane jest to dziedzictwo i jak wygląda jego akceptacja przez dzisiejsze społeczności lokalne. W końcowej części publikacji zostały scharakteryzowane główne płaszczyzny i formy dialogu polsko-żydowskiego, jako drogi do przyswojenia wspólnej polsko-żydowskiej historii i pracy nad zbiorową pamięcią po roku 1989.

Publikacja została przetłumaczona na język niemiecki i powinna ukazać się w latach 2010-2011.

Pamięć stosowana

Publikacja przygotowana w ramach stypendium Dialog Międzykulturowy 2008, ma na celu wprowadzenie niemieckiego czytelnika w skomplikowaną materię stosunków między Polakami a Żydami. Opracowanie wychodzi z założenia, że pojęcie ich istoty jest nieodzowne dla zrozumienia procesu przemian wzorca społecznego i jego znaczenia dla polskiego dyskursu tożsamościowego, jaki w ostatnich latach daje się zaobserwować w Polsce.

Festiwal Singera, Warszawa 2009 – Budujemy sztetl z klocków lego
(fot. Katarzyna Weintraub)

Po demontażu systemu komunistycznego w roku 1989 Polska – podobnie jak inne kraje bloku wschodniego – stanęła przed zadaniem uporania się z ogromnym balastem relikwów przeszłości. Uporządkowanie własnej pamięci zbiorowej, jej rewizja i uzupełnienie, wypełnienie tzw. białych plam nadal stanowi podstawowy dylemat po upadku komunizmu.

Jednak istnieje pewna specyfika polska, której nie mają inne kraje. Jest nią polska pamięć Zagłady. Zagłady, która w swym największym wymiarze dokonała się na polskiej ziemi, na oczach jej mieszkańców. Pamięć wyparta, odrzucona, zakłamaną... Polska pamięć Zagłady jest nie tylko probierzem kondycji narodu, miarą dojrzałości europejskiej, ale też i centralnym problemem, z którym Polacy od lat starają się zmierzyć. Nie jest to proste zważywszy, że wymaga to bolesnej konfrontacji z własną historią. Dowodzą tego publiczne debaty, które są znakiem poszukiwania nowej tożsamości – zarówno naro-

dowej, jak i europejskiej. Jeśli bowiem rzeczywiście jesteśmy częścią kultury europejskiej, to musimy przyjąć europejskie – a tym samym też swoje własne – dziedzictwo kulturowe – zarówno to dobre, jak i to złe. Musimy na nowo odpowiedzieć sobie na pytanie, kim jesteśmy i kim chcemy być w tej Europie, która stawia nowe wyzwania, ale też i otwiera nowe pola debat i dialogu między kulturami.

Bardzo prędko na czoło polskiego dyskursu tożsamościowego wysunęły się dylematy stosunków polsko-żydowskich, w których ważną rolę odegrał tzw. dialog polsko-żydowski, toczący się – poza religijną – na wielu innych płaszczyznach: instytucjonalnej, społecznej, politycznej i obywatelskiej. Jego istotnym elementem w ostatnich latach stała się coraz wyraźniejsza obecność Żydów w przestrzeni publicznej, mająca związek ze zjawiskiem, które można by nazwać odrodzeniem polskiego żydostwa. Temu rozwojowi sprzyja również coraz bardziej pozytywna atmosfera w kraju, mająca swe przyczyny w takich zjawiskach, jak demokratyzacja systemu, otwartość granic, zmiana pokoleniowa, reforma samorządowa, rozwój regionalizmu, debaty publiczne, rosnący poziom dobrobytu, wykształcenia i świadomości obywatelskiej. Po obu stronach towarzyszą mu próby znalezienia wspólnego języka, budowania wspólnej pamięci. Dialog polsko-żydowski jest dzisiaj jednym z najważniejszych elementów procesu rozwoju nowej kultury pamięci zarówno polskiej, jak i żydowskiej.

Eksterminacja ludności żydowskiej oprócz oczywistych konsekwencji demograficznych oznaczała zniszczenie obecności żydowskiej w znaczeniu gospodarczym, materialnym i duchowym, pozbawiając polskie miasta i miasteczka ich dotychczasowej tożsamości. W procesie przywracania tożsamości regionalnej i lokalnej namacalne i wymierne skutki zarówno tego toczącego się od wielu lat dialogu polsko-żydowskiego, jak i polskiego dyskursu tożsamościowego widać szczególnie w dawnych żydowskich miasteczkach – sztetlach. Tam, gdzie nie ma już Żydów – tego naturalnego nośnika grupowej pamięci – odpowiedzialność za spuściznę po

nich przejmują Polacy, coraz częściej traktując ją za składnik polskiego dziedzictwa narodowego.

Tam dialog międzykulturowy i zmiany tożsamościowe widać w codziennym życiu: w rewitalizacji cmentarzy i synagog, w zbieraniu wypowiedzi świadków wydarzeń, w odtwarzaniu lokalnej historii, w projektach szkolnych i gminnych, we współpracy władz komunalnych z ziomkostwami Żydów zagranicą, w aktywnej roli ludzi Kościoła, w działalności społecznej NGO-sów, w otwarciu na innych.

Katarzyna Weintraub

2. Piotr Buras,

który przygotowuje w języku polskim publikację pt. „Berlin. Portret republiki”. Piotr Buras postawił sobie za zadanie pokazanie najważniejszych zjawisk i problemów życia politycznego i społecznego współczesnych Niemiec. Punktem wyjścia do właściwego tematu książki jest przypomnienie powojennej historii Niemiec przez pryzmat jej trzech, następujących w równym, dwudziestoletnim taktcie, cezur: „godziny zero” 1945–1949, „przełożenia fundamentów republiki” w konsekwencji wydarzeń 1968–1969 oraz zjednoczenia Niemiec 1989–1990. Pytanie, jakie są dzisiaj, po upływie kolejnych 20 lat, te kluczowe wyzwania, przed którymi stoją Niemcy, jest motywem przewodnim książki. Publikacja ma się ukazać nakładem Wydawnictwa Wspólnoty Kulturowej „Borussia”.

„Wymyślić Niemcy na nowo”

W 2010 roku mija 20 lat od zjednoczenia Niemiec. Przez ostatnie dwie dekady Niemcy po raz pierw-

szy w historii żyli w demokratycznym państwie narodowym, pogodzone z swoim kształtem terytorialnym i cieszącym się uznaniem na świecie. Ale tych dwadzieścia lat to nie tylko okres krzepnięcia nowych Niemiec, czyli „republiki berlińskiej”, jak od czasu przeniesienia stolicy w 1999 roku zwykło określać się Republikę Federalną. W powojennej historii Niemiec dwadzieścia lat to także specyficzna jednostka czasu, odmierzająca jej kolejne fazy i cezurę. Mit nowego początku albo „godziny zero” jest jednym z charakterystycznych rysów niemieckiej kultury politycznej. W 1949 roku na gruzach Trzeciej Rzeszy powstały Republika Federalna Niemiec i Niemiecka Republika Demokratyczna. Dwadzieścia lat później doszło do „przełożenia fundamentów” republiki (Manfred Görtemaker), którego symbolem była rewolta studencka 1968 roku. Pokojowa rewolucja 1989 roku w NRD i zjednoczenie Niemiec oznaczały zamknięcie etapu powojennego prowizorium. Za każdym razem społeczeństwo niemieckie musiało „wymyślać się na nowo” – raz chodziło o położenie fundamentów pod nową konstrukcję państwa i odzyskanie zaufania w Europie, innym razem o przełom kulturowy i rozliczenie przeszłości, przed 20 laty wreszcie o kwestię jedności i tożsamości narodowej i rolę Niemiec w świecie. Jakie są pytania, które zajmują i dzielą Niemców po upływie kolejnych dwóch dekad? W ostatnich latach wielokrotnie można było usłyszeć, że w Niemczech zachodzą głębokie, wręcz przełomowe zmiany. Największy w historii kryzys gospodarczy, głośne debaty historyczne czy wynik wyborów do Bundestagu w 2009 roku dawały, każde na swój sposób, powód do wyciągnięcia takiego wniosku. Jeśli w 1956 roku szwajcarski publicysta Fritz René Allemann pisał, że „Bonn nie jest Weimarem”, wystawiając młodej republice certyfikat stabilności, to dzisiaj przekonanie, że „Berlin nie jest Bonn” jest równie powszechne. Odpowiedzi na pytanie, czy i w jakich obszarach współczesne Niemcy znowu wymyślają się na nowo, poświęcony jest projekt finansowany przez FWPN. Jego efektem będzie esej, którego powstanie zaplanowane jest na lato/jesień 2010 roku. Pracy nad nim służy pobyt autora w Berlinie,

dający m.in. możliwość kontaktu z przedstawicielami niemieckiego życia intelektualnego i politycznego. Wywiady z nimi, m.in. z Clausem Leggewie, Heinzem Bude, Wolfgangiem Merkle, Paulem Nolte, Franzem Walterem i innymi, stanowią jedno z ważnych źródeł. Części niektórych z tych rozmów publikowane były na łamach „Gazety Wyborczej”, a powstałe na marginesie pracy nad projektem teksty ukazały się także w Magazynie Polsko-Niemieckim „DIALOG” oraz w miesięczniku „Berliner Republik”.

Piotr Buras

Program stypendialny „20 lat pokojowych rewolucji”

Celem programu było podjęcie badań naukowych nad zagadnieniami dotyczącymi przyczyn, przebiegu i następstw pokojowych rewolucji w Polsce, NRD i innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Szczególnie preferowane były przedsięwzięcia naukowe przedstawiające szersze tło wydarzeń, prace o charakterze porównawczym i interdyscyplinarnym.

Inicjatorem oraz koordynatorem programu jest Fundacja Badań nad Dyktaturą SED. W projekcie, oprócz FWPN, uczestniczy 16 niemieckich fundacji i instytucji wspierających naukę.

FWPN ufundowała w 2008 roku stypendia dla dwóch wyróżniających się osiągnięciami naukowców z tytułem doktora. Partnerami programu są: Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie oraz Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie.

Zarząd FWPN zdecydował o przyznaniu dwóch stypendiów:

Dr. Robertowi Brierowi na realizację programu badawczego „Ponadnarodowe źródła 1989. Myśl polityczna polskiej opozycji demokratycznej w kontekście międzynarodowym”,

Dr. Jensowi Boysenowi na realizację programu naukowego „Rewolucyjne braterstwo broni – naród – społeczeństwo obywatelskie: poborowi obowiązkowej służby wojskowej w NRD i PRL wobec przejścia od „realnego socjalizmu” do nowego ustroju Europy pod znakiem OBWE”.

Dr Brier rozpoczął realizację programu we wrześniu 2008, natomiast dr Boysen w grudniu 2009. Opiekę naukową nad realizowanymi przez stypendystów programami sprawuje Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie.

We wrześniu 2009 został podsumowany pierwszy rok pobytu stypendialnego dr Briera w Warszawie. Jego zaangażowanie i wynik prac badawczych oraz udział w dyskusjach i konferencjach naukowych zostały bardzo wysoko ocenione przez prof. dr hab. Eduarda Mühle – dyrektora Niemieckiego Instytutu Historycznego. Wyniki badań prowadzonych przez dr Briera zostały opublikowane w formie dwóch artykułów w prestiżowych czasopismach: „Große Linien. Zur Historisierung des Wandels vor 1989” w: „Osteuropa 2–3/2009, Themenheft „Freiheit im Blick. 1989 und der Aufbruch in Europa”, s. 381–391 oraz „Historicising 1989: Transnational Culture and the Political Transformation of East-Central Europe” w: „European Journal of Social Theory” 12 (2009) s. 337.

Spotkania dyskusyjne na temat Polski i stosunków polsko-niemieckich

Spotkania dyskusyjne na temat Polski i stosunków polsko-niemieckich to cykl spotkań organizowany wspólnie w Berlinie przez Niemieckie Towarzystwo Polityki Zagranicznej (Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik DGAP) i FWPN. Cykl ma już wieloletnią tradycję, oferuje osobom z kręgów niemieckiej polityki, nauki i gospodarki dyskusje na ważne i aktualne tematy dotyczące Polski i sto-

Spotkanie dyskusyjne z Pawłem Świebodą z demosEuropa. Od prawej: Markus Meckel, Paweł Świeboda, Johannes Bauch

sunków polsko-niemieckich z udziałem wybitnych ekspertów. Pod kierunkiem współprzewodniczącego Rady FWPN Markusa Meckela w 2009 roku odbyły się trzy spotkania dyskusyjne. W czerwcu prof. Dariusz Rosati, poseł do Parlamentu Europejskiego i były polski minister spraw zagranicznych wygłosił referat „Polska w czasach kryzysu”. Prelegent poinformował jak dalece polska gospodarka ucierpiała w wyniku międzynarodowego kryzysu gospodarczego i finansowego i jakie są perspektywy jej rozwoju w najbliższych latach. Dyskutowano również o europejskiej solidarności w dobie kryzysu światowego i o jego oddziaływaniu na proces integracji europejskiej oraz o perspektywach wejścia Polski do strefy euro. W październiku Paweł Świeboda, przewodniczący zarządu Centrum Strategii Europejskiej demosEuropa w Warszawie, omówił polski punkt widzenia na perspektywy Unii Europejskiej po przyjęciu Traktatu z Lizbony. Uczestnicy spotkania dyskutowali o najważniejszych wyzwaniach Unii Europejskiej w kontekście europejskim i globalnym oraz o agendzie polskiej prezydencji w Unii Europejskiej w 2011 roku. Paweł Świeboda odpowiadał również na pytania dotyczące rozszerzenia UE, wspólnej europejskiej polityki zagranicznej, partnerstwa wschodniego i przyszłości Trójkąta Weimarskiego po wyborach do Bundestagu w 2009 roku w Niemczech. W grudniu dr Adam Eberhardt, wicedyrektor Ośrodka Studiów Wschodnich w Warszawie przedstawił aktualny stan stosunków polsko-rosyjskich, m. in. w takich dziedzinach jak polityka

bezpieczeństwa, polityka energetyczna i polityka historyczna. Dr Eberhardt omówił wyzwania przed jakimi stoją oba kraje w nadchodzącym 2010 roku. Odpowiadał na liczne pytania uczestników na temat partnerstwa wschodniego i rosyjskiej polityki historycznej.

Na rok 2010 zaplanowano kontynuację spotkań dyskusyjnych w ramach współpracy DGAP z FWPN.

Cykl debat publicznych „Pomyśleć Europę od nowa”

W 2009 roku Instytut Goethego w Warszawie, wspólnie z „Gazetą Wyborczą”, Uniwersytetem Warszawskim i FWPN, zorganizował cykl dyskusji na temat przełomowych okresów w historii Europy: 1939- 1989- 2009.

Odbyły się następujące debaty:

15 kwietnia 2009 roku, w Auditorium Maximum na Uniwersytecie Warszawskim, „Jak trudno

przewidzieć przeszłość: 1939-1989-2009. Polityka historyczna po 1989 roku”. W dyskusji udział wzięli: Jurij Afanasjew, profesor historii, członek Rosyjskiej Akademii Nauk; Wolfgang Eichwede, profesor historii i nauk politycznych Uniwersytetu w Bremie; Jarosław Hrycak, profesor Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego i dyrektor Instytutu Badań Historycznych Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki; Adam Michnik, dziennikarz, działacz antykomunistycznej opozycji w PRL, twórca i redaktor naczelny „Gazety Wyborczej”. Dyskusję prowadził Adam Krzemiński, germanista, publicysta tygodnika „Polityka”.

28 maja 2009 roku w redakcji „Gazety Wyborczej”, „Mój 1989, nasz 2009”. Rok 1989 zmienił świat, ale czy zmienił też sposób wyrażania go w literaturze? Czy wyznaczył pisarzom inną rolę niż pełnili dotychczas? Jak w oczach literatów wyglądały wydarzenia tamtych dni i jakie wnioski nasuwają się z obserwacji współczesnej Europy? O swoich doświadczeniach, spostrzeżeniach i refleksjach z minionego dwudziestolecia rozmawiali: Mircea Dinescu z Rumunii, Paweł Huelle z Polski, Ingo Schulze z Niemiec. Debatę prowadził dr Albrecht Lempp, dyrektor zarządzający FWPN. Współorganizator debaty: Rumuński Instytut Kultury.

Debata „Jak trudno przewidzieć przeszłość: 1939-1989-2009. Polityka historyczna po 1989 roku”. Od lewej: Jurij Afanasjew, prof. Wolfgang Eichwede, Adam Michnik, Jarosław Hrycak, Adam Krzemiński (fot. Agencja Gazeta)

16 września 2009 roku w centralnej Bibliotece Rolniczej w Warszawie „Pomyśleć Europę od nowa. Rozumieć historię – budować przyszłość”, rozmowa pomiędzy Richardem von Weizsäckerem i Władysławem Bartoszewskim. Obaj od dziesięcioleci angażowali się w pojednanie, co czynią do dziś. Obaj politycy optymistycznie wypowiadali się na temat przyszłości zjednoczonej Europy, ale zaznaczyli, że są za Europą, której członkowie powinni zachować kulturową odrębność. Rozmowę prowadził Konrad Schuller, warszawski korespondent „Frankfurter

Allgemeine Zeitung”. Współorganizatorzy debaty: Fundacja im. Friedricha Eberta i Fundacja Konrada Adenauera.

7 października 2009 roku, Uniwersytet Warszawski, „Kryzys. Europejska solidarność czy nowy podział?”. Uczestnicy: prof. Marek Belka z Międzynarodowego Funduszu Walutowego, prof. Michael Burda z Uniwersytetu Humboldtów w Berlinie, prof. Lajos Bokros z Uniwersytetu Środkowoeuropejskiego w Budapeszcie, Jan Cieński, korespon-

Debata „Mój 1989, nasz 2009”. Od lewej: Mircea Dinescu, dr Albrecht Lempp, Paweł Huelle, Ingo Schulze
(fot. Agencja Gazeta)

Debata „Pomyśleć Europę od nowa. Rozumieć historię – budować przyszłość”, Richard von Weizsäcker i Władysław Bartoszewski
(fot. Agencja Gazeta)

dent „Financial Times” w Polsce, Czechach i na Słowacji. Dyskusję prowadził Jacek Żakowski, dziennikarz i publicysta tygodnika „Polityka”.

Piąta debata odbyła się 21 października 2009 roku na Uniwersytecie Warszawskim i składała się z premiery filmu „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności” oraz dyskusji z udziałem Johannes Baucha, Markusa Meckela, Henryka Wujca i reżysera Krzysztofa Czajki. Dyskusję prowadził Wawrzyniec Smoczyński z „Polityki” (opis warszawskiej premiery filmu – str. 19–22).

Wydarzeniem kończącym cykl debat był występ gościnny Teatru Polskiego w Bydgoszczy ze spektaklem „V (F) ICD 10 – TRANSFORMACJE” w reżyserii Pawła Łysaka. Spektakl został zrealizowany w ramach międzynarodowego projektu Instytutu Goethego „After The Fall/Europa po roku 1989” i został zaprezentowany 3 listopada 2009 roku w warszawskim Instytucie Teatralnym. Po spektaklu reżyser i zespół aktorski wzięli udział w dyskusji, którą prowadził Paweł Sztarbowski z Instytutu Teatralnego.

Obszerne relacje z debat i towarzyszących im wydarzeń zamieszczała „Gazeta Wyborcza”.

Spotkania Polsko-Niemieckie w Niemieckim Muzeum Historycznym w Berlinie

W 70 rocznicę wybuchu II wojny światowej i napaści hitlerowskich Niemiec na Polskę 1 września 1939 roku Niemieckie Muzeum Historyczne w Berlinie przygotowało wielką wystawę zorganizowaną we współpracy z polskimi uczonymi i polskimi muzeami „Deutsche und Polen – 1.9.39 – Abgründe und Hoffnungen/ Niemcy i Polacy – 1.9.39 – Otchłań i nadzieja”. Wystawę można było zwiedzać od 9 maja do 6 września 2009 roku. W tym czasie wystawie towarzyszył cykl imprez obejmujący wykłady, dyskusje

Spotkanie ambasadorów. Od lewej: Michael H. Gerdt, ambasador RFN w Polsce; red. Sebastian Bickerich („Der Tagesspiegel”); dr Marek Prawda, ambasador Polski w Niemczech

Wieczór twórczości Jana Kiepury

panelowe i prezentacje książek. Program ten został zorganizowany i sfinansowany przez Niemieckie Muzeum Historyczne i FWPN.

Cykl spotkań rozpoczęła rozmowa polskiego ambasadora w Niemczech dr Marka Prawdy z niemieckim ambasadorem w Warszawie Michaeliem H. Gerdtsem. Obaj dyskutowali na temat postrzegania ich ojczyzny w kraju sąsiada i o aktualnych problemach i kontrowersjach w stosunkach polsko-niemieckich. Dyskusję prowadził redaktor Sebastian Bickerich z dziennika „Der Tagesspiegel”. Kolejne spotkanie poświęcono historii i przyszłości pałacu w Sztynorcie na Mazurach. O jego właścicielach, rodzie Lehndorffów, losach pałacu i jego wyposażenia oraz o wspólnych polsko-niemieckich planach dotyczących przyszłości pałacu rozmawiali historyk prof. dr Hans-Jürgen Bömelburg z Uniwersytetu w Gießen i historyk sztuki z Berlina dr Kilian Heck. W dyskusji wzięli również udział: Vera hrabina Lehndorff, córka ostatniego właściciela pałacu Heinricha hrabiego Lehndorffa; Kornelia Kurowska, przewodnicząca olsztyńskiej Fundacji „Borussia” i dr Peter Schabe z Polsko-Niemieckiej Fundacji Ochrony Zabytków.

W ramach cyklu spotkań zaprezentowano najnowszą publikację Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży „Deutschland, Polen und der Zweite Weltkrieg. Geschichte und Erinnerung. Polska – Niemcy. Wojna i pamięć”. Niemniej interesujący był dialog Thomasa Urbana, korespondenta „Süddeutsche Zeitung” w Warszawie z jego polskim kolegą red. Piotrem Jendroszczykiem z dziennika „Rzeczpospolita”. W roli moderatora tej rozmowy wystąpił historyk dr Peter-Oliver Loew. Obaj dziennikarze poddali ocenie aktualne dysputy polsko-niemieckie, zarówno w kontekście rocznic związanych z latami 1939 i 1989, jak i teraźniejszością w Unii Europejskiej i perspektywą wyborów do Bundestagu.

Prawie nieznaną relację o Polsce z czasów I wojny światowej w pamiętnikach Harry’ego hrabiego Kesslera przedstawili dr Roland Kamzelak i dr Günter Riederer, dwaj naukowcy z Niemieckiego Archiwum Literackiego w Marbach. Prof. Gertrud Pickhan z Instytutu Europy Wschodniej Wolnego Uniwersytetu Berlińskiego zestawiała te wspomnienia z także mało znanymi w Niemczech reportażami hrabiego Antoniego Sobańskiego z Berlina lat 30. XX wieku. Natomiast postać Jana Kiepury, gwiazdy scen muzycznych i filmów z lat 30., dziś prawie zupełnie w Niemczech zapomnianego, przypomniała w recitalu literacko-muzycznym Karolina Trybała.

Na zakończenie programu spotkań powrócił temat II wojny światowej i niemieckiej okupacji. Zaprezentowano książkę Konrada Schullera, warszawskiego korespondenta „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, „Der letzte Tag von Borów” („Ostatni dzień Borowa”), która ukazała się w ostatnich dniach sierpnia 2009 roku. Książka opowiada o brutalnej pacyfikacji 2 lutego 1944 roku Borowa, wsi we wschodniej Polsce. Do dyskusji wokół książki, poza jej autorem, zaproszono prof. dr Gesine Schwan oraz gości honorowych: Mariannę Goleń i Winicjusza Natniewskiego, którzy jako dzieci przeżyli pacyfikację Borowa. Spotkanie prowadził historyk prof. Włodzimierz Borodziej.

Polsko-Niemieckie Spotkania w Niemieckim Muzeum Historycznym w Berlinie zostały bardzo dobrze przyjęte przez publiczność, która tłumnie przybywała na wszystkie imprezy.

Cykl seminariów na temat funkcjonowania fundacji w Polsce i w Europie

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wspólnie z Forum Darczyńców w Polsce przeprowadziła projekt: Rola i modele fundacji w Polsce i w Europie – cykl konferencji i seminariów z udziałem ekspertów z Polski i zagranicy poświęcony analizie istniejących rozwiązań prawnych dotyczących fundacji. Przedsięwzięcie pomyślane było jako przyczynek do dyskusji na temat funkcji pełnionych przez fundacje w nowoczesnych społeczeństwach, wyzwań, jakie przed nimi stoją oraz nad rolą państwa we wspieraniu tej formy zaangażowania obywateli w działania na rzecz dobra publicznego.

Projekt otworzyła we wrześniu 2008 konferencja „Fundacje we współczesnej Europie”. W ramach cyklu odbyło się pięć tematycznych seminariów poświęconych takim aspektom prawa fundacyjnego jak: zakładanie i likwidacja, nadzór, gwarancje niezależności i sposób zarządzania, finanse, fundacje pożytku publicznego. Problemy poruszane na seminariach konfrontowane były następnie z opiniami szerokiej grupy praktyków i ekspertów III sektora, którzy w elektronicznym sondażu prowadzonym po każdym z seminarium ustosunkowywali się do omawianych na nim propozycji rozwiązań prawnych, regulujących sposób funkcjonowania fundacji. Podsumowanie wyników miało miejsce w listopadzie 2009 roku w ramach konferencji zamykającej „Jakie prawo o fundacjach”.

Efektom projektu jest publikacja „Rola i modele fundacji w Polsce i w Europie”, która zawiera wybrane teksty ekspertów zagranicznych, biorących

udział w konferencji i seminariach oraz podsumowanie sondażu elektronicznego wraz z jego analizą i wnioskami.

Patronat honorowy nad cyklem seminariów objął Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz.

Konferencja „Pamięć dla przyszłości. Droga do europejskiej kultury pamięci”

W dniach 23 i 24 października 2009 roku odbyła się we Wrocławiu międzynarodowa konferencja „Pamięć dla przyszłości. Droga do europejskiej kultury pamięci”, poświęcona zjawisku pamięci w kontekście historii, kultury i polityki. Na konferencję składały się panele dyskusyjne w murach Auli Leopoldina oraz Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego z udziałem znakomych osobistości. Wśród nich prof. Norman Davis z University of London, Rafał Dutkiewicz, Prezydent

Miasta Wrocławia, Franz hrabia von Thun, doradca ds. europejskich, Markus Meckel, niemiecki deputowany do Bundestagu, Rupert hrabia von Strachwitz, dyrektor Fundacji Haus Europa, historyk prof. Christoph Kleßmann z Uniwersytetu Poczdamskiego; prof. Wojciech Wrzesiński z Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Krzysztof Ruchniewicz dyrektor Centrum im. W. Brandta, prof. Małgorzata Omilanowska z Uniwersytetu Gdańskiego, Nawojka Cieślińska-Lobkowitz, historyk sztuki, były radca ambasady polskiej w Niemczech, prof. Andrzej Tomaszewski, Generalny Konserwator Zabytków w latach 1995–2000, dr Albrecht Lempp, dyrektor Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Kornelia Kończal z Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, dr Elżbieta Opiłowska z Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego i dr Petra Lidschreiber z RBB Rundfunk Berlin-Brandenburg.

Konferencja była podzielona na pięć paneli dyskusyjnych, w których poszczególni uczestnicy wypowiadali się na temat definicji pamięci, pamięci roku 1939 i roku 1989, kultury pamięci oraz polityki pamięci. Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszył się panel dotyczący wyzwań upamiętniania, w którym wzięli udział prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz, Markus Meckel oraz prof. Norman Davis. Wszystkie panele wywoływały żywą dyskusję. Klamrą spinającą całą konferencję były projekcje dwóch filmów. Przed otwarciem konferencji zaprezentowano film Antonii Schmidt i Wioletty Weiss „Dzień, w którym zostałem zastrzelony – Polska wspomina niemiecką napaść”, zrealizowany przez RBB. Film poprzez wspomnienia naocznych świadków napaści hitlerowskich Niemiec na Polskę ukazuje całe spektrum postaw Polaków tamtego pokolenia względem narodu niemieckiego. Po zakończeniu konferencji zaprezentowano w kinie „Warszawa” film Krzysztofa Czajki „Żegnaj, DDR! Przez Warszawę ku Wolności” zrealizowany na zlecenie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Organizatorami konferencji byli Fundacja Haus Europa w Berlinie, Centrum Studiów Niemieckich

i Europejskich im. W. Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego.

Patronat medialny nad konferencją sprawowało Radio Wrocław oraz RBB Rundfunk Berlin-Brandenburg.

Polska–Niemcy–Europa. Konferencja z okazji 60 rocznicy powstania Republiki Federalnej Niemiec

i demokratycznego społeczeństwa niemieckiego. Punktem wyjścia debaty była 60 rocznica uchwalenia konstytucji RFN.

W konferencji wzięli udział między innymi profesor Rita Süßmuth, przewodnicząca Bundestagu w latach 1988–1998, profesor Władysław Bartoszewski oraz profesor Alfred Grosser, francuski politolog i publicysta pochodzenia niemieckiego, wieloletni działacz na rzecz dialogu i współpracy między Niemcami a Francją.

Patronat nad konferencją objął minister spraw zagranicznych RP, Radosław Sikorski oraz konsul generalny RFN w Krakowie, dr Thomas Gläser.

Podczas panelu dyskusyjnego. Od lewej: dr Albrecht Lempp, prof. Władysław Bartoszewski, prof. dr Rita Süßmuth

Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie we współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacją Konrada Adenauera w Warszawie oraz Uniwersytetem Alberta Ludwiga we Freiburgu zorganizowała w maju 2009 roku w Krakowie konferencję poświęconą 60 rocznicy powstania Republiki Federalnej Niemiec.

Konferencja zaprezentowała główne aspekty stosunków polsko-niemieckich ostatnich 60 lat oraz osiągnięcia powojennego, obywatelskiego

FWPN wsparła w 2009 roku 211 projektów naukowych i edukacyjnych w łącznej kwocie 4 982 904 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2009 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie www.fwpn.org.pl

Współpraca instytucjonalna

Polsko-Niemiecko-Ukraiński Kongres
Samorządów Lokalnych

Polsko-Niemiecka Nagroda Samorządowa

Polsko-Niemiecka Letnia Akademia
Samorządu Terytorialnego

Współpraca instytucjonalna

Polsko-Niemiecko-Ukraiński Kongres Samorządów Lokalnych

W dniach 26–28 października 2009 roku w Karpaczu odbył się Polsko-Niemiecko-Ukraiński Kongres Samorządów Lokalnych „Bliżej siebie – bliżej Europy”. Organizatorem Kongresu była Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Centrum Samorządu Lokalnego w Jeleniej Górze. Kongres został wsparty przez FWPN oraz Fundację Konrada Adenauera. Honorowy patronat nad kongresem objęli marszałkowie województw: dolnośląskiego, lubuskiego i zachodniopomorskiego. W Kongresie wzięło udział 150 osób.

Goście Kongresu zostali powitani przez prof. Jerzego Regulskiego – prezesa Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Falka Altenbergera z Fundacji Konrada Adenauera oraz Bogdana Malinowskiego – burmistrza Karpacza.

Wykład inauguracyjny wygłosiła prof. Danuta Hübner – przewodnicząca Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego.

Duża część kongresu została poświęcona partnerstwu wschodniemu. W trakcie dyskusji omówione

zostały m. in. cele i zadania partnerstwa wschodniego, przedstawione przykłady wspólnie realizowanych projektów przez partnerów z Niemiec i Ukrainy oraz Polski i Ukrainy. W dyskusji wzięli udział: Jarosław Dziedzic – Departament Wschodni MSZ, Bernhard Brasack – konsul generalny RFN we Wrocławiu, Jelena V. Hoffmann – konsul honorowa Ukrainy w Lipsku oraz przedstawiciele z Donieckiej i Kirowogradzkiej Administracji Obwodowej. Projekty dotyczące współpracy z Ukrainą przedstawił Stanisław Longawa – wicemarszałek województwa dolnośląskiego. Dyskusję na temat dobrych praktyk współpracy polsko-ukraińskiej poprowadził Miron Sycz – poseł na Sejm RP, wiceprzewodniczący parlamentarnej Grupy Polsko-Ukraińskiej. W dyskusji wzięli udział: starosta Nowosolski oraz merowie Iwano-Frankowska i Starokonstantynowa. Podkreślono, że w budowaniu partnerstwa wschodniego należy w jak największym zakresie wykorzystać doświadczenia pogranicza polsko-niemieckiego, zwracano uwagę na potrzebę rozszerzenia polsko-ukraińskich partnerstw samorządowych i realizacji projektów trójstronnych polsko-niemiecko-ukraińskich.

Podczas Kongresu. Od lewej: prof. Jerzy Regulski i prof. Danuta Hübner

Partnerstwo wschodnie będzie jednym z priorytetów polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w drugim półroczu 2011 roku.

W części kongresu dotyczącej współpracy polsko-niemieckiej zostały omówione następujące zagadnienia:

- możliwości wykorzystania przez regiony przygraniczne programów współpracy po roku 2013, szanse dla regionów przygranicznych w Europie,
- polsko-niemiecka współpraca w zakresie infrastruktury i rozwoju turystyki,
- przygotowanie i wdrożenie Europejskich Ugrupowań Współpracy Terytorialnej jako nowego instrumentu prawnego,
- współpraca polsko-niemiecka koordynowana na poziomie Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej,
- ocena relacji polsko-niemieckich na poziomie Sejmu RP i Bundestagu, stosunki polsko-niemieckie po wyborach do Bundestagu.

Drugiego dnia kongresu Herbert Helmrich, współprzewodniczący Zarządu FWPN, poprowadził sesję dotyczącą prezentacji polsko-niemieckich projektów samorządowych realizowanych przy wsparciu FWPN. W jej trakcie została wręczona Polsko-Niemiecka Nagroda Samorządowa i wyróżnienia dla samorządów.

Polsko-Niemiecka Nagroda Samorządowa

W 2009 roku po raz drugi Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w porozumieniu z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej przyznała Polsko-Niemiecką Nagrodę Samorządową. Nagroda w obszarze współpracy samorządowej służy wzmocnieniu partnerstwa współpracujących samorządów z Polski i Niemiec. W konkursie na najciekawszy projekt, wychodzący poza rutynowe spotkanie integracyjne, wspólnie zrealizowany przez polskie i niemieckie samorządy lokalne uczestniczyły projekty zgłoszone do FWPN i pozytywnie ocenione przez Zarząd Fundacji, których termin realizacji przypadał w okresie 1.08.2008–1.08.2009 roku. Komisja konkursowa na posiedzeniu w dniu 23. września 2009 roku przyznała nagrodę samorządową Miastu Świnoujście i Gminie Ostseebad Heringsdorf za projekt: „Polsko-Niemiecka Konferencja Edukacyjna Uznam-Wolin”. Przyznane w ramach nagrody środki w wys. 30 000 zł powinny zostać wydatkowane na realizację kolejnego wspólnego projektu.

Współprzewodniczący Zarządu FWPN Herbert Helmrich gratuluje laureatom konkursu na Polsko-Niemiecką Nagrodę Samorządową

Poza główną nagrodą zostały przyznane też trzy wyróżnienia dla następujących samorządów i organizacji samorządowych:

1. miastom Goleniów i Greifswald za projekt: Rewitalizacja poniemieckich nekropolii: „Od przeszłości do teraźniejszości”

2. miastu Frankfurt nad Odrą i Gminie Słubice za projekt: Słubicko-Frankfurcka Konferencja Przyszłości 2020

3. Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej z Gołańczy i Grupie Samopomocy „Ty+ ja” z Adendorf za projekt: Tunel Doświadczeń.

Wręczenie nagrody i dyplomów miało miejsce w trakcie Polsko-Niemiecko-Ukraińskiego Kongresu Samorządów Lokalnych pt. „Bliżej siebie – bliżej Europy” w Karpaczu w dniu 27 października 2009 roku.

Polsko-Niemiecka Letnia Akademia Samorządu Terytorialnego

W dniach 24–28 sierpnia 2009 roku w Jeleniej Górze po raz pierwszy odbyła się Polsko-Niemiecka Letnia Akademia Samorządu Terytorialnego – projekt partnerski Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Program Polsko-Niemieckiej Letniej Akademii Samorządu Terytorialnego skierowany był do przedstawicieli szczebla samorządowego polsko-niemieckiego pogranicza: wójtów, burmistrzów, prezydentów, starostów lub ich zastępców. Program Akademii obejmował kilka bloków tematycznych: turystykę, promocję gminy, ochronę środowiska, kulturę, edukację oraz samorząd lokalny w UE i warsztaty na temat pozyskiwania funduszy europejskich. W panelu poświęconym kulturze Radosław Baranowski zastępca burmistrza Zgorzelca, przedstawił działalność Europejskiego Centrum Edukacyjno-Kulturalnego w Zgorzelcu, a prezes Stowarzyszenia Meeting-point Music Messiaen w Görlitz, dr Albrecht Goetze, opowiedział o powstaniu i działalności tego Stowarzyszenia. W ramach wizyt studyjnych uczestnicy Akademii zwiedzili Muzeum Miejskie „Dom Gerharta Hauptmanna” w Jeleniej Górze,

odrestaurowane m.in. dzięki środkom FWPN i wysłuchali koncertu fortepianowego. Wyjazd do gmin Pieńsk i Neisseaue, ściśle współpracujących ze sobą w wielu dziedzinach pokazał, że współdziałanie przynosi wymierne efekty. Uczestnicy Akademii byli także pod wrażeniem zaradności właściciela Parku Rozrywki w Zentendorf, który dla ułatwienia komunikacji zorganizował własną przeprawę promową i z powodzeniem realizuje wspólne imprezy kulturalne dla mieszkańców po obu stronach granicy.

Przeprowadzone w ramach ostatniego panelu warsztaty na temat funduszy unijnych były okazją do wymiany doświadczeń na temat skali i możliwości pozyskiwania środków unijnych dla Euroregionów. Zajęcia Akademii podsumował wykład dr hab. Ireny Lipowicz, dyrektor FWPN, na temat samorządu lokalnego w strukturach europejskich.

Na zakończenie Polsko-Niemieckiej Letniej Akademii Samorządu Terytorialnego miało miejsce uroczyste wręczenie certyfikatów jej uczestnikom przez dr hab. Irenę Lipowicz.

Akademia została pozytywnie oceniona zarówno przez polskich jak i niemieckich uczestników.

FWPN wsparła w 2009 roku 198 projektów dotyczących spotkań i współpracy instytucjonalnej w łącznej kwocie 2 835 842 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2009 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie www.fwpm.org.pl

Literatura i Kultura

Kroki/Schritte – Niemieckojęzyczna literatura
współczesna w Polsce

Stypendia twórcze dla autorów, tłumaczy
i krytyków. Homines Urbani

Wydarzenia kulturalne z okazji jubileuszu
30-lecia partnerstwa miast Krakowa
i Norymbergi

Literatura, Kultura

Kroki/Schritte – Niemiecko-języczna literatura współczesna w Polsce

W ramach Niemiecko-Polskiego Roku 2005/2006 fundacja S. Fischer Stiftung zainicjowała projekt pod nazwą „Kroki / Schritte” w celu poszerzenia oferty polskich wydawnictw w zakresie przekładów książek współczesnych autorów z Niemiec, Austrii i Szwajcarii na język polski. Obejmująca początkowo trzydzieści tytułów seria wspierana była finansowo także przez pełnomocnika rządu Republiki Federalnej Niemiec ds. Kultury i Mediów oraz Szwajcarską Fundację dla Kultury Pro Helvetia.

Obecnie seria jest kontynuowana na podstawie partnerskiego porozumienia zawartego między fundacją S. Fischer Stiftung a Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. Wspiera ją także nadal Szwajcarska Fundacja dla Kultury Pro Helvetia.

Redaktorami serii są polski tłumacz i krytyk literacki Jacek St. Buras i szwajcarski dziennikarz Carl Holenstein.

Poszczególne tytuły serii ukazują się w różnych polskich wydawnictwach. Seria nie ma jednolitej szaty graficznej – projekt graficzny każdej książki jest opracowywany indywidualnie przez jej wydawcę.

W ciągu bez mała pięciu lat od inauguracji serii „Kroki / Schritte” na 50. Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie w maju 2005 roku ukazało się w niej 35 książek. Doczekały się one licznych omówień w prasie, radiu i telewizji. Poszczególne tytuły prezentowane były m.in. na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie w 2005, 2006, 2007, 2008 i 2009 roku, na Targach Książki w Krakowie w 2005, 2006, 2008 i 2009 roku oraz w ramach Promocji Dobrych Książek we Wrocławiu w 2006 i 2007 roku. Autorem projektu logo serii jest rysownik i grafik, laureat nagrody im. Olafa Gulbranssona w 2004 roku, Zygmunt Januszewski.

W roku 2009 ukazała się w ramach serii książka prof. Dana Dinera „Zrozumieć stulecie” (przeł. Xymena Bukowska, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa), której autor był dzięki wsparciu FWPN gościem 54. MTK w Warszawie. Na mocy partnerskiego porozumienia z FWPN ukazały się w ramach serii dwie powieści: Reinharda Jirgla „Niedopełnieni” (przeł. Ryszard Wojnakowski, Wydawnictwo Borussia, Olsztyn) i Petry Morsbach „Sługa boży” (przeł. Maria Przybyłowska i Eliza Borg, Wydawnictwo Homin, Kraków). Petra Morsbach była dzięki dofinansowaniu FWPN gościem Targów Książki w Krakowie.

W dniach 23–25.11.2009 roku odbyła się na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu sesja germanistyczna poświęcona twórczości wybitnego, lecz z przyczyn politycznych nieznanego dotąd w Polsce niemieckiego pisarza Uwe Johnsona, którego powieść „Domniemania w sprawie Jakuba” ukazała się po polsku w ramach serii w roku 2008. W sesji, zorganizowanej dzięki wydatnej pomocy FWPN, wzięło udział wielu znawców dzieła autora z Polski i Niemiec. Otwarta została także specjalnie

Plakat Dni Uwe Johnsona w Poznaniu

Otwarcie wystawy poświęconej Uwe Johnsonowi. Na pierwszym planie Peter Nöldechen i dr Kai Agthe

z tej okazji przygotowana wystawa poświęcona pisarzowi. 26.11.2009 roku aktorzy Teatru Współczesnego w Szczecinie zaprezentowali fragmenty powieści Johnsona, o której dyskutowali następnie tłumaczka utworu, Sława Lisiecka, i autor posłowania do jej polskiego wydania, Zdzisław Jaskuła.

Szczegółowe informacje o projekcie są dostępne na stronie internetowej www.kroki.pl.

Stypendia twórcze dla autorów, tłumaczy i krytyków. Homines Urbani

Stowarzyszenie Willa Decjusza kontynuowało w 2009 roku przy pomocy programu stypendialnego FWPN program literacki Homines Urbani. Obejmuje on stypendia i staże dla pisarzy, tłumaczy oraz krytyków literatury z Polski, krajów niemieckojęzycznych i Europy Wschodniej – głównie z Czech, Ukrainy i Białorusi. Motywem przewodnim jest literatura jako platforma porozumienia europejskich homines urbani. Przy czym określenie „urbani” występuje tu nie tylko w wąskim znaczeniu jako „miejski”, ale również w szerszym „świa-

towy” – obyty w świecie i otwarty na świat. Program ma na celu umożliwienie młodym twórcom z Polski, Niemiec, Białorusi i Ukrainy trzymiesięcznej pracy nad własnymi tekstami i projektami w warunkach sprzyjających skupieniu oraz w inspirującej atmosferze wymiany doświadczeń artystycznych. Organizatorzy promują twórczość stypendystów w formie prezentacji podczas spotkań autorskich oraz poprzez polskie wysokładowe środki masowego przekazu i czasopisma specjalistyczne.

W 2009 roku z dofinansowania FWPN skorzystały cztery osoby z Niemiec i czterech tłumaczy literatury niemieckiej z Polski. Mottem programu w 2009 roku był przekład literacki.

Stypendyści w ramach programu zrealizowali następujące projekty:

Carmen Francesca Banciu – autorka z Rumunii, od 1991 roku mieszka i tworzy w Berlinie. W Willi Decjusza pracowała nad swoją nową powieścią o rumuńskiej emigrantce o imieniu Kyra. Jako że w powieści występują również polscy bohaterowie, autorka zbierała materiały dotyczące życia w Polsce i kultury polskiej, aby móc wiarygodnie ich

Od lewej: Sława Lisiecka,
Renate Schmidgall,
Carmen Francesca Banciu

przedstawić. Podczas swojego pobytu na stypendium poprowadziła seminarium poświęcone pisaniu i kreatywności dla studentów germanistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, które koncentrowało się wokół następujących zagadnień: nauki technik pisania, rozwoju i praktycznego zastosowania kreatywnego myślenia.

Sława Lisiecka – pracowała nad tłumaczeniem książki Gottfrieda Benn’a „Gehirne” oraz wierszy Thomasa Bernharda, które ukazały się jako dwujęzyczny „Wybór wierszy” w serii austriackich poetów, redagowanej przez Ryszarda Wojnakowskiego. Ponadto przetłumaczyła fragment pierwszej powieści Rebeci Salentin, innej stypendystki Homines Urbani w 2009 roku.

Rebecca Salentin – młoda autorka z Lipska, pisała swoją drugą powieść pod roboczym tytułem „Drüben erst sprachen sie” oraz uczestniczyła w pracach redakcyjnych nowego projektu Stowarzyszenia Willa Decjusza, którym jest polsko-niemiecko-ukraiński magazyn literacki „Radar”.

Jakub Ekier – tłumaczył w Krakowie wybór esejów Dursa Grünbeina. Eseje te zostaną wydane w 2010

roku przez katowicką instytucję kultury Ars Cameralis jako pierwsza książka tego współczesnego autora niemieckiego na polskim rynku.

Dieter M. Gräf – jeden z najbardziej znanych niemieckich poetów nawiązał w Krakowie kontakty z Ryszardem Krynickim, Adamem Zagajewskim oraz Ryszardem Wojnakowskim, który przetłumaczył jego wiersze na język polski do portalu Lyrikline oraz do przygotowywanego przez Willę Decjusza magazynu literackiego „Radar”. Równocześnie Stowarzyszenie Willa Decjusza starało się zainteresować kilka polskich wydawnictw twórczością tego wybitnego poety. W swoim sprawozdaniu Dieter M. Gräf napisał: „Bardzo dobrze wspominam czas spędzony w Krakowie, a moje pierwsze spotkania z polską kulturą uważam za bardzo obiecujące. Wiele rzeczy widzę teraz zupełnie inaczej. Będę się starał rozszerzyć zakres tego kontaktu oraz pogłębić i zintensyfikować moje zainteresowanie sąsiednim krajem zarówno jako człowiek, jak i jako pisarz”.

Thomas Palzer – autor scenariuszy słuchowisk radiowych i widowisk telewizyjnych, mieszkający w Monachium. W Krakowie pracował nad „przeło-

Od lewej: Andreas Volk, Thomas Palzer, Tomasz Dominiak

żeniem miasta na jego słowa – Kraków jako alfabet słów, pojęć, imion używanych w tym mieście – w skrócie: Kraków jako produkt swojej (w szerokim rozumieniu tego słowa) literatury” (cytat z listu motywacyjnego Thomasa Palzera). Roboczy tytuł tej koncepcji to: „Kraków, Alphabeth City”. Kraków został zbadany za pomocą pojęć i słów, które istnieją głównie bądź tylko w tym mieście. Jako efekt projektu ma powstać film/słuchowisko, w którym Kraków będzie pokazany na tle swojej historii, swoich fantazmów i wyobrażeń.

Tomasz Dominiak – tłumacz i wykładowca uniwersytecki, przygotowywał zbiór opowiadań wybranych dzieł młodych niemieckich autorów, w tym Marca Degensa i Kolji Mensinga, byłych stypendystów Willi Decjusza i FWPN. Drugim projektem było tłumaczenie jednej z najważniejszych niemieckich powieści postmodernistycznych „Eumeswil” (1978) autorstwa Ernsta Jüngera.

Andreas Volk – pracował nad projektem tłumaczenia kilku sztuk dramatycznych młodych polskich autorów na język niemiecki. Celem projektu było zebranie pięciu sztuk teatralnych w formie małej „antologii” współczesnej polskiej dramatur-

gii po roku 2000. Projekt powstał, ponieważ młoda polska dramaturgia jest, oprócz kilku wyjątków, prawie zupełnie nieznaną w krajach niemieckiego obszaru językowego. Partnerem współpracującym przy tym projekcie była warszawska Agencja Dramatu. Planowane jest wydanie w formie książkowej.

Wydarzenia kulturalne z okazji jubileuszu 30-lecia partnerstwa miast Krakowa i Norymbergi

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej włączyła się w obchody jubileuszu 30-lecia partnerstwa Krakowa i Norymbergi. W maju 2009 roku w Ratuszu w Norymberdze odbyła się konferencja „Znaczenie partnerstw samorządowych dla stosunków polsko-niemieckich” z udziałem prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego i nadburmistrza Norymbergi Ulricha Maly’ego. Konferencji towarzyszył program kulturalny – wspólny koncert zespołów „Motion Trio” z Krakowa i „ensembleKONTRASTE”

Elementy instalacji
Ottmara Hörla z obrazu
Leonarda da Vinci „Dama
z łasiczką”

Plakat imprezy plenerowej „Festyn pod mostem” w Krakowie

Impreza plenerowa „Festyn pod mostem” w Norymberdze

z Norymbergi, wystawa młodych grafików z Krakowa w Domu Krakowskim, wystawa fotografii Jutty Missbach „Żelki i mercedesy. Polskie skojarzenia z Niemcami” w Ratuszu, wystawa Nowohuckiego Centrum Kultury „Współczesne malarstwo z Krakowa” w Domu Kultury Langwasser.

Z okazji jubileuszu 30-lecia partnerstwa Krakowa i Norymbergi odbył się „Festyn pod mostem”, który nawiązywał do działalności wędrownych artystów. Autorami projektu byli Piotr Lutyński i Ulrich Lepka. Obaj artyści łączą w swojej twórczości nowoczesną formę artystyczną, taką jak happening, performance czy projekcje multimedialne z najstarszym sposobem prezentowania sztuki na ulicy. Ten projekt pokazano najpierw 18 lipca w Norymberdze, a później 5 września w Krakowie. Artyści na potrzeby projektu wykonali dwa pojazdy, które stanęły obok siebie dwa razy: na wyspie położonej na rzece Pegnitz w Norymberdze i pod mostem na Wiśle w Krakowie. Z obu wozów popłynęła muzyka, pojawiły się namioty-lampiony, na murach pokazywane były filmy i projekcje multimedialne przygotowane przez krakowskich i norymberskich artystów.

Instalacja Ottmara Hörla na placu św. Marii Magdaleny w Krakowie

Kolejnym wydarzeniem związanym z obchodami jubileuszu partnerstwa Krakowa i Norymbergi była niezwykła instalacja norymberskiego artysty Ottmara Hörla. Na krakowskim placu św. Marii Magdaleny ustawiono ponad 1000 plastikowych zwierzątek tworzących morze czarnych i białych figurek. Gronostaj został stworzony na podobieństwo wizerunku z obrazu Leonarda da Vinci „Dama z gronostajem”, jedyne w Polsce dzieła tego artysty, znajdującego się w zbiorach krakowskiego Muzeum Czartoryskich.

FWPN wsparła w 2009 roku
273 projekty kulturalne w łącznej kwocie
7 730 296 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych
w 2009 roku przez FWPB jest dostępna
w internecie na naszej stronie
www.fwbn.org.pl

Publikacije

Publikacje

W 2009 roku FWPN przyznała łącznie 2 019 355 zł na przygotowanie i wydanie 68 publikacji. Większość z nich ukaże się w roku 2010 i w latach następnych. Poniżej prezentujemy tytuły 98 publikacji, które ukazały się w 2009 roku i powinny być dostępne:

VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dzieje wsi pomorskiej”. VIII. Internationale Wissenschaftliche Konferenz „Die Geschichte des Pommerschen Dorfes”. Red./Hrsg.: Chłudziński, Andrzej; Gaziński, Radosław. Tłum./Übers.: Dąbrowska-Piesik, Monika. Dygowo/Szczecin/Pruszcz Gdański, Gminny Zespół Oświaty i Kultury w Dygowie. ISBN 978-83-61508-12-0

9. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Era Nowe Horyzonty. [9. Internationales Filmfestival Ära Neue Horizonte.] Red./Hrsg.: Lechowicz, Ania. Wrocław, Nowe horyzonty. Gutek Film. ISBN 978-83-925733-5-7

IX Polsko-Niemiecka Konferencja Antikon 2008. Architektura ryglowa – wspólne dziedzictwo. (Die 9. Polnisch-Deutsche Konferenz Antikon 2008. Fachwerk-Architektur – gemeinsames Erbe.) Red./Hrsg.: Matuszczyk, Paweł. Szczecin, Szczecin-Expo Towarzystwo Wspierania Rozwoju Pomorza Zachodniego. ISBN 978-83-929177-4-8

XVI Międzynarodowy Festiwal Filmowy Etiuda & Anima 2009. [16. Internationales Filmfestival „Etüde & Anima 2009.”] Red./Hrsg.: Chwałek, Marta; Zmudziński, Bogusław. Kraków

150 lat Runowa Pomorskiego 1859–2009. [150 Jahre von Ruhnów in Pommern 1859–2009.] Red./Hrsg.: Redaktor: Baranowski, Jerzy. Szczecin, Wydawnictwo INES. ISBN 978-83-910427-7-9

250 rocznica bitwy pod Kijami. 23 lipca 1759. [250. Jahrestag der Schlacht bei Kay. 23. Juli 1759.] Red./Hrsg.: Marek Nowacki. Sulechów-Świebodzin, Arte/Urząd Miejski w Sulechowie. ISBN 978-83-61938-07-1

A Artwińska, Anna: Poeta w służbie polityki. O Mickiewiczu w PRL i Goethem w NRD. [Der Dichter im Dienste der Politik. Über Mickiewicz in der Volksrepublik Polen und Goethe in der DDR.] Poznań, Wydawnictwo Poznańskie. ISBN 978-83-7177-601-4

B Barok, historia – literatura – sztuka. (Barock, Geschichte – Literatur – Kunst.) Red./Hrsg.: Chrościcki, Juliusz A. Warszawa, Wydawnictwo Neriton. ISSN 1234-3233

Begegnungen. Żmigród – Bargteheide. Spotkania. Żmigród – Bargteheide. Bargteheide, Europaverein Bargteheide e.V.

Białyński, Grzegorz: Bevölkerung und Siedlung im ordensstaatlichen und herzoglichen Preußen im Gebiet der Großen Wildnis bis 1568. (Przemiany społeczno-ludnościowe południowo-wschodnich Prus Krzyżackich i Książęcych do 1568 r.) Tłum./Übers.: Esch, Michael G., Hamburg, Verein für Familienforschung in Ost- und Westpreußen. ISBN 978-3-931577-42-1

Biuletyn Towarzystwa Opieki nad Oświęcimem Nr 55. Wydanie specjalne. 70 rocznica wybuchu II wojny światowej. [Bulletin der Gesellschaft für die Pflege von Auschwitz Nr. 55. Spezialausgabe. 70. Jahrestag des Kriegsausbruchs.] Red./Hrsg.: Domin, Mirosław; Sobolewicz, Tadeusz; Koziół, Stefania; Cyra, Adam. Oświęcim, Towarzystwo opieki nad Oświęcimem. ISSN 0860-4258

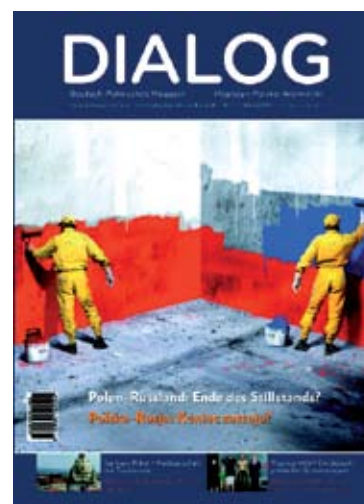
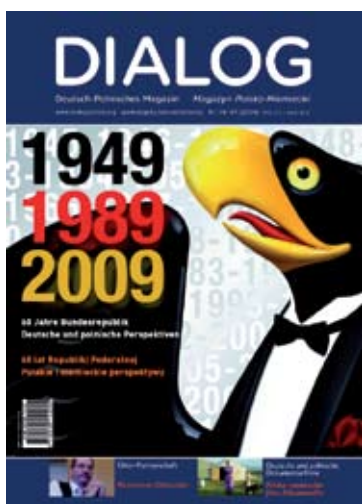
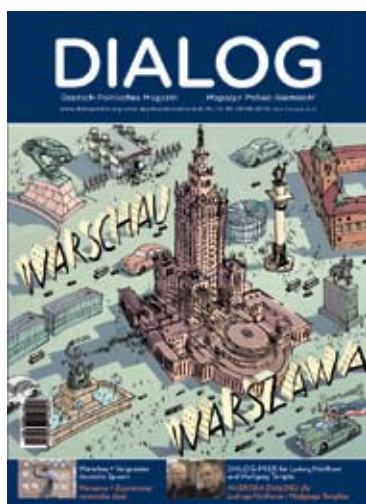
Bołdak-Janowska, Tamara: Co dobrego było w Peerelu? [Die Volksrepublik Polen – was war gut daran?] Olsztyn, Wydawnictwo Borussia. ISBN 978-83-89233-60-8

Brakelmann, Günter: Helmuth James von Moltke 1907–1945. Biografia. (Helmuth James von Moltke 1907–1945. Eine Biographie.) Tłum./Übers.: Dziergwa, Roman. Poznań, Wydawnictwo Poznańskie. ISBN 978-83-7177-712-7

D Das Wort. Quartalschrift Nr. 84, Sommer 2009, Berlin. Słowo. Kwartalnik nr 84, lato 2009, Berlin. Red./Hrsg.: Czerwiakowska, Ewa. Tłum./Übers.: Czerwiakowska, Ewa. Berlin. ISSN 1868-7024

Der Hitler-Stalin-Pakt. Der Krieg und die europäische Erinnerung. [Pakt Hitler–Stalin. Wojna i europejska pamięć historyczna.] Red./Hrsg.: Sapper, Manfred; Weichsel, Volker. Berlin, Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde. ISBN 978-3-8305-1606-4

Der Schmied von Marienburg 2008. Deutsch-französisch-polnisches Opernprojekt in Danzig und andere Veranstaltungen. Płatnerz z Malborka 2008. Niemiecko-francusko-polski projekt operowy w Gdańsku i inne przedsięwzięcia. Duisburg, Internationale Siegfried Wagner Gesellschaft e.V.

Deutsche Polenforschung. Polen – Migrationen und Transfers. [Niemieckie badania naukowe nad Polską. Polska – Migracje i transfery.] Darmstadt, Deutsches Polen-Institut

Deutsche Polenforschung. Polen – Migrationen und Transfers. Geschichte – Kultur – Gesellschaft – Wirtschaft. [Niemieckie badania naukowe nad Polską. Polska – Migracje i transfery. Historia – Kultura – Społeczeństwo – Gospodarka.] Darmstadt, Deutsches Polen-Institut

DIALOG. Deutsch-Polnisches Magazin Nr. 87 (2009). DIALOG. Magazyn Polsko-Niemiecki nr 87 (2009). Red./Hrsg.: Kerski, Basil. Berlin, Deutsch-Polnische Gesellschaft – Bundesverband e.V. ISSN 0938-1422

DIALOG. Deutsch-Polnisches Magazin Nr. 88 (2009). DIALOG. Magazyn Polsko-Niemiecki nr 88 (2009). Red./Hrsg.: Kerski, Basil. Berlin, Deutsch-Polnische Gesellschaft – Bundesverband e.V. ISSN 0938-1422

DIALOG. Deutsch-Polnisches Magazin Nr. 89 (2009). DIALOG. Magazyn Polsko-Niemiecki nr 89 (2009). Red./Hrsg.: Kerski, Basil. Berlin, Deutsch-Polnische Gesellschaft – Bundesverband e.V. ISSN 0938-1422

DIALOG. Deutsch-Polnisches Magazin Nr. 90 (2009). DIALOG. Magazyn Polsko-Niemiecki nr 90 (2009). Red./Hrsg.: Kerski, Basil. Berlin, Deutsch-Polnische Gesellschaft – Bundesverband e.V. ISSN 0938-1422

Die Ostdeutschen in den Medien. Das Bild von den Anderen nach 1990. [Niemcy wschodni w mediach. Obraz innych po roku 1990.] Red./Hrsg.: Ahbe, Thomas; Gries, Rainer; Schmale, Wolfgang. Leipzig, Leipziger Universitätsverlag. ISBN 978-3-86583-391-4

Die Welt im Großen und im Kleinen. Kunst und Wissenschaft im Umkreis von Alexander von Humboldt und August Ludwig Most. [Wielki mały świat. Sztuka i nauka w kręgu Aleksandra von Humboldta i Augusta Ludwiga Mosta.] Red./Hrsg.: Vogel, Gerd-Helge. Berlin, Lukas Verlag. ISBN 978-3-86732-045-0

E Energetyka jądrowa – przebieg debaty w Niemczech. [Kernenergie – Verlauf der Debatte in Deutschland.] Red./Hrsg.: Sulejczak, Ewa. Warszawa, Instytut na Rzecz Ekorozwoju. ISBN 978-83-917744-8-9

Erste Tagung Deutsche Polenforschung. Migrationen und Transfers. Ergebnisse und Perspektiven. [Pierwszy kongres Niemieckie badania naukowe nad Polską. Migracje i transfer. Rezultaty i perspektywy.] Red./Hrsg.: Bingen, Dieter; Loew, Peter Oliver. Darmstadt, Deutsches Polen-Institut

Exodus Doliny Baryczy. Exodus des Bartschtales. Red./Hrsg.: Kowalski, Ireneusz. Tłum./Übers.: Bednarz, Marta. Milicz, Urząd Miejski w Miliczu. ISBN 978-83-918783-4-7

F Folga-Januszewska, Dorota: Ah! Film posters in Poland. [Ah! Filmplakate in Polen.] Olszanica, Wydawnictwo Bosz. ISBN 978-83-7576-059-0

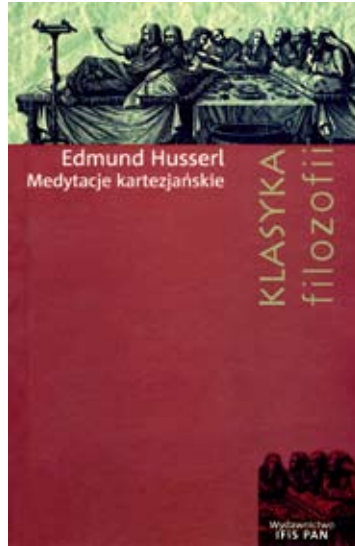
Franke, Annemarie; Młyńczak, Katarzyna: 20 rozmów na 20-lecie. 20 Jahre Kreisau im Gespräch. Świdnica, Gmina Miasto Świdnica. ISBN 978-83-928684-1-5

Frelak, Justyna; Łada, Agnieszka; Schwarz, Kristin; Parkes, Roderick: Polska migracja zarobkowa do Niemiec – fakty i mity. Polnische Arbeitsmigration nach Deutschland – Fakten und Mythen. Tłum./Übers.: Fałkowska, Dorota; Rubczyńska, Maryna. Warszawa, Fundacja Instytut Spraw Publicznych. ISBN 978-83-7689-020-3

G Gorbaniuk, Oleg: Wizerunek Niemiec i Niemców wśród Polaków. [Das Bild Deutschlands und der Deutschen unter Polen.] Lublin, Wydawnictwo KUL. ISBN 978-83-7363-997-3

Grell, Britta; Köhler, Timm; Pankowski, Rafał; Sineaeva, Natalia; Starnawski, Marcin: Hate crime monitoring and victim assistance in Poland and Germany. Warszawa, Stowarzyszenie Nigdy Więcej/ Opferperspektive. ISBN 978-3-00-027936-2

H Hanseberg. Schlösser und Gärten der Neumark. Krzymów. Zamki i ogrody Nowej Marchii. Red./Hrsg.: Badstübner-Gröger, Sibylle; Jäger, Markus. Tłum./Übers.: Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz. Berlin, Freundeskreis Schlösser und Gärten der Mark. ISBN 978-3-941675-03-2

Herrmann, Paulus: Relacja o czasach polskich i rosyjskich w Elblągu od stycznia 1945 do maja 1946 roku. (Bericht über die Polen- und Russenzeit in Elbing von Januar 1945 bis Mai 1946.) Tłum./Übers.: Józefczyk, Mieczysław; Jamróz, Róża. Gdańsk-Elbląg, Instytut Kaszubski i Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna in Zusammenarbeit mit der Academia Baltica in Lübeck. ISBN 978-97-88389-12-5

Hoffmann von Fallersleben. Internationales Symposium Corney/Höxter 2008. [Hoffmann von Fallersleben. Międzynarodowe sympozjum Corney/Höxter 2008.] Red./Hrsg.: Eke, Norbert Otto; Schuster, Kurt G. P.; Tiggesbäumker, Günter. Bielefeld, Verlag für Regionalgeschichte. ISBN 978-3-89534-851-8. ISSN 1439-8036

Hornig, Ernst: Breslau 1945. Wspomnienia z oblężonego miasta. (Breslau 1945. Erlebnisse in der eingeschlossenen Stadt.) Tłum./Übers.: Grotowicz, Viktor. Wrocław, Wydawnictwo VIA NOVA. ISBN 978-83-60544-63-1

Husserl, Edmund: Medytacje kartezjańskie. Wprowadzenie do fenomenologii. (Cartesianische Meditationen. Eine Einleitung in die Phänomenologie.) Tłum./Übers.: Wajs, Andrzej. Warszawa, Wydawnictwo IFiS PAN. ISBN 978-83-7683-003-2

J Janicka, Danuta: Ustawa zasadnicza w praktyce Republiki Federalnej Niemiec 1949–1989. [Das Grundgesetz in der Praxis der Bundesrepublik Deutschland 1949–1989.] Toruń, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. ISBN 978-83-231-2342-2

Jirgl, Reinhard: Die Unvollendeten. (Niedopełnieni.) Tłum./Übers.: Wojnakowski, Ryszard. Olsztyn, Wydawnictwo Borussia. ISBN 978-83-89233-55-4

Junge polnische Malerei – Kunst aus Niederschlesien. (Młode malarstwo polskie – sztuka z Dolnego Śląska.) Red./Hrsg.: Stanisławski, Krzysztof; Kabiesz, Dorota. Mitherausgeber: Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego. ISBN 978-83-60993-68-2

Junge polnische Malerei – Kunst aus Schlesien. (Młode malarstwo polskie – sztuka ze Śląska.) Katowice, Fundacja dla Śląska. ISBN 978-83-60879-36-8

K Kant, Immanuel: O odkryciu, po którym wszelka nowa krytyka czystego rozumu jest zbędna ze względu na istnienie wcześniejszej i inne rozprawy filozoficzne. (Über eine Entdeckung, nach der alle neue Kritik der reinen Vernunft durch eine ältere entbehrlich gemacht werden soll und andere Schriften.) Toruń, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. ISBN 978-83-231-2370-5

Karta. Obraz Polesia. [Karta. Bild von Polesien.] Red./Hrsg.: Gluza, Zbigniew. Warszawa, Fundacja Ośrodka Karta. ISSN 0867-3764

Karta. Wojna na kresach. [Karta. Krieg in den ehemaligen polnischen Grenzgebieten.] Red./Hrsg.: Gluza, Zbigniew. Warszawa, Fundacja Ośrodka Karta. ISSN 0867-3764

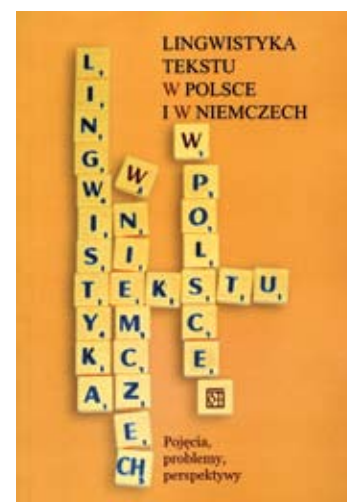
Kijowska, Marta: Die Tinte ist ein Zündstoff. [Atrament jest ładunkiem wybuchowym.] München, Carl Hanser Verlag. ISBN 978-3-446-23275-4

Kliche, Hilde: Treibsand. Menschen im Sturm der Geschichte. Enklave Pölitz 1945/46. (Ruchome piaski. Ludzie pośród burz Historii. Enklawa Policka 1945/46.) Tłum./Übers.: Polcyn, Justyna. Police, Urząd Miejski w Policach. ISBN 9788392705710

Kolarska-Bobińska, Lena; Łada, Agnieszka: Polska–Niemcy. Wzajemny wizerunek i wizja Europy. Polen und Deutsche. Ihr gegenseitiges Bild und ihre Vision von Europa. Instytut Spraw Publicznych. ISBN 978-83-89817-90-7

(Kon)teksty: Ibsen, Fosse, Loher. [(Kon)texte: Ibsen, Fosse, Loher.] Red./Hrsg.: Borowski, Mateusz; Sugiera, Małgorzata; Wierchowśka Woźniak, Anna. Kraków, Panga Pank Kraków. ISBN 978-83-926562-5-8

Kopacki, Andrzej: Literatura samonegacji. [Literatur der Selbstverleugnung.] Warszawa, Oficyna Naukowa. ISBN 978-83-7459-097-6

Kossert, Andreas: Prusy Wschodnie. Historia i mit. (Ostpreußen. Geschichte und Mythos.) Tłum./Übers.: Ostrowska, Barbara. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar. ISBN 978-83-7383-354-8

Kozłowski Janusz: Dawna Ostróda. Obrazy z życia wschodniopruskiego miasta. [Das vergangene Osterode. Die Bilder aus dem Leben der ostpreußischen Stadt.] Dąbrówno, Wydawnictwo Retman Dąbrówno. ISBN 978-83-928024-5-7

Kranz, Jerzy: Krieg, Frieden oder Befriedung? Gegenwärtige Dilemmata bei der Anwendung von militärischer Gewalt. [Wojna, pokój czy uspokajanie? Współczesne dylematy użycia siły zbrojnej.] Warszawa, Przedstawicielstwo Fundacji Konrada Adenauera w Polsce. ISBN 978-83-7627-006-7

Kronika kościoła Mariackiego w Darłowie. (Chronik der Marienkirche in Rügenwalde.) Red./Hrsg.: Kalicki, Jerzy. Tłum./Übers.: Heinrich, Anete. Koszalin, Muzeum w Koszalinie

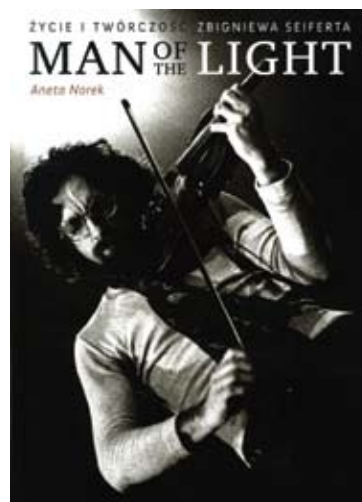
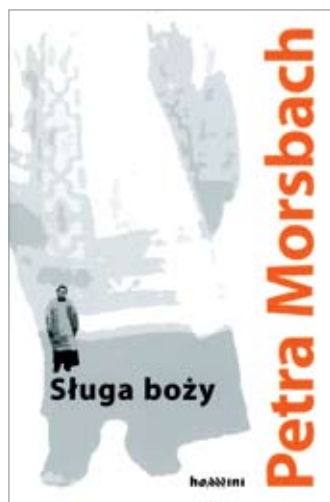
Księga wspomnień. Dobczyce – Versmold 1994 – 2009. Erinnerungsbuch. Dobczyce – Versmold 1994 – 2009. Dobczyce, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dobzyczach. ISBN 978-83-60941-80-5

Kulturowe aspekty podróżowania. (Kulturelle Aspekte des Reisens.) Red./Hrsg.: Górski, Adam; Pytel, Bożena; Żywicka, Marta. Tłum./Übers.: Stankowski, Sonja. Świdnica, Parafia Ewangelicko-Augsburska pw. Św. Trójcy

L Lekcja ciszy. W głosach krytyki niemieckiej. Lektion der Stille. Deutsche Stimmen. Red./Hrsg.: Zybura, Marek. Wrocław, GAJT Wydawnictwo 1991. ISBN 978-83-88178-80-1

Lingwistyka tekstu w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy. [Textlinguistik in Deutschland. Begriffe, Probleme, Perspektiven.] Red./Hrsg.: Bilut-Homplewicz, Zofia; Czachur, Waldemar; Smykała, Marta. Wrocław, Oficyna Wydawnicza ATUT. ISBN 978-83-7432-440-3

Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy. [Textlinguistik in Polen und Deutschland. Begriffe, Probleme, Perspektiven.] Red./Hrsg.: Bilut-Homplewicz, Zofia; Czachur, Waldemar; Smykała, Marta. Wrocław, Oficyna Wydawnicza ATUT. ISBN 978-83-7432-421-2

Ł Łagów. Zamki i ogrody Nowej Marchii. (Lagow. Schlösser und Gärten der Neumark.) Red./Hrsg.: Badstübner-Gröger, Sibylle; Jäger, Markus. Tłum./Übers.: Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz. Berlin, Freundeskreis Schlösser und Gärten der Mark. ISBN 978-3-941675-02-5

M Mehrenthin. Schlösser und Gärten der Neumark. Mierzęcín. Zamki i ogrody Nowej Marchii. Red./Hrsg.: Badstübner-Gröger, Sibylle; Jäger, Markus. Tłum./Übers.: Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz. Berlin, Freundeskreis Schlösser und Gärten der Mark

Moje Niemcy – moi Niemcy. Odpominania polskie. [Mein Deutschland – meine Deutschen. Polnische Rückbesinnungen.] Red./Hrsg.: Orłowski Hubert. Poznań, Instytut Zachodni. ISBN 978-83-617-36-14-1. ISSN 0239-7846

Morsbach, Petra: Sługa boży. (Gottesdiener.) Tłum./Übers.: Przybyłowska, Maria; Borg, Eliza. Kraków, Wydawnictwo Homini SC. ISBN 978-83-61568-72-8

N Nagel, Sebastian: Zwischen zwei Welten. Kulturelle Strukturen der polnischsprachigen Bevölkerung in Deutschland. Analyse und Empfehlungen. [Między dwoma światami. Struktury kulturalne Polaków w Niemczech. Analiza i rady.] Stuttgart, Institut für Auslandsbeziehungen e.V

Niemcy – Polacy po poszerzeniu Unii Europejskiej. Bilans i Perspektywy. [Deutsche – Polen nach der Erweiterung der Europäischen Union. Bilanz und Perspektiven.] Red./Hrsg.: Małachowski, Witold. Warszawa, Szkoła Główna Handlowa. ISBN 978-83-7378-474-1

Norek, Aneta: Man of the light. Życie i twórczość Zbigniewa Seiferta. [Man of the light. Leben und Werk Zbigniew Seiferts.] Kraków, Musica Iagellonica. ISBN 978-83-7099-166-1

O Otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji. [Offenes Europa – offene Regionen – neue Dimensionen der Migration.] Red./Hrsg.: Heffner, Krystian; Trzcieleńska-Polus, Anna. Opole, Wydawnictwo Instytut Śląski. ISBN 978-83-7126-251-7

P Palokat, Jan; Ziemer, Dörthe: Kein Wort stand in den Geschichtsbüchern. Europäische Erinnerungen an 70 Jahre Kriegsbeginn. [Nie było żadnych wzmianek w książkach do historii. Europejskie wspomnienia 70 lat po rozpoczęciu wojny.] Berlin, Netzwerk für Osteuropa-Berichterstattung

Pałubicki, Jerzy: Malarze gdańscy. Malarze, szklarze, rysownicy i rytownicy w okresie nowożytnym w gdańskich materiałach archiwalnych, Tom 1: Środowisko artystyczne w gdańskich materiałach archiwalnych. [Danziger Maler. Maler, Glaser, Zeichner, Radierer der Neuzeit in Danziger Archivalien, Band 1: Künstlermilieu in Danziger Archivalien.] Gdańsk, Muzeum Narodowe w Gdańsku. ISBN 978-83-88669-98-9

Pałubicki, Jerzy: Malarze gdańscy. Malarze, szklarze, rysownicy i rytownicy w okresie nowożytnym w gdańskich materiałach archiwalnych, Tom 2: Słownik malarzy, szklarzy, rytowników i rysowników. [Danziger Maler. Maler, Glaser, Zeichner, Radierer der Neuzeit in Danziger Archivalien, Band 2: Lexikon der Maler, Glaser, Zeichner und Radierer.] Gdańsk, Muzeum Narodowe w Gdańsku. ISBN 978-83-88669-04-0

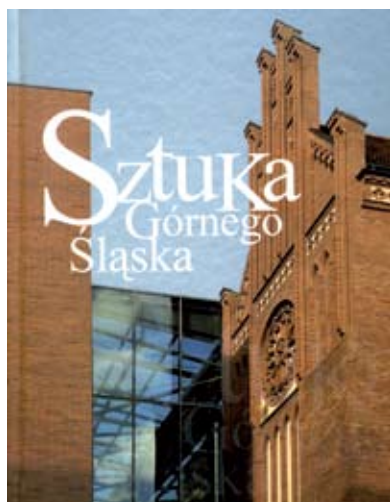
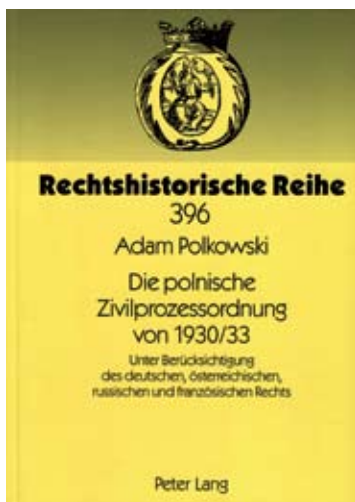
Parlament Europejski po wyborach w 2009 roku. [Das Europaparlament nach den Wahlen 2009.] Red./Hrsg.: Barcz, Jan; Janusz-Pawletta, Barbara. Warszawa, Instytut Wydawniczy EuroPrawo. ISBN 978-83-7627-024-1

Polenplus. 08/2009. Spielfeld Umwelt. Red./Hrsg.: Ritter-Jasińska, Antje. Berlin, Vliegen Verlag GmbH. I SSN 1864-0362

Polenplus. 09/2009. Freiheitliche Farbenlehre. Red./Hrsg.: Ritter-Jasińska, Antje. Berlin, Vliegen Verlag GmbH. ISSN 1864-0362

P+. 10/2009. Zeitreisen & Aufholjagden. Red./Hrsg.: Ritter-Jasińska, Antje. Berlin, Vliegen Verlag GmbH. ISSN 1864-0362

Polityka auf Deutsch. Sonderausgabe (Polityka po niemiecku. Wydanie specjalne) Red./Hrsg.: Baczyński, Jerzy. Warszawa, Polityka Spółdzielnia Pracy

Polkowski, Adam: Die polnische Zivilprozessordnung von 1930/33 unter Berücksichtigung des deutschen, österreichischen, russischen und französischen Rechts. [Polskie prawo postępowania cywilnego z lat 1930/33 z uwzględnieniem prawa niemieckiego, austriackiego, rosyjskiego i francuskiego.] Frankfurt am Main, Peter Lang Verlag. ISBN 978-3-631-59387-5. ISSN 0344-290X

Polyslav XII. Red./Hrsg.: Graf, Elena; Rabięga-Wiśniewska, Joanna; Thielemann, Nadine. Berlin, Otto Sagner Verlag. ISBN 978-3-86688-055-9

Pro Libris. Lubuskie Pismo Literacko-Kulturalne. Nr 1 (26). [Pro Libris – Lebuser Zeitschrift für Kultur und Literatur. Nr. 1 (26).] Red./Hrsg.: Kufel, Sławomir. Zielona Góra, Pro Libris – Wydawnictwo Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Kamila Norwida. ISSN 1642-5995

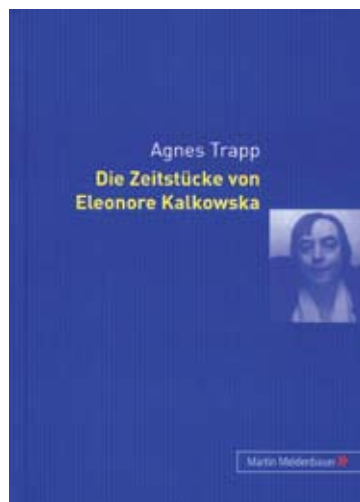
Pro Libris. Lubuskie Pismo Literacko-Kulturalne. Nr 2 (27). [Pro Libris – Lebuser Zeitschrift für Kultur und Literatur. Nr. 2 (27).] Red./Hrsg.: Kufel, Sławomir. Zielona Góra, Pro Libris – Wydawnictwo Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Kamila Norwida. ISSN 1642-5995

Przeszość rodzi przyszłość. Album o Nowogardzie. Vergangenheit wird Zukunft. Fotoalbum der Stadt Nowogard. Red./Hrsg.: Dwornik, Krystyna. Nowogard, Urząd Miejski w Nowogardzie. ISBN 978-83-927334-2-3

Przychodzimy, rozstawiajcie stoły. Zapiski ze spotkań berlińskich. (Wir kommen, deckt die Tische. Aufzeichnungen der Berliner Treffen.) Wrocław, Jelenia Góra, Stowarzyszenie w Cieniu Lipy Czarnoleskiej

R Rembowska, Aleksandra: Sny i rzeczywistość. Teatr Tańca Piny Bausch. [Träume und Alltag. Das Tanztheater Pina Bauschs.] Warszawa, Wydawnictwo Trio. ISBN 978-83-7436-202-3

Rolbiecki, Kazimierz; Obracht-Prondzyński, Cezary: Bytów – opowieść o ziemi i ludziach. [Bütow – Geschichte von Land und Menschen.] Tłum./Übers.: Jereczek, Monika; Orzechowska, Ewa. Bytów, Urząd Miejski w Bytowie. ISBN 978-83-928964-0-1

Rostek, Andreas; Miller, Krzysztof: O wojnach. (Von Kriegen.) Berlin–Warszawa, edition.fotoTAPETA Berlin. ISBN 9783940524058

Rymar, Edward: Danków na przestrzeni wieków. (Tankow/Danków im Wandel der Geschichte.) Tłum./Übers.: Piotrowski, Robert; Kowalski, Grzegorz. Strzelce Krajeńskie, Urząd Miejski w Strzelcach Krajeńskich. ISBN 83-88784-53-6

S Schlögel, Karl: W przestrzeni czas czytamy. O historii cywilizacji i geopolityce. (Im Raume lesen wir die Zeit. Über Zivilisationsgeschichte und Geopolitik.) Tłum./Übers.: Izabela Drozdowska, Łukasz Musiał. Poznań, Wydawnictwo Poznańskie. ISBN 978-83-7177-626-7

Silesius, Angelus: Pieśni adwentowe i kolędy. [Advents- und Weihnachtslieder.] Tłum./Übers.: Andrzej Lam. Pułtusk, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieyszтора. ISBN 978-83-7549-045-9

Strasburger, Aleksander; Ziętara, Wojciech: Transfer wiedzy i wzorców kulturowych w epoce globalizacji. Transfer von Wissen und Kulturmustern im Zeitalter der Globalisierung. Warszawa, Societas Humboldtiana Polonorum. ISBN 978-83-923622-4-1

Sztuka Górnego Śląska od Średniowiecza do końca XX wieku. [Die Kunst Oberschlesiens seit dem Mittelalter bis zum 20. Jahrhundert.] Red./Hrsg.: Chojecka, Ewa. Katowice, Muzeum Śląskie. ISBN 978-83-60353-73-8

Ś Śląsk. Rzeczywistości wyobrażone. [Schlesien. Imaginierte Wirklichkeiten.] Red./Hrsg.: Wojciech Kunicki. Poznań, Wydawnictwo Poznańskie. ISBN 978-83-7177-558-1

T Trapp, Agnes: Die Zeitstücke von Eleonore Kalkowska. [Sztuki Eleonory Kalkowskiej.] München, Martin Meidenbauer. ISBN 978-3-89975-172-7

Trójkąt Weimarski w Europie. Współpraca polsko-niemiecko-francuska. Powstanie – Potencjał – Perspektywy. Das Weimarer Dreieck in Europa. Die deutsch-französisch-polnische Zusammenarbeit. Entstehung – Potentiale – Perspektiven. Red./Hrsg.: Standke, Klaus-Henrich. Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek. ISBN 978-83-7611-574-0

V Visuelle Erinnerungskulturen und Geschichtskonstruktionen in Deutschland und Polen seit 1939. [Wizualne konstrukcje historii i pamięci historycznej w Niemczech i w Polsce po 1939 roku.] Red./Hrsg.: Bingen, Dieter; Loew, Peter Oliver; Popp, Dietmar. Warszawa, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk. ISBN 978-83-89101-81-5

W Wawrzonkowski, Krzysztof: Smak, geniusz, sztuka. Filozofia piękna Alexandra Gerarda w świetle estetyki kantowskiej. [Geschmack, Genie, Kunst. Aleksander Gerards Philosophie der Schönheit im Lichte der Ästhetik Immanuel Kants.] Toruń, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. ISBN 978-83-231-2421-4

Włodarczyk, Wojciech: Malerei oder Bild. Malarstwo czy obraz. Heidelberg, Akademie Sztuk Pięknych w Warszawie. ISBN 978-83-615-58-20-0

Z Z otchłani wieków. Archeologia ziemi jeleniogórskiej. [Aus der Tiefe der Jahrhunderte. Archeologie des Hirschberger Landes.] Red./Hrsg.: Zalewski, Marek. Warszawa, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich, Oddział w Warszawie. ISSN 0044-1481

Zeszyty Kulickie. Rodzinne Pomorze – dawniej i dziś. Külzer Hefte. Heimat Pommern – einst und jetzt. Red./Hrsg.: Zitzewitz, Lisaweta von. Tłum./Übers.: Zitzewitz, Lisaweta von; Bykowski, Janusz. Kulice, Akademia Europejska Kulice-Külz. ISSN 1508-9207

Zwangsumsiedlung, Flucht und Vertreibung Ostmitteleuropa 1939–1959. Atlas. (Wysiedlenie, ucieczka, wypędzenie w Europie Środkowo-Wschodniej 1939–1959. Atlas.) Red./Hrsg.: Sienkiewicz, Witold; Hryciuk, Grzegorz. Warszawa, Demart. ISBN 978-83-7427-481-4

Ż Żadan, Serhij: Odsetek samobójstw wśród klaunów. (Die Selbstmordrate bei Clowns.) Tłum./Übers.: Petryk, Michał. Berlin-Warszawa, edition.fotoTAPETA. ISBN 978-83-61072-04-1

Sprawozdanie finansowe

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego firmy Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, z siedzibą w Warszawie, na które składa się:

1. wprowadzenie do sprawozdania finansowego;
2. bilans sporządzony na dzień 31.12.2009 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą PLN 416.451.811,28;
3. rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 01.01.2009 do 31.12.2009 wykazujący zysk netto w wysokości PLN 3.763.710,78;
4. zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 01.01.2009 do 31.12.2009, wykazujące wzrost kapitału własnego o kwotę PLN 3.763.710,78;
5. rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 01.01.2009 do 31.12.2009, wykazujący spadek stanu środków pieniężnych o kwotę PLN 23.386.623,92;
6. dodatkowe informacje i objaśnienia.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności odpowiedzialny jest kierownik jednostki. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”. Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości tego sprawozdania finansowego oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy jednostki oraz o prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
- rozdziału 7 ustawy o rachunkowości;

- krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanej przez jednostkę polityki rachunkowości i znaczących szacunków, sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają liczby i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:

1. przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31.12.2009, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2009 do 31.12.2009;
2. zostało sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
3. jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki.

Sprawozdanie z działalności jednostki jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

Warszawa, 26.04.2010

Roedl Audit Sp. z o.o.

Przemysław Fil
Kluczowy biegły rewident
Nr w rejestrze 10043

Therese Baginski
Biegły rewident
Nr w rejestrze 10483

Bilans

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie wg. stanu na 31.12.2009 r.
(wszystkie kwoty w złotych)

Aktywa	Stan na dzień	
	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.
A. Aktywa trwałe	79 767 254,65	107 953 630,35
I. Wartości niematerialne i prawne	-----	14 363,49
II. Rzeczowe aktywa trwałe	77 476 414,54	75 400 122,62
1. Środki trwałe	77 396 614,54	75 198 802,62
a) Grunty	2 143 967,89	2 089 285,48
b) Budynki i budowle	74 663 662,18	72 597 839,14
c) Urządzenia techniczne i maszyny	571 488,82	490 314,06
d) Środki transportu	2 876,74	-----
e) Pozostałe środki trwałe	14 618,91	21 363,94
2. Środki trwałe w budowie	79 800,00	201 320,00
III. Inwestycje długoterminowe	273 598,83	30 205 174,13
1. Długoterminowe aktywa finansowe	273 598,83	205 174,13
a) w pozostałych jednostkach – pożyczki udzielone	273 598,83	205 174,13
2. Inne długoterminowe aktywa finansowe	-----	30 000 000,00
IV. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2 017 241,28	2 333 970,11
B. Aktywa obrotowe	332 852 626,99	308 498 180,93
I. Zapasy	-----	-----
II. Należności krótkoterminowe	535 780,68	789 182,67
1. z tytułu dostaw i usług	506 425,62	719 284,66
2. z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	29 301,38	66 672,51
3. inne	53,68	3 225,50
III. Inwestycje krótkoterminowe	326 439 780,00	303 016 819,83
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	326 439 780,00	303 016 819,83
a) w pozostałych jednostkach – pożyczki udzielone	472 327,41	435 991,16
b) inne krótkoterminowe aktywa finansowe	316 711 504,68	196 437 885,17
c) środki pieniężne w kasie i na rachunkach	9 255 947,91	106 142 943,50
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5 877 066,31	4 692 178,43
Suma aktywów	412 619 881,64	416 451 811,28

Pasywa	Stan na dzień	
	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.
A. Fundusz własny	411 181 277,51	414 944 988,29
I. Kapitał podstawowy	405 489 922,02	411 180 859,71
II. Fundusz z aktualizacji wyceny	417,80	417,80
III. Zysk (strata) netto za rok obrotowy	+ 5 690 937,69	+ 3.763.710,78
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 438 604,13	1 506 822,99
I. Rezerwy na zobowiązania	-----	18 000,00
II. Zobowiązania długoterminowe	995 675,47	239 916,49
III. Zobowiązania krótkoterminowe	420 342,28	1 222 953,62
1. Wobec pozostałych jednostek	420 342,28	1 222 953,62
a) z tytułu dostaw i usług	250 821,01	350.366,92
b) z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	158 533,30	134 427,30
c) z tytułu wynagrodzeń	10 827,56	12 602,09
d) inne	160,41	725 557,31
2. Fundusze specjalne	-----	-----
IV. Rozliczenia międzyokresowe	22 586,38	25 952,88
Suma pasywów	412 619 881,64	416 451 811,28

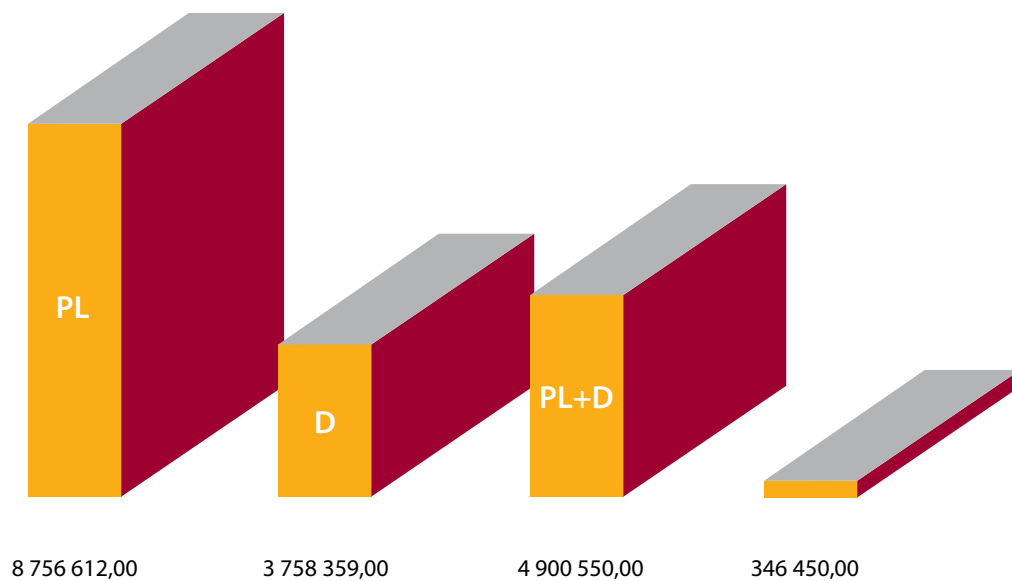
Dotacje przyznane w roku 2009

A. Dotacje w podziale na kraje realizacji

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy przyznanych kwot
Polska	433	8 756 612	49,30%
Niemcy	165	3 758 359	21,16%
Polska i Niemcy	97	4 900 550	27,59%
Polska, Niemcy i inne kraje	12	346 450	1,95%
Razem	707	17 761 971	100,00%

Przyznano w zł

B. Dotacje realizowane w Polsce w podziale na województwa

Suma dotacji na projekty realizowane w Polsce – 100%

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
więcej niż jedno województwo	21	955 121	10,91%
dolnośląskie	64	1 297 136	14,81%
kujawsko-pomorskie	14	224 900	2,57%
lubelskie	12	189 900	2,17%
lubuskie	41	730 590	8,34%
łódzkie	10	153 324	1,75%
małopolskie	28	846 900	9,67%
mazowieckie	53	1 322 831	15,11%
opolskie	19	181 800	2,08%
podkarpackie	5	92 516	1,06%
podlaskie	3	37 000	0,42%
pomorskie	17	407 460	4,65%
śląskie	25	456 490	5,21%
świętokrzyskie	3	30 200	0,35%
warmińsko-mazurskie	17	312 110	3,56%
wielkopolskie	33	566 600	6,47%
zachodniopomorskie	68	951 734	10,87%
	433	8 756 612	100,00%

MEDIA –

LISTA WSPIERANYCH PROJEKTÓW

Fundacja wsparła 18 projektów w łącznej kwocie 2 095 350 zł

Tytuł projektu	Wnioskodawca	Przyznano w zł
01 Kalendarz Polsko-Niemiecki 2009	Program FWPN	235 000
02 Edycja publikacji Magazyn Polsko-Niemiecki Dialog w 2009 r. (4 numery)	Redakcja "DIALOG"-u w Niemiecko-Polskim Towarzystwie - Związku Federalnym, Berlin	300 000
03 Wydawanie wkładki polsko-niemieckiej w miesięczniku "Roland" w latach 2009-2010	Usługi Fotograficzno-Reklamowe "Roland", Środa Śląska	9 000
04 Film dokumentalny "...i oni przybyli z Polski"	Wyższa Szkoła Artystyczna w Offenbach nad Menem, Offenbach am Main	18 800
05 "Wypędzeni 1939". Film dokumentalny	Telenowa sp. z o.o., Poznań	48 750
06 "20 lat Mszy Pojednania. 20 rozmów na 20 lat" - wydanie publikacji upamiętniającej 20-stą rocznicę obalenia komunizmu w Europie Środkowej	Gmina Miasto Świdnica, Świdnica	29 800
07 Dobrowolny rok socjalny w radiu "Mittendrin"	Polsko-niemieckie Radio internetowe MITTENDRIN, Racibórz	6 000
08 Elektroniczny przegląd prasy „Deutschland dziś“ i „Polska heute“	Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa, Warszawa	80 000
09 III Polsko-Niemieckie Dni Mediów 2010	Program FWPN	352 500
10 Warsztaty dla niemiecko-polskich redaktorów	Kongres Polonii Niemieckiej, Aachen	23 500
11 Roczna edycja publikacji "Magazyn Polsko-Niemiecki Dialog" (nr 91,92,93,94/2010)	Redakcja "DIALOG"-u w Niemiecko-Polskim Towarzystwie - Związku Federalnym, Berlin	317 000
12 MediaCamp 2010 - polsko-niemiecki obóz dziennikarski	Stowarzyszenie Mediów Studenckich, Zielona Góra	30 000
13 "Kowalski i Schmidt" - program telewizyjny	Telewizja Polska S.A. Oddział we Wrocławiu, Wrocław	50 000
14 P+, kwartalnik niemieckojęzyczny poświęcony Polsce i Europie Wschodniej	Vliegen Verlag GmbH, Berlin	235 000
15 Wydanie sprawozdania rocznego z działalności FWPN w 2009	Program FWPN	60 000
16 Podróże studyjne dla dziennikarzy z Polski i Niemiec	Program FWPN	200 000
17 Stypendia dziennikarskie dla dziennikarzy i publicystów	Program FWPN	80 000
18 Promocyjny film DVD z Polsko-Niemieckich Dni Mediów 2009	Program FWPN	20 000
Razem	18 projektów	2 095 350

NAUKA, KSZTAŁCENIE –

LISTA WSPIERANYCH PROJEKTÓW

Fundacja wsparła 211 projektów w łącznej kwocie 4 982 904 zł

	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Przyznano w zł
01	"20 lat pokojowych rewolucji" - program stypendialny (PW)	Program FWP	136 000
02	Polsko-Niemiecki Konkurs Internetowy "Hallo Nachbar / Witaj Sąsiedzie !"	Saksoński Ośrodek Kształcenia Towarzystwa Niemieckiego, Leipzig	10 000
03	FRAZPOL - komputerowy program do nauczania frazeologii polskiej dla nauczycieli i studentów niemieckich (opracowanie i publikacja)	Uniwersytet Śląski, Szkoła Języka i Kultury Polskiej, Katowice	15 000
04	Międzynarodowa konferencja naukowa: Ernst Jünger. Versuch einer Bilanz.	Uniwersytet Wrocławski, Instytut Filologii Germańskiej, Wrocław	35 000
05	Cykl seminariów "Kultura Pamięci XX wieku w Polsce i w Niemczech"	Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa	34 800
06	Kształcenie specjalistów w zakresie informacji	Uniwersytet Warszawski, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych, Warszawa	30 000
07	Konferencja międzynarodowa "Tekst i styl"	Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Filologii Germańskiej, Rzeszów	40 000
08	Globalizacja	Publiczne Gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Siemoni, Sączów	3 000
09	Konferencja naukowa Stowarzyszenie Germanistów Polskich "Diskurse als Mittel und Gegenstände der Germanistik"	Stowarzyszenie Germanistów Polskich, Warszawa	36 300
10	Tłumaczenie publikacji naukowej z serii Monumenta Archeologica Barbarica	Fundacja Monumenta Archeologica Barbarica, Warszawa	40 000
11	Toruńskie Międzynarodowe Kolegium Doktorantów - "Tworzenie norm i zachowywanie tolerancji. Ponadnarodowe spojrzenia na procesy tworzące społeczeństwa w nowoczesnej Europie Środkowo-Wschodniej"	Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Instytut Historii i Archiwistyki, Toruń	38 450
12	Seminarium: "Niemcy i Polacy - Spotkania i konflikty na terenie Poznania od Średniowiecza po wczesne lata XX wieku"	Academia Baltica, Lübeck	39 950
13	Konferencja "Przesiedlenia Niemców z krajów bałtyckich do "Kraju Warty" w latach 1939/40 z niemieckiej i polskiej perspektywy"	Stowarzyszenie Niemiecko-Bałtyckie, Darmstadt	30 550
14	Konferencja: 1989-2009: 20 lat politycznego przełomu w Środkowej i Wschodniej Europie, 20 lat Krzyżowej dla nowej Europy	Fundacja "Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego, Grodziszczce	50 000
15	Publikacja książki "Lummick" Dariusza Muszera w serii wydawniczej RE-MIGRACJE	Stowarzyszenie "Wspólnota Kulturowa Borussia", Olsztyn	10 000
16	Moja Ojczyzna - Heimatbilder	Kolegium Zawodowe Gospodarka i Administracja, Herne	47 000
17	Poznajmy lepiej naszą przeszłość. Przejawy humanitarnych aspektów polsko-niemieckich dziejów w Galicji podczas I wojny światowej	Południowo-Wschodni Instytut Naukowy, Przemyśl	15 000

18	Związek Pokoleń - Przełamać samotność ofiar wojny	Stowarzyszenie "Zug der Erinnerung", Friesenhagen	18 800
19	Proteus/WaCoPaS (Warsaw-Cologne-Paris-Simulation) - projekt edukacyjny	Uniwersytet w Kolonii, Katedra Prawa Europejskiego i Międzynarodowego Prawa Gospodarczego, Köln	14 100
20	Podróż do miejsc pamięci w Górnej Austrii	Zespół Szkół Nr 26, Warszawa	10 000
21	Cześć! - jeden dzień po polsku	Uniwersytet w Lipsku Instytut Sławistyki, Leipzig	23 500
22	Wycieczka studentów: archeologia i historia Śląska	Uniwersytet Humboldtów - Instytut Nauk Historycznych, Berlin	18 800
23	Seminarium z udziałem studentów z Polski i z Niemiec pt. "Historia polsko-niemiecka w filmie"	Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii, Łódź	10 000
24	Polsko-Niemieckie Forum Gospodarcze - projekt wymiany studentów	Kolońskie Stowarzyszenie Współpracy Europejskiej, Köln	23 500
25	XI festiwal Małych Form Teatralnych w Języku Niemieckim	Gimnazjum Krzysztofa Augustyniaka, Łódź	7 000
26	Pobyt dydaktyczny prof. Gerda Meyera na Uniwersytecie Warszawskim (profesura gościnnie)	Uniwersytet Warszawski, Instytut Nauk Politycznych, Warszawa	20 000
27	Wydanie publikacji: "Polska - Niemcy po rozszerzeniu Unii Europejskiej. Bilans i perspektywy", wersja niemieckojęzyczna	Szkoła Główna Handlowa Zakład Badań nad Gospodarką Niemiecką Kolegium Gospodarki Światowej, Warszawa	8 000
28	Cykl seminariów dokształcających dla lektorów języka polskiego jako obcego	Kolegium Języka i Kultury Polskiej, Potsdam	15 510
29	Polsko-Niemieckie seminarium "jak współpracujemy z Rosją"	Fundacja "Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego, Grodziszcze	15 000
30	"Łódź - różnorodność w historii i teraźniejszości" - podróż studyjna	Centrum Im. Anne Frank, Berlin	11 374
31	Polsko - Niemiecka Szkoła Prawa Berlin - Wrocław	Uniwersytet Humboldtów w Berlinie, Wydział Prawa, Berlin	35 250
32	Konferencja: Eberhard Hilscher (1927-2005) - pisarz, historyk, badacz literatury niemieckiej	Uniwersytet Śląski, Instytut Filologii Germańskiej, Sosnowiec	6 000
33	Polsko-niemieckie warsztaty transplantacyjne	Polskie Towarzystwo Transplantacyjne, Warszawa	30 000
34	Danków poprzez wieki - badania i warsztaty archeologiczne	Gmina Strzelce Krajeńskie, Strzelce Krajeńskie	25 000
35	Szkoła Letnia 2009 - Polska dzisiaj	Fundacja Europea, Warszawa	80 000
36	"Wielość wyznań i tolerancja religijna w Europie Środkowej na przykładzie księstwa cieszyńskiego" - seminarium i podróż studyjna	Uniwersytet Wrocławski, Instytut Historii Sztuki, Wrocław	8 000
37	Ile regionu potrzebuje człowiek? Warmia, Mazury i Obwód Kaliningradzki w kontekście międzykulturowości, tolerancji i poszukiwania tożsamości	Fundacja "Borussia", Olsztyn	10 000
38	"Zrozumieć historię - kształtować przyszłość" - polsko-niemiecko-ukraińskie spotkanie młodzieży	Regionalne Towarzystwo Polsko-Niemieckie, Zielona Góra	40 000
39	Wystawa "Oddalenie się z jednostki/Entfernung von der Truppe"	Friedensbibliothek/Antikriegsmuseum der Evangelischen Kirche, Berlin	17 860
40	Konferencja międzynarodowa "Rok 1939. Geneza i początek II wojny światowej"	Instytut Zachodni - Instytut Naukowo-Badawczy im. Z. Wojciechowskiego, Poznań	20 000

41	Polsko-niemiecki tanden językowy jako wkład do interkulturowego dialogu	Zespół Szkół Zawodowych o profilu administracyjno-biurowym, Berlin	40 000
42	Film "Dzieci Emigracji"	Stowarzyszenie Akademia Wilanowska, Warszawa	25 000
43	Cykl odczytów "Prześladowanie i zagłada elit w Polsce i Czechach przez narodowych socjalistów"	Stiftung Brandenburgische Gedenkstätten, Oranienburg	58 750
44	Polsko-Niemiecko-Ukraińskie Forum Energetyczne	Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI, Warszawa	50 000
45	Konferencja "Kulturowe aspekty podróżowania"	Parafia Ewangelicko-Augsburska, Świdnica	25 000
46	Sesja naukowa "Duszpasterstwo w czasach oporu"	Towarzystwo Międzykulturowej Opieki Duchowej i Doradztwa SIPCC, Düsseldorf	21 150
47	Polsko-niemiecka konferencja naukowa "Pomorze wczoraj - dziś - jutro. Miasta i miasteczka pomorskie"	Muzeum w Stargardzie, Stargard	20 000
48	XIII Międzynarodowe Sympozjum Beethovenowskie Beethoven. Natura i Kultura	Akademia Muzyczna, Kraków	10 000
49	Seminarium: Security Problems of Poland	Uniwersytet Wrocławski, Wrocław	15 000
50	III Międzynarodowa Konferencja Młodych Naukowców Szkół Wyższych Euroregionu Nysa	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze, Jelenia Góra	6 000
51	Kostrzyń nad Odrą - nowe otwarcie	Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Gorzów Wielkopolski	12 000
52	"Mobilność i migracja jako droga do zrozumienia różnorodności, wspierania komunikacji międzykulturowej oraz wzmocnienia tożsamości europejskiej" - seminarium	Stowarzyszenie Kreisau - Inicjatywa Berlin, Berlin	16 450
53	Seminarium naukowe "Przestępczość młodzieży w Polsce i Niemczech"	Uniwersytet Warszawski, Instytut Polityki Społecznej, Warszawa	4 000
54	Projekt naukowy "Architektura średniowieczna między Odrą i Wisłą"	Uniwersytet im. Jana Gutenberga w Moguncji, Instytut Historii Sztuki, Mainz	51 700
55	Konferencja: Tolerancja i kompromis drogą do porozumienia	Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Rzeszowie - Sekcja Jasło, Rzeszów	12 000
56	Drogi (do) natury - wizyta studyjna uczniów i nauczycieli	Zespół Szkół Leśnych im. Romana Gesinga, Zagnańsk	6 000
57	Wymiana doświadczeń między nauczycielami "Szkoła dla wszystkich - w kierunku edukacji włączającej"	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II, Wąbrzeźno	5 000
58	Jak zarządzać prezydenturą?	Akademia Europejska Berlin, Berlin	18 800
59	Promocja sztuki polskiej na targach sztuki współczesnej ArtCologne 2009	Fundacja PSW Promocji Sztuki Współczesnej, Warszawa	20 000
60	Księgi rachunkowe - Konferencja Polsko-Niemieckiej Grupy Dyskusyjnej	Uniwersytet w Würzburgu, Katedra Historii Frankonii, Würzburg	14 100
61	Konferencja polsko-niemiecka: Polskie i niemieckie słowniki jedno- i dwujęzyczne po 1945 roku z perspektywy kulturowo-historycznej	Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń	10 000
62	Seminarium: Historia, instrumentalizacja historii i integracja europejska. Polska i Niemcy w Europie	Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, Katedra Studiów Europejskich, Dresden	22 560
63	Publikacja "Exodus Doliny Baryczy. Wypędzenia, przesiedlenia i nowy początek Polaków i Niemców"	Urząd Miejski, Milicz	18 000

64	Dni Przekładu w Tybindze 2009	Uniwersytet im. Eberharda Karola, Wydział Neofilologiczny, Tübingen	14 100
65	Międzynarodowe sympozjum: Ludwik Fleck - Lęk przed wiedzą albo kryzys rzeczywistości?	Austriackie Forum Kultury w Warszawie, Warszawa	8 000
66	Kultura - kurs realoznawstwa zorientowany na doskonalenie umiejętności wypowiedzi	Uniwersytet Śląski, Szkoła Języka i Kultury Polskiej, Katowice	9 000
67	Międzynarodowy cykl dyskusji publicznych "Perspektywy wolności: 1939-1989-2009" (PSW)	Instytut Goethego, Warszawa	70 500
68	Z językiem sąsiada za pan brat	Stowarzyszenie Oświatowe w Żarach - Społeczna Szkoła Podstawowa, Żary	15 000
69	1989: Nowe drogi. Start w demokratyczne i wolne życie (seminarium)	Stowarzyszenie Kreisau - Inicjatywa Berlin, Berlin	28 200
70	Historia i pamięć w literaturze od XVIII do XXI wieku	Instytut Germanistyki UMCS, Lublin	6 000
71	Spotkania dyskusyjne na temat Polski / stosunki polsko-niemieckie	Program FWPN	101 520
72	"10 rozmów o Europie" z okazji 10-lecia Centrum Europejskiego Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz 5-lecia członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, Gliwice	10 000
73	VIII Międzynarodowa konferencja naukowa "Dzieje wsi pomorskiej"	Gminny Zespół Oświaty i Kultury, Dygowo (Degow)	20 000
74	Eurobus 2 Youth. The European Union to Ukraine	Stowarzyszenie Forum Spotkań Europejskich (Młodzież porusza Europę), Berlin	9 400
75	Edukacyjna wizyta dyrektorów szkół i nauczycieli z Bełchatowa w Lindau	Miasto Bełchatów, Bełchatów	10 000
76	Germanistyka dla niewidomych 2009	Program FWPN	40 000
77	Galerie i muzea, wymiana muzealników	Program FWPN	120 000
78	Druk książki "Ustawa zasadnicza w praktyce Republiki Federalnej Niemiec 1949-1989"	Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wydawnictwo Naukowe, Toruń	9 000
79	Polska-Niemcy-Europa. Konferencja z okazji 60 rocznicy powstania Republiki Federalnej Niemiec	Wyższa Szkoła Europejska im ks. Józefa Tischnera, Kraków	23 000
80	Konferencja naukowa: "Niemcy i Polska: Granice i sąsiedztwa w kulturze filmowej"	Uniwersytet Eberharda Karola, Seminarium Sławistyczne, Tübingen	21 385
81	XIII Ogólnopolski Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego "Wczesnoszkolne nauczanie języka niemieckiego - perspektywy i szanse"	Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Niemieckiego, Oddział w Częstochowie, Częstochowa	44 630
82	Katalog na 2009 - Jubileuszowy Rok GFPSu	GFPS e. V. Stowarzyszenie ds. Wymiany Studentów w Europie Środkowej i Wschodniej, Freiburg	25 850
83	Moje spotkanie z pedagogiką Marii Montessori - seminarium	Polskie Stowarzyszenie Montessori, Łódź	11 000
84	Podyplomowe studia kwalifikacyjne nauczania kultury i języka polskiego jako obcego	Uniwersytet Śląski, Szkoła Języka i Kultury Polskiej, Katowice	50 000
85	Wydanie książki Güntera Brakelmanna "Helmuth James von Moltke 1907-1945. Biografia" w wersji polskiej	Wydawnictwo Poznańskie Sp. z o.o., Poznań	35 000

86	Publikacja monografii autorstwa prof. Erharda Cziomera "Polityka zagraniczna Niemiec w dobie nowych wyzwań globalizacji, bezpieczeństwa i integracji europejskiej po 2005 roku	ELIPSA Dom Wydawniczy i Handlowy Włodzimierz Ulicki, Warszawa	25 000
87	X polsko-niemiecka konferencja i podróż studyjna "Antikon 2009 - Architektura ryglowa - wspólne dziedzictwo"	Szczecin-Expo Towarzystwo Wspierania Rozwoju Pomorza Zachodniego, Szczecin	22 000
88	Program edukacyjny "Jak pełnić mandat radnego we współczesnej Europie?"	Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Warszawa	45 900
89	"Na szlaku historii polsko-niemieckiej - Próba skonfrontowania się z historią narodową i jej przezwyciężenia". Dwujęzyczne warsztaty historyczne dla młodzieży polskiej i niemieckiej	Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, Gliwice	15 000
90	Tematyczne seminaria wieczorne TANDEMu Network görlitzgorzelec	Stowarzyszenie Kuźnia, Zgorzelec	5 640
91	Publikacja pokonferencyjna "Pierwszy Kongres Niemieckich Badań nad Polską" (p. 11515/08)	Niemiecki Instytut Polski, Darmstadt	8 460
92	"Kultura Bezpieczeństwa flot samochodów służbowych - sposobem na kryzys"	Program FWPN	9 799
93	Gerhart Hauptmann a Polacy po II wojnie światowej w dokumentacji filmowej Roberta Stando	Muzeum Miejskie "Dom Gerharta Hauptmanna", Jelenia Góra	4 400
94	Książkozaury - Buchsaurier - literacko-plastyczny projekt edukacyjny dla dzieci z Polski i Niemiec	Dom Kultury Dorozkarnia, Warszawa	28 000
95	"Polacy i Niemcy w dialogu: Czy współczesnym Europejczykom potrzebne są tożsamości regionalne? Doświadczenia Dolnego Śląska" - seminarium i podróż studyjna	Fundacja Edukacji Międzynarodowej, Wrocław	8 920
96	Ostatnie lato w Platerówce	Karin Kaper, Berlin	30 550
97	Publikacja w języku niemieckim "Trzecia Rzeczpospolita, 1989-2005. Raport specjalny" autorstwa Andrzeja Chwalby	Niemiecki Instytut Polski, Darmstadt	7 050
98	Publikacja tomu zawierającego wystąpienia z sesji "Wielkopolska - landy niemieckie. Czas współpracy"	Wyższa Szkoła Języków Obcych im. Samuela Lindego, Poznań	8 000
99	Projekt wydawniczy: Krajobraz grunwaldzki w dziejach polsko-krzyżackich i polsko-niemieckich na przestrzeni wieków. Wokół mitów i rzeczywistości	Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego w Olsztynie, Olsztyn	13 000
100	Konferencja Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej	Uniwersytet Łódzki, Instytut Historii, Łódź	49 900
101	"Polyslav XII" - publikacja tomu pokonferencyjnego	Uniwersytet Poczdamski, Instytut Sławistyki, Potsdam	2 350
102	Międzynarodowe seminarium Solar Net Youth Seminar 2009 "One world - one future"	Solar Net International, Münster	9 400
103	Konferencja naukowa: Polsko-niemieckie miejsca pamięci	Uniwersytet w Oldenburgu, Instytut Historii, Oldenburg	16 450
104	"Pamięć zbiorowa i tożsamość kulturowa w krajach Trójkąta Weimarskiego" - szkoła letnia	Europejskie Centrum Edukacji i Spotkań Młodzieży Weimar (EJBW), Weimar	28 200
105	Publikacja antologii "Moje Niemcy - moi Niemcy"	Instytut Zachodni - Instytut Naukowo-Badawczy im. Z. Wojciechowskiego, Poznań	10 000

106	"Przygoda z archeologią" - polsko-niemiecki obóz młodzieżowy Chwarszczany 2009	Stowarzyszenie Szlak Templariuszy, Raszyn	12 000
107	Publikacja "Wielki mały świat. Sztuka i nauka w kręgu Aleksandra von Humboldta i Augusta Ludwiga Mosta"	Uniwersytet Ernsta Moritza Arndta, Instytut Caspara Davida Friedricha, Wydział Historii Sztuki, Greifswald	21 150
108	Konferencja i publikacja "Dyktatorzy na szachownicy: Pakt Hitler-Stalin, wojna i europejska pamięć historyczna"	Niemieckie Towarzystwo Europy Wschodniej, Berlin	35 250
109	Polsko-Niemieckie Warsztaty Translatorskie 2009	Literarisches Colloquium Berlin e.V., Berlin	28 200
110	XV międzynarodowa konferencja z cyklu "Ordines militares. Colloquia Torunensia Historica"	Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Instytut Historii i Archiwistyki, Toruń	20 200
111	Analizy o Niemczech: "Biuletyn Niemiecki"	Centrum Stosunków Międzynarodowych, Warszawa	51 700
112	Kurs językowy dla nauczycieli niemieckiego	Urząd Miasta Pforzheim, Pforzheim	7 520
113	Polsko-niemiecka konferencja sędziów sądów pracy i sądów spraw socjalnych 2009	Saksoński Krajowy Sąd Pracy, Chemnitz	13 630
114	Pamięć dla przyszłości. Droga do europejskiej kultury pamięci. Konferencja we Wrocławiu 10/2009	Fundacja Kultury "Dom Europa", c/o Maecenata Management GmbH, Berlin	61 100
115	Akademia Letnia na Mazurach 2009	Związek Zawodowy Wychowanie i Nauka, Frankfurt am Main	9 400
116	Publikacja książki "Literatura niemiecka w Polsce. Przekład i recepcja."	Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor, Pułtusk	10 000
117	Energetyka jądrowa - przebieg debaty w Niemczech. Pod rozwagę społeczną przed rozpoczęciem polskiej debaty	Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa	8 500
118	Bezpieczeństwo komunikacyjne młodzieży w Europie - spotkania młodych Niemców i Polaków: Czy wypadek to przypadek? Co jest ważniejsze niż życie?	XLI Liceum Ogólnokształcące, Łódź	19 500
119	Konferencja "Polska dzisiaj - 20 lat po Okrągłym Stole"	Akademia Ewangelicka Bad Boll, Bad Boll	35 250
120	Przygotowanie do publikacji fragmentów wspomnień Richarda Glazara z Treblinki w kwartalniku "Karta"	Fundacja Ośrodka KARTA, Warszawa	10 500
121	Międzydiscyplinarne aspekty medycyny ratunkowej	Uniwersytet Techniczny Monachium, Wydział Medyczny, München	28 200
122	Półrocznik "Barok. Historia - literatura - sztuka"	Wydawnictwo Neriton, Warszawa	3 500
123	Konferencja "Rozmowa trzech pokoleń nt. wojny - przesiedleń - integracji - pojednania"	Fundacja "Akademia Europejska Kulice-Külz", Nowogard	10 000
124	Nagroda w Konkursie im. prof. Piotra Dobrowolskiego za najlepsze prace doktorskie w zakresie stosunków polsko-niemieckich	Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, Warszawa	15 000
125	Przygotowanie i realizacja międzynarodowej konferencji naukowej pt. "Europejskie społeczeństwo informacyjne. Wczoraj - dziś - jutro"	Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania i Marketingu, Rzeszów	10 317
126	Wspólny program stypendialny GFPS e.V. oraz GFPS-Polska	GFPS-Polska Stowarzyszenie Naukowo-Kulturalne w Europie Środkowej i Wschodniej, Kraków	203 980

127	Stypendia naukowe - kursy językowe	GFPS-Polska Stowarzyszenie Naukowo-Kulturalne w Europie Środkowej i Wschodniej, Kraków	179 000
128	III polsko-niemiecka konferencja "Zrównoważony rozwój. Od naukowego badania do politycznej strategii"	Centrum Fraunhofera Europy Środkowej i Wschodniej (MOEZ), Leipzig	35 250
129	Międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu Colloquium Opole "Od okrągłego stołu do obalenia muru i aksamitnej rewolucji. Polacy - Niemcy - Czesi - nowe wartości - nowe relacje"	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu, Opole	20 000
130	Przygotowanie i wydanie rocznika 64, "Z otchłani wieków - Archeologia ziemi jeleniogórskiej"	Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Warszawie, Warszawa	18 000
131	Po dwudziestu latach: Demokratyczne rewolucje w Niemczech, Polsce i Czechach jako wyzwanie dla edukacji	Lubelskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Lublin	50 000
132	Podręcznik do nauki języka polskiego dla cudzoziemców "Po polsku w pracy"	Kolegium Języka i Kultury Polskiej, Potsdam	58 750
133	Pierwsza Wrocławska Konferencja o Współczesnych Niemczech	Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich, Wrocław	18 400
134	Publikacja "Grenze - Granica. Granica polsko-niemiecka w XX i XXI wieku"	Academia Baltica, Lübeck	9 400
135	Cyfra "9": rocznice historyczne i ich współczesne znaczenie - seminarium dla młodych dorosłych z Polski i Niemiec	Akademia Europejska w Berlinie, Berlin	28 200
136	DenkFest - Warsztaty teatralne na temat oporu wobec dyktatur w Krzyżowej	Fundacja im. Freyi von Moltke na Rzecz Krzyżowej, Berlin	28 200
137	"Nowe umiejętności - większe szanse na europejskim rynku rolnym - staż zawodowy w niemieckich gospodarstwach rolnych"	Towarzystwo Umiejętności Rolniczych "TUR" w Poznaniu, Poznań	49 800
138	Jesień 1989 to także historia stosunków polsko-niemieckich - konferencja	Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Turyngii, Biuro Towarzystw Zagranicznych, Miejsce Spotkań Mała Synagoga, Erfurt	11 750
139	Wystawa "Deportacje obywateli polskich z ziem wcielonych do III Rzeszy"	Związek Miast Polskich, Poznań	50 000
140	Transgraniczne Refleksje (Eurouczeń - problemy i perspektywy)	Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Szczecin	17 000
141	"Sprawozdania o kraju sąsiada w polskiej i niemieckiej prasie codziennej i tygodnikach" - projekt naukowy (faza pilotażowa)	Uniwersytet w Erfurcie, Wydział Filozoficzny, Historia Europy Środkowo-Wschodniej, Erfurt	11 750
142	Symposium "Nowa Agora": "Muzułmanie: partnerzy w dialogu"	Fundacja Pogranicze, Sejny	50 000
143	Konferencja "250 rocznica bitwy pod Kijami"	Gmina Sulechów, Sulechów	10 000
144	Polacy i Niemcy - wspólna historia, dwa spojrzenia. Cykl konferencji edukacyjnych dla nauczycieli, studentów i moderatorów projektów polsko-niemieckich	Fundacja "Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego, Grodziszczce	48 700
145	Comic09. Warsztat artystyczny dla młodzieży z Polski i Niemiec w Międzynarodowym Domu Spotkań Młodzieży w Sachsenhausen	Stowarzyszenie Edukacyjne dla Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży Sachsenhausen, Potsdam	32 900

146	Konferencja "Neoplatońskie źródła kultury europejskiej: Eriugena - Kuzańczyk"	Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Katedra Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej, Lublin	7 000
147	Konferencja "Dzieje wyznaniowe obu części Prus w epoce nowożytnej. Region Europy Wschodniej jako obszar komunikacji międzywyznaniowej"	Uniwersytet im Justusa Liebiga, Instytut Historyczny, Giessen	13 160
148	Seminarium "Auschwitz Memento"	Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalne "Polonica", Berlin	9 400
149	Polska w Europie, Emigracja, Spotkanie, Wizje (18.-21. wiek)	Wyższa Szkoła Pedagogiczna we Freiburgu, Freiburg	47 000
150	Publikacja dysertacji "Polskie prawo postępowania cywilnego z lat 1930/33 z uwzględnieniem prawa niemieckiego, austriackiego, rosyjskiego i francuskiego"	Peter Lang GmbH - Międzynarodowe Wydawnictwo Naukowe, Frankfurt am Main	5 405
151	Polsko-niemieckie spotkanie młodzieży w dniach 24-31.08.09 z okazji 65 rocznicy likwidacji Getta Lizmannstadt w Łodzi	Towarzystwo Wspierania Miejsca Pamięci Düsseldorf, Düsseldorf	11 750
152	Polsko-niemiecki dialog prawniczy Hamburg 2009	Niemiecko-Polskie Stowarzyszenie Prawników, Berlin	11 750
153	Warsztaty Środkowo- i Wschodnioeuropejskie: nierówności społeczne i migracje w społeczeństwach postkomunistycznych. W poszukiwaniu pozytywnej tożsamości socjologii środkowo- i wschodnioeuropejskiej	Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Warszawa	3 000
154	Saksońskie ścieżki polskiej historii i kultury. Etap 3: Meißen-Zeithain-Hoyerswerda-Bad Muskau	Dolnośląska Wyższa Szkoła Służb Publicznych ASESOR, Wrocław	5 500
155	"Za wolność naszą i waszą - Solidarność z dzisiejszej perspektywy". Spotkanie i seminarium w Szczecinie/Gdańsku	Saksoński Ośrodek Kształcenia Towarzystwa Niemieckiego, Leipzig	7 000
156	Przekład: teoria-praktyka-dydaktyka	Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław	10 000
157	Letni kurs Szkoły Prawa Niemieckiego	Uniwersytecka Fundacja "Szkoła Prawa Niemieckiego w Warszawie", Warszawa	4 700
158	"Młodzi Polacy - młodzi Niemcy - trzecia powojenna generacja" Publikacja.	Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia w Warszawie, Warszawa	9 000
159	Wizyta studyjna nauczycieli berlińskich w północnej Polsce	Towarzystwo Niemiecko-Polskie Berlin, Berlin	11 750
160	XVII Konferencja Grupy Roboczej Niemieckich i Polskich Historyków Sztuki i Konserwatorów Zabytków pod nazwą "Ucieczka z Miasta - Stadtfluchten"	Muzeum Narodowe, Szczecin	30 000
161	Publikacja z serii Colloquium Opole pt.: Otwarta Europa - otwarte regiony - nowy wymiar migracji, pod red. Krystiana Heffnera, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu, Opole	7 600
162	Konferencja. Czasopisma naukowe bibliotek, archiwów i muzeów. Tradycje - role- perspektywy. Kórnik 2009	Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk, Kórnik-Zamek	8 000

163	Międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa "Bühne Frei! Przemiany form dramatycznych w Niemczech po 1945 – w dwudziestą rocznicę upadku muru berlińskiego"	Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii, Łódź	9 800
164	Film edukacyjny "Uwaga! Tu Gliwice!..."	Produkcja Telewizyjna i Filmowa "tress-Film", Daniec	6 100
165	Niemieckojęzyczne wprowadzenie do historii filozofii polskiej	Uniwersytet Jagielloński, Instytut Filozofii, Redakcja "Reports on Philosophy", Kraków	10 000
166	Nawiązanie współpracy Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu w Getyndze na temat "Różne zastosowania banków asferycznych atomów" - wspólna publikacja, seminaria	Uniwersytet Warszawski, Wydział Chemii, Warszawa	5 000
167	Konferencja naukowa na temat: "Religia i edukacja publiczna"	Uniwersytet Opolski, Instytut Filozofii, Zakład Historii Filozofii, Opole	5 000
168	Prezentacja końcowa projektu realizowanego w ramach programu Warsztaty Historyczne Europa: Kontr-historia - doświadczenia drugiej wojny światowej w dyskursie ruchów opozycyjnych Europy Środkowowschodniej w latach 80-tych	Societas Jablonoviana, Uniwersytet w Lipsku, Leipzig	6 486
169	Wydanie materiałów kulturoznawczych o regionie w formie wielojęzycznej mapy Górnego Śląska wraz z trzema mapkami pobocznymi	Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, Gliwice	10 000
170	Publikacja pracy doktorskiej "Die Zeitstücke von Eleonore Kalkowska auf dem Hintergrund der Dramatik der Weimarer Republik"	dr Agnes Trapp, Kassel	2 350
171	Buntownicze miasto Szczecin (1) - Matki Solidarności. Prezentacja, wystawa i debata w Poczdamie z okazji 20-lecia upadku Muru Berlińskiego	Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość, Szczecin	9 000
172	Seminarium "Auschwitz i Holocaust z perspektywy kobiet". Przygotowanie i wydanie poseminaryjnej publikacji "Kobiety w Auschwitz"	Fundacja na Rzecz Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu, Oświęcim	20 000
173	XIV Seminarium Śląskie - Stowarzyszenia, związki, bractwa, inicjatywy społeczne i ich znaczenie dla Śląska. Wczoraj-dziś-jutro"	Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, Opole	8 000
174	Polska, Niemcy, Rosja - postrzeganie, oczekiwania, potencjał współpracy w kontekście polityki europejskiej - seminaria i publikacja	Fundacja Instytut Spraw Publicznych, Warszawa	40 000
175	Polska i Niemcy we wspólnej Europie - między mitem a rzeczywistością. Socjologiczne studium o tożsamości narodowej, jej strukturze i uwarunkowaniach. Projekt naukowo-badawczy	Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Nauk Społecznych, Lublin	50 000
176	"Powstanie Krasnoludków - Berlin - Drezno - Warszawa - wspólna sprawa"	Fundacja "Pomarańczowa Alternatywa", Warszawa	11 750
177	Deutsch ist in! (Wizyta studyjna w Bielefeld)	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, Rzeszów	12 000
178	Publikacja książki "Trójkąt Weimarski w Europie. Trójstronna współpraca polsko-niemiecko-francuska. Powstanie - potencjał - perspektywy"	Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń	17 250
179	Górny Śląsk – język i tożsamość	Uniwersytet Śląski, Katowice	23 500

180	Druga wojna światowa w niemieckiej i polskiej pamięci – na przykładzie miasta Kraków (podróż studyjna)	Instytut Historii Wschodnioeuropejskiej Uniwersytetu Johanna Gutenberga w Moguncji, Mainz	11 750
181	Konfrontacje filozoficzne: Polska-Niemcy 2010	Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego, Warszawa	33 500
182	Międzynarodowa konferencja interdyscyplinarna "Literatura i literaturoznawstwo w dobie globalizacji. Zagadnienia - metody - wyzwania".	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań	9 000
183	Konkurs transgraniczny dla uczniów w Polsce i Niemczech 2009/2010: "Niemcy i ich sąsiedzi na Wschodzie", motto konkursu - Regiony w Europie: Badenia-Wirtembergia oraz województwo pomorskie i województwo warmińsko-mazurskie	Kuratorium Oświaty w Gdańsku, Gdańsk	30 000
184	Szkoła Prawa Niemieckiego na Uniwersytecie Jagiellońskim realizowana we współpracy Uniwersytetów w Krakowie, Moguncji i Heidelbergu (2009/1010)	Uniwersytet Jagielloński, Wydział Prawa i Administracji, Kraków	45 000
185	Międzynarodowa konferencja "Zagłada osób chorych psychicznie podczas II wojny światowej - pamięć i historia"	Polskie Towarzystwo Psychiatryczne, Oddział Warszawski, Warszawa	30 000
186	"Pozwalamy sobie na wolność. Kultura i duchowość demokratycznej opozycji w Polsce i NRD" - konferencja	Akademia Ewangelicka Berlin, Berlin	11 750
187	Międzynarodowa Sesja Wokalistyki Zespołowej w Bydgoszczy	Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz	9 100
188	VI Międzynarodowa Konferencja "Edukacja Alternatywna - dylematy teorii i praktyki"	Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, Łódź	7 500
189	Film edukacyjny "Uwaga! Tu Gliwice!..." - produkcja	Produkcja Telewizyjna i Filmowa "tress-Film", Daniec	76 860
190	Pozyskiwanie środków unijnych na projekty własne FWPN	Program FWPN	60 000
191	Warsztaty "Historyczny przełom 1989 - Polsko-niemieckie porozumienie od przeszłości do dziś"	Fundacja "Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego, Grodziszczce	4 200
192	Międzynarodowa konferencja młodych naukowców "Grupy marginalne i mniejszościowe w Europie Wschodniej i Środkowej od średniowiecza"	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań	5 000
193	Kurs pisania tekstów specjalistycznych - poprawność językowa i stylistyczna	Uniwersytet Śląski, Szkoła Języka i Kultury Polskiej, Katowice	9 000
194	Biuletyn Towarzystwa Opieki nad Oświęcimiem	Towarzystwo Opieki nad Oświęcimiem, Oświęcim	10 000
195	Między sceptycyzmem a zaufaniem. Stosunki polsko-niemieckie w dobie przeobrażeń. Publikacja	GFPS-Polska Stowarzyszenie Naukowo-Kulturalne w Europie Środkowej i Wschodniej, Kraków	5 500
196	Polsko-niemiecka książka dla dzieci: Ryczeza - Królowa Polski rodem z Nadrenii	Program FWPN	13 160
197	Seminarium "Zapobieganie wypadkom drogowym jako działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracowników"	Program FWPN	6 149
198	Polsko-niemieckie czasopismo prawnicze nr 4/2009 wydanie specjalne	Niemiecko-Polskie Stowarzyszenie Prawników, Berlin	4 700
199	Seminarium "Most Berlin-Warszawa - Miasta w Dialogu"	Saksoński Ośrodek Kształcenia Towarzystwa Niemieckiego, Leipzig	10 000

200	Europa Spotyka Rosję: Forum dla młodych liderów	Instytut Dyplomacji Kulturalnej, Berlin	11 280
201	Kobiety w czasach rewolucji - debata i pokaz filmu	Stowarzyszenie " Wspólnota Interesów - Kobiety Prenzlau", Prenzlau	6 580
202	"Cześć! - jeden dzień po polsku" - polskie dni projektowe dla uczniów niemieckich gimnazjów i szkół średnich (2. edycja)	Uniwersytet w Lipsku Instytut Sławistyki, Leipzig	11 750
203	Polsko-niemiecka konferencja naukowa z okazji 60. rocznicy uchwalenia Ustawy Zasadniczej RFN nt. "Konstytucja w erze globalizacji i europeizacji"	Uniwersytet Jagielloński, Wydział Prawa i Administracji, Kraków	10 000
204	Syberyjskie wspomnienia Benedykta Dybrowskiego - projekt translatorski	Uniwersytet Ottona Friedricha w Bambergu, Katedra Literatur Słowiańskich, Bamberg	35 250
205	Konferencja "Bezpieczne drogi w Europie"	Federalny Związek Polskich Inżynierów i Techników, Berlin	11 750
206	Polsko-niemieckie kolokwium na temat: Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i jego wpływ na doktrynę i orzecznictwo w Niemczech i w Polsce - współdziałanie, czy źródło napięć"	Uniwersytet Marcina Lutra w Halle-Wittenberg, Wydział Prawa, Halle	7 520
207	Józef Kremer- strona internetowa oraz kwerenda bibliograficzno-archiwalna	Collegium Artium, Kraków	10 000
208	Bliżej siebie. Integracja poprzez pokonywanie barier językowych.	Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Szczecin	6 500
209	Turniej Szkół w języku niemieckim	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Leśne Sioło", Zwierzyniec	10 000
210	Germanistyka dla niewidomych	Program FWPN	40 000
211	Programy dla stypendystów FWPN	Program FWPN	50 000
Razem		211 projektów	4 982 904

LITERATURA I KULTURA –

LISTA WSPIERANYCH PROJEKTÓW

Fundacja wsparła 273 projekty w łącznej kwocie 7 730 295 zł

	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Przyznano w zł
01	X Festiwal Kina Amatorskiego i Niezależnego KAN 2009	Zrzeszenie Studentów Polskich, Rada Okręgowa we Wrocławiu, Wrocław	25 000
02	XLIV Przegląd Teatrów Małych Form KONTRAPUNKT 2009	Teatr Lalek "Pleciuga", Szczecin	50 000
03	"Partnerzy zza Odry we wspólnych działaniach" - projekty kulturalne	Barlinecki Ośrodek Kultury, Barlinek	25 000
04	19. spotkanie i koncerty Chóru Polsko-Niemieckiej Akademii Chóralnej "in terra pax" w Międzyzdrojach	Stowarzyszenie Wspierające Polsko-Niemiecką Akademię Chóralną "in terra pax", Steinheim	40 000
05	Wystawa Bauhaus XX-XXI. Dziedzictwo wciąż żywe.	Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków	40 000
06	Młode malarstwo polskie - sztuka z Dolnego Śląska	Fundacja Akademia Mediów, Cieszyn	40 000
07	Dni Henryka Schütza Wrocław 2009 "Henryk Schütz a Śląsk"	Międzynarodowe Stowarzyszenie im Henryka Schütza, Kassel	47 000
08	XVI Międzynarodowe Młodzieżowe Warsztaty Muzyczne	Zamek Książąt Pomorskich, Szczecin	40 000
09	Koncert na Największym Bębnie Świata w Niemczech	Urząd Miejski Ostróda, Ostróda	26 000
10	Produkcja CD "Klejnoty polskiego baroku"	Towarzystwo Edukacji Artystycznej, Zakopane	20 000
11	Inscenizacja spektaklu Falka Richtera "Stan wyjątkowy" w Teatrze Nowym w Krakowie	Dom Norymberski, Kraków	40 000
12	Poczta Saksońska w Żarach	Urząd Miejski Żary, Żary	20 000
13	"Polen anders - Niemcy inaczej" - film dokumentalny o Niemieckim Instytucie Polskim w Darmstadt	Projekt 4 Film Christine Hamer, Berlin	58 750
14	700 lat wspólnej polsko-niemieckiej historii miasta Nowogard	Nowogardzki Dom Kultury, Nowogard	25 000
15	Realizacja premiery opery Ryszarda Wagnera "Tannhäuser"	Teatr Wielki im. St. Moniuszki w Poznaniu, Poznań	50 000
16	"Stracone kościoły - zapomniana historia" - film dokumentalny	Towarzystwo Międzyregionalnej Wymiany Kulturalnej, Berlin	58 280
17	V Spotkania Teatralno - Cyrkowe	Stowarzyszenie Kejos The-at-er, Wrocław	25 000
18	Festiwal teatralny: Europa - sztuka bez granic	Stowarzyszenie Teatr Nowy, Kraków	50 000
19	Polsko-Niemieckie Spotkania Artystyczne Stowarzyszenia Teatralnego Legion Kórnik - Altenkunstadt 2009	Stowarzyszenie Teatralne Legion, Kórnik	30 000
20	III Festiwal "Muzyka u Joannitów" w Łagowie	Gmina Łagów, Łagów	15 000
21	Projekt kulturalny "Polska Wiosna 2009 - 70 lat później"	Stowarzyszenie SAPOS (Społeczny Projekt Roboczy Wschodniej Saksonii), Görlitz	34 780
22	Jazzbrige 2009 Gdańsk-Brema-Hamburg-Münster	Stowarzyszenie "agitPolska" Polsko-Niemiecka Inicjatywa Współpracy Kulturalnej, Bremen	23 500

23	"Przeszłość rodzi przyszłość". Album o Nowogardzie	Gmina Nowogard, Nowogard	30 000
24	II. Polsko-niemieckie spotkania muzyczne "U Świętego Michała Archanioła w Sławie"	Sławskie Centrum Kultury, Sława	20 000
25	Festiwal Felikasa Nowowiejskiego	Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalne "Polonica", Berlin	47 000
26	Polsko-niemieckie tournée koncertowe	Stowarzyszenie Wspierające Wymianę Informacji Wschód-Zachód, Berlin	56 400
27	Festiwal filmu polskiego "filmPolska 2009"	Instytut Polski w Berlinie, Berlin	58 750
28	Historia i pamięć w sztuce - spotkanie polsko-niemieckie	Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa	10 000
29	Wieczór Operowy - klasyka z nowoczesnością	Gliwicki Teatr Muzyczny, Gliwice	20 000
30	VI. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Georga Philippa Telemanna	Stowarzyszenie Konkursów Skrzypcowych im. Georga Philippa Telemanna, Poznań	10 000
31	Galeria Bezdomna	Dom Kultury "Klub 13 Muz", Szczecin	14 000
32	II. Polsko-Niemiecki Festiwal Artystyczny w Postominie	Zespół Szkół w Postominie, Postomino	10 000
33	"Wir Berliner" - spotkanie z Henrykiem Schoenkerem	Zoyda Art Production, Ząbki	11 186
34	20 lat po rewolucji - festiwal filmowy	Stowarzyszenie Filminitiative Dresden, Dresden	23 500
35	Zamki i Ogrody Nowej Marchii	Krąg Przyjaciół Zamków i Ogrodów Marchii w Towarzystwie Niemieckim, Berlin	18 800
36	III. Międzynarodowe Spotkania Młodych Skrzypków im. prof. Mirosława Ławrynowicza	Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego, Płock	10 000
37	Wystawa Nikifor & film "Mój Nikifor"	Muzeum Haus Cajeth, Heidelberg	54 755
38	"Prawdziwy koniec wojny" - wydanie książki	Stowarzyszenie "Mosty na rzece", Berlin	72 850
39	Wydanie książki prof. M. Tomali: "Polska - Niemcy - osobliwe sąsiedztwo"	ELIPSA Dom Wydawniczy i Handlowy Włodzimierz Ulicki, Warszawa	25 000
40	Wystawa sztuki współczesnej "Polska-Niemcy 4:6"	Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Katowice	14 000
41	"W poszukiwaniu tradycji wspólnego Pomorza" - projekt kulturalno-edukacyjny	Zamek Książąt Pomorskich, Szczecin	30 000
42	Publikacja polskich przekładów trzech książek o Wrocławiu	Wydawnictwo Via Nova, Wrocław	16 700
43	Festiwal Dialogu Czterech Kultur 2009	"Miasto Dialogu", Łódź	25 000
44	Wystawa i festiwal kultury "Ikony zwycięstwa - transForm"	Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki, Warszawa	50 000
45	IV Międzynarodowe Spotkania Szkół Muzycznych	Fundacja Cultura Animi, Warszawa	30 000
46	II Międzynarodowy Festiwal Gitarowy "Guitar Temptation" i konkurs im. Rogerio Dentello	Gmina Miejska Jarosław, Jarosław	20 000
47	38. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Lubuskie Lato Filmowe 2009	Klub Kultury Filmowej, Zielona Góra	35 000
48	III. Międzynarodowe Teatry Uliczne Via Thea w Zawidowie	Gmina Zawidów, Zawidów	10 000
49	Theater Anu na XIII Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Plenerowych i Ulicznych FETA	Gdański Archipelag Kultury, Gdańsk	30 000
50	"Sąsiedzi" Trzebiatowskie Spotkania Kultur	Trzebiatowski Ośrodek Kultury, Trzebiatów	15 000

51	Prezentacja spektaklu "Kupiec Wenecki" Teatru Bremer Shakespeare Company podczas XIII Festiwalu Szekspirowskiego	Fundacja Theatrum Gedanense, Gdańsk	40 000
52	Euromiasto 2030 - Festiwal miast partnerskich Gubin - Guben	Gubiński Dom Kultury, Gubin	15 000
53	IX Festiwal Folkloru "Folklor bez granic"	Urząd Gminy Boleszkowice, Boleszkowice	2 600
54	"Kołocz na droga" postprodukcja dokumentalnego projektu filmowego	Michael Majerski. Arkona Filmproduktion, Berlin	47 000
55	Polsko-niemiecki Festiwal Mużakowski	Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Łęknicy, Łęknica	48 000
56	Tabor Wielkopolsko-Łużycki "Dudy Wschód-Zachód"	Stowarzyszenie "Dom Tańca", Warszawa	18 000
57	Kinomobilny - Podróż z filmami krótkometrażowymi wzdłuż granicy polsko-niemieckiej	Stowarzyszenie Moviemiento, Berlin	37 600
58	Produkcje niemieckie na 1. Festiwalu Kina Izraelskiego KOLNOA 2009	Fundacja Rozwoju Kultury Żydowskiej w Polsce, Warszawa	30 000
59	III Aleksandrowski Międzynarodowy Festiwal "Dwóch Cesarzy"	Gmina Miejska Aleksandrów Kujawski, Aleksandrów Kujawski	26 000
60	KINEMA Międzynarodowy Festiwal Pantomimy	Stowarzyszenie Teatr Formy, Wrocław	24 000
61	4 koncerty - trasa koncertowa Filharmonii Berlińskiej w Polsce	12 Wiolonczelistów Filharmonii Berlińskiej, Berlin	90 000
62	"1939/1989 Czas winy i czas nadziei" - projekt polityczno-intelektualno-artystyczny	Fundacja na Rzecz Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu, Oświęcim	30 000
63	VII Międzynarodowy Festiwal Muzyczny "Kostrinella"	Kostrzyńskie Centrum Kultury, Kostrzyn nad Odrą	30 000
64	Tydzień Kina Niemieckiego w Polsce	Instytut Stosunków z Zagranicą (IfA), Stuttgart	28 200
65	"Klisze Pamięci" - film dokumentujący losy i twórczość Mariana Kołodzieja	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Rodzin Oświęcimskich, Oświęcim	38 000
66	18. dokumentART - Europejski Festiwal Filmów Dokumentalnych	Stowarzyszenie OFFicina, Szczecin	20 000
67	Wydanie książki z serii "Czas Przestrzeń Tożsamość": Pogodno	Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość, Szczecin	22 000
68	Film dokumentalny "Żegnaj DDR! Przez Warszawę ku wolności"	Program FWPN	643 300
69	Barlineckie Lato Teatralne - "Oswajanie historii"	Stowarzyszenie Kulturalne "PEGAZ", Barlinek	10 000
70	Festyn pod mostem - projekt artystyczny z okazji 30-lecia partnerstwa Krakowa i Norymbergii	Miasto Norymberga, Urząd d/s Stosunków Międzynarodowych, Nürnberg	18 000
71	Film dokumentalny "Konie szlachtetnej półkwi. Czy można wyhodować sukces?"	Eureka Media Krzysztof Kopczyński, Warszawa	28 500
72	"re:write!" - warsztaty i festiwal literacki	Literatur Forum Südwest e. V., Freiburg	14 100
73	Międzynarodowy Festiwal Młodzieżowych i Studenckich Teatrów Niemieckojęzycznych	Uniwersytet Wrocławski, Instytut Filologii Germańskiej, Wrocław	11 000
74	Międzynarodowy Festiwal Muzyczny "Muzyka u J.I. Schnabla"	Gminne Centrum Kultury i Sportu, Nowogrodziec	25 000

75	Koncert: "Młodzi muzycy polscy w Berlinie". Wystawa fotografii "Polonia w obiektywie Stefana Dybowskiego" w ramach projektu "My Berlińczycy! Wir Berliner!"	Zrzeszenie Federalne - Polskie Forum w Niemczech, Berlin	35 250
76	Obchody jubileuszowe związane z 64 rocznicą wyzwolenia Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück	Polski Związek b. Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, Warszawa	2 560
77	I Festiwal Chóralny w Hagen	Orkiestra Filharmoniczna w Hagen, Hagen	16 450
78	Spotkania z muzyką kameralną "Musica Viva" 2009	Miejski Dom Kultury "Muflon", Jelenia Góra	10 000
79	Polsko-niemiecka konferencja "Kulturowa tożsamość" - ochrona europejskich zabytków architektury	Miasto Jelenia Góra, Jelenia Góra	10 000
80	Przedstawienie estradowe "Części miasta"	Scants of Grace Performance e.V., Regensburg	7 050
81	Interdyscyplinarny projekt: Festiwal "Dni Cieni"	Teatr Lalki, Maski i Aktora Groteska, Kraków	28 000
82	Cantores et Collegium Viridimontanum 2009	Zielonogórskie Towarzystwo Śpiewacze CANTORES, Zielona Góra	10 000
83	Stadion X - Seminarium o Stadionie Dziesięciolecia	Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana, Warszawa	20 000
84	Wykonanie mszy pokoju p.t. "The Armed Man" Karla Jenkina	Freie Waldorfschule Berlin Kreuzberg, Berlin	35 203
85	Festiwal Performance ARSenał	Galeria Arsenał, Białystok	16 000
86	"Solidarność, a upadek muru i zjednoczenie Niemiec" - wystawa fotograficzna	Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalne "Polonica", Berlin	34 780
87	Wizyta studyjna w Emsdetten	Fundacja Rozwoju Ziemi Chojnickiej i Człuchowskiej, Chojnice	5 000
88	Uroczystości jubileuszowe z okazji dwudziestolecia działalności Niemiecko-Polskiego Chóru Spotkanie w Berlinie	Niemiecko-Polski Chór Spotkanie, Berlin	20 445
89	Zatańczmy razem - warsztaty i koncert	Stowarzyszenie Kulturalne "Gwiazda", Ostrów Wlkp.	16 000
90	Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej w Ośnie Lubuskim	Gmina Ośno Lubuskie, Ośno Lubuskie	20 000
91	Łączy nas pasja - plener malarski - Kamień Pomorski 2009	Uzdrowisko Kamień Pomorski Sp. o.o, Kamień Pomorski	5 000
92	Międzynarodowy Festiwal Piosenki Autorskiej "Poetyckie Rubieże"	Gubiński Dom Kultury, Gubin	20 000
93	Wystawa malarstwa współczesnego pt. "Malarstwo czy obraz"	Akademia Sztuk Pięknych, Warszawa	19 500
94	XI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Nawiedzenia NMP, Lubsko	15 000
95	Artysta zapomniany - wystawa obrazów Wilhelma Blanke	Gminny Ośrodek Kultury im Wilhelma Blanke, Kargowa	17 000
96	Ojczyzna. Spotkanie dyskusyjne połączone z warsztatami	Fundacja Doc Art Forum, Warszawa	15 000
97	Spotkanie w krainie domów przysłupowych	Towarzystwo Miłośników Ziemi Bogatyńskie, Bogatynia	5 500
98	Koncert jazzowy na betonowcu	Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Kulturalnych "Boogie Brain", Szczecin	18 000

99	"Memoria - cross over art"	Expedition Metropolis e. V., Berlin	23 500
100	"Pod ruinami Polski" - uroczysty koncert upamiętniający 70. rocznicę wybuchu II Wojny Światowej	Fundacja ART 2000, Sopot	30 000
101	Kroki/ Schritte - publiczna dyskusja panelowa z autorem prof. Danem Dinerem i jego wizyta na 54 Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie	Fundacja S. Fischera, Berlin	9 400
102	Stypendia twórcze 2009	Program FWP	165 000
103	Film krótkometrażowy p.t. "Kurs" - produkcja	Roman Przyłipiak, Warszawa	14 100
104	IV Dni Muzyki Feliksa Mendelssohna na Kazimierzu	Fundacja Judaica - Centrum Kultury Żydowskiej, Kraków	8 000
105	2 Festiwal Muzyki Filmowej w Krakowie	Krakowskie Biuro Festiwalowe, Kraków	30 000
106	Współpraca orkiestry z Nenningen z chojnickim chórem "Lutnia"	Urząd Miejski w Chojnicach, Chojnice	20 000
107	Bursztyn - powrót łez bogów	Stadt Neuenstadt a.K., Neuenstadt	28 200
108	Peter Yorck von Wartenburg a Krąg z Krzyżowej	Stowarzyszenie Teatr Formy, Wrocław	28 000
109	Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zagładzie Romów - 65 rocznica Likwidacji Obozu Romskiego "Zigeunerlager" w KL Auschwitz-Birkenau	Stowarzyszenie Romów w Polsce - Zarząd Główny, Oświęcim	50 000
110	Pina Bausch we Wrocławiu - trzykrotna prezentacja spektaklu Piny Bausch "Nefes" w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego "Świat miejscem prawdy"	Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Wrocław	30 000
111	Wystawa: Erinnerungsland	Biuro Wystaw Artystycznych, Zielona Góra	12 000
112	Cykl koncertów "Dialog z Bachem"	Stowarzyszenie Wspierania Kultury Klasztor Altfriedland, Altfriedland	28 200
113	Publikacja albumu fotograficznego pt. "Bytów - opowieść o ziemi i ludziach"	Urząd Miejski, Bytów	35 000
114	Europejski Dialog - międzynarodowy plener interdyscyplinarny - Nowe Warpno 2009	Zarząd Miasta i Gminy Nowe Warpno, Nowe Warpno	10 000
115	Produkcja film dokumentalnego "Zadry"	Agencja Reklamowa SET Piepka Mirosław, Gdańsk	35 000
116	Lot ku wolności - działania edukacyjno-wizerunkowe w 20 rocznicę demokratycznych wyborów w Polsce w 1989 r.	Muzeum Śląskie, Katowice	19 600
117	Polsko-niemiecki festiwal jazzowy "Sounds - no Walls. Friends & Neighbours in Jazz"	Instytut Polski w Berlinie, Berlin	35 250
118	Polsko-niemieckie warsztaty rzeźbiarskie "Wyspa wyobraźni"	Gmina Gubin, Gubin	13 000
119	Festiwal Jadwigensis 2009	Gmina Krosno Odrzańskie, Krosno Odrzańskie	25 000
120	VI Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Marcina Agricoli w Świebodzinie	Świebodziński Dom Kultury, Świebodzin	40 000
121	Polsko-Niemiecka Młoda Filharmonia Dolny Śląsk	Fundacja "Pro Arte", Wrocław	30 000
122	2. Biennale_ Sektor Sztuki w Katowicach	Fundacja Sektor, Katowice	5 000
123	Versschmuggel, niemiecko-polskie warsztaty tłumaczeniowe	Literaturbrücke Berlin e.V., Berlin	32 900
124	Wystawa "Przekraczanie granic - reportaże Ryszarda Kapuścińskiego"	Hochschule der Bildenden Künste Saar, Saarbrücken	35 250

125	Alexanderplatz - projekt choreograficzno plastyczny	Fundacja Kultury, Warszawa	50 000
126	Polsko-Niemiecki Warsztat Zespołu Muzyki Współczesnej w ramach Festiwalu "Warszawska Jesień"	Niemiecka Rada Muzyczna, Bonn	25 000
127	Idealne miasto	Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszawa	47 000
128	I. Międzynarodowe Biennale Młodej Grafiki, Prima Septembris - Przeciw Nienawiści Wrocław 2009	Stowarzyszenie Forum Kultur, Poznań	10 000
129	Międzynarodowy Festiwal Muzyczny "Serenada nad Wartą"	Dom Kultury Małyszyn, Gorzów Wlkp.	30 000
130	X Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jana Sebastiana Bacha w Bielsku-Białej	Bielskie Centrum Kultury, Bielsko-Biała	20 000
131	Wieczór z polskimi i niemieckimi słuchowiskami "Ohrbiss. Eine deutsch - polnische Hörspiellounge"	Kampnagel Międzynarodowa Fabryka Kultury Sp. z o. o., Hamburg	6 862
132	Sztuka teatralna "Teatro Delusio" w ramach 11. festiwalu "Teatromania"	Bytomskie Centrum Kultury, Bytom	28 000
133	XIII Polsko-niemiecki Festiwal Piosenki Żeglarskiej KEJA - Długie 2009	Strzelecki Ośrodek Kultury, Strzelce Krajeńskie	10 000
134	"Śmierć i księżniczka"	Teatr Dramatyczny miasta stołecznego Warszawy, Warszawa	30 000
135	"Orange revival" - uliczny happening teatralny, wystawa i pokaz filmów	Stowarzyszenie Wymiany Kulturalnej i Językowej w Europie Wschodniej, Środkowej i Południowowschodniej MitOst, Berlin	28 200
136	Pieśni i piosenki - polsko-niemieckie międzypokoleniowe spotkanie na temat muzyki	Stowarzyszenie Kreisau - Inicjatywa Berlin, Berlin	26 226
137	Dni Kultury Polskiej w Dreźnie	Muzeum J.I. Kraszewskiego, Dresden	58 750
138	19. Festiwal Kultury Żydowskiej	Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej, Kraków	28 000
139	Międzynarodowe Warsztaty Kompozytorskie "Zamek w Trzebnicy 2009"	Stowarzyszenie Wspierania Sztuki i Kultury "Buckow", Berlin	21 150
140	Serce dwóch miast bije w rytmie hip-hopu. Polsko-niemiecki przegląd kultury streetartu	Zespół Szkół Ogólnokształcących, Gubin	14 000
141	Kultura łączy gminy	Urząd Gminy Czermin, Czermin	4 000
142	Festyn na ziemi bańskiej - nasza droga do wolności	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Baniach, Banie	7 000
143	Niemiecko-polski plener rzeźbiarski w Gusow	Towarzystwo Wspierania Sztuki i Centrum Kultury Zamek Gusow, Gusow	25 380
144	Matka - wedłu sztuki St. Ignacego Witkiewicza	Teatr Studio am Salzufer - polsko-niemiecka scena w Berlinie, Berlin	58 750
145	Tournee Teatru Lalkowego "Hurleburlebutz" w Polsce	Stowarzyszenie "Sychar", Łądek Zdrój	18 800
146	Koncert muzyki dawnej z okresu baroku - Drezno-Biecz	Gmina Brody, Brody	15 000
147	VII Dni Niemieckie na Uniwersytecie Zielonogórskim	Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra	10 500
148	Polsko-niemiecki plener na terenie pocysterskiego klasztoru w Ihlow	Stowarzyszenie "Przyjaciele Klasztoru Ihlow", Ihlow	10 810

149	XI Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Jednoczącej się Europy	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Gorzów Wlkp.	5 000
150	Spojrzenie wstecz - Polacy w Berlinie	Filmowo-Teatralna Szkoła Aktorska Reduta-Berlin, Berlin	23 500
151	Prezentacja twórczości seniorów	Stowarzyszenie "W Cieniu Lipy Czarnoleskiej", Jelenia Góra	14 100
152	"Tamci. Wzajemne postrzeganie Polaków i Niemców." Spotkania autorskie.	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Katedra Filologii Germańskiej, Bydgoszcz	15 000
153	Europejskie Dni Muzyki Bösel 2009	Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe, Leśnica	9 000
154	Album autorstwa Rolanda Hellmanna "Moje ulubione miasto Zielona Góra"	Carbo Media Spółka z o.o., Zielona Góra	10 000
155	Białystok Kolchida - IX Międzynarodowy Przegląd Inicjatyw Teatralnych	Stowarzyszenie Promocji Artystycznej, Białystok	7 000
156	Seminarium poświęcone folklorystycznym tańcom Europy wschodniej i południowo-wschodniej	Instytut Pedagogiki Społecznej im. Rudolfa Steinera w Kassel, Kassel	9 400
157	Koncerty i warsztaty orkiestrowe	Fundacja "Pro Arte", Wrocław	30 000
158	Polsko-Niemieckie Atelier 2009	Stowarzyszenie Teatr Wiejski Węgałty, Jonkowo	20 000
159	"Między dawnymi, a nowymi czasy" - projekt artystyczny - 2. edycja	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy, Cybinka	10 000
160	Polsko-niemieckie spotkania ze sztuka malarska i ceramiczną Nowogard 2009	Nowogardzki Dom Kultury, Nowogard	10 000
161	Występ teatru tańca Mouvoir/Stephanie Thiersch	Fundacja Scena Współczesna, Warszawa	20 000
162	Wymiana artystów Saarbrücken - Bydgoszcz	Saarländisches Künstlerhaus Saarbrücken, Saarbrücken	29 610
163	Rozbudowa partnerstwa pomiędzy orkiestrami Środkowosaksońskiej Filharmonii i Filharmonii Sudeckiej	Środkowosaksoński Teatr i Filharmonia, Freiberg	28 200
164	XXXVI Ińskie Lato Filmowe - festiwal Filmowy	Stowarzyszenie Ińskie Lato Filmowe, Ińsko	20 000
165	Park Mużakowski - Muskauer Park. Przewodnik	Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, Warszawa	10 000
166	Występy gościnne z koncertem-widowiskiem pt.: "Biedronki"	Teatr am Olgaek, Stuttgart	9 400
167	Koncerty Chóru KUL z okazji 70 rocznicy wybuchu II wojny światowej	Stowarzyszenie na rzecz Chóru Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin	10 000
168	III Festiwal Kultury Mniejszości Niemieckiej w Polsce	Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, Opole	20 000
169	II Festiwal "Kołobrzeskie Dni Muzyki Kameralnej im. Maxa Regera"	Regionalne Centrum Kultury, Kołobrzeg	15 000
170	Dzieci sprawców, dzieci ofiar - film dokumentalny, reżyseria Piotr Szalsza	Media Kontakt Sp. z o.o., Warszawa	30 000
171	Danzdeel Salzkotten jako gość honorowy Europejskiego Festiwalu Sztuki Ludowej - III edycja	Towarzystwo Folklorystyczne "Poligrodzianie", Poznań	20 000
172	Spotkać się i być razem. Polska sztuka w Niemczech. Spotkanie z polskimi artystami.	ARS PORTA international e.V., Grafenschaft	23 500
173	Film fabularny "Mała dziewczynka z AK"	Grupa Filmowa Rekontrplan, Warszawa	30 000
174	Udział w Międzynarodowym Świącie Orkiestr Dętych w Hattstedt	Ochotnicza Straż Pożarna, Hajnówka	10 000

175	Pokaz filmu "Przygody Księcia Achmeda" z muzyką na żywo	Stowarzyszenie NOWE HORYZONTY, Warszawa	30 000
176	Paul Holz and friends 2009	Stowarzyszenie Sztuki Uecker-Randow, Pasewalk	6 110
177	Prezentacja przedstawień "Wallstrasse 13" oraz projektu "Rewaloryzacja Synagogi pod Białym Bocianem we Wrocławiu" w Berlinie i Monachium	Fundacja Bente Kahan, Wrocław	30 550
178	Film dokumentalny "Historia 8-go dnia tygodnia"	Filmproduktion "PL-Metro", Erfstadt	50 000
179	Jubileuszowy XXV-ty Międzynarodowy Plener Artystyczny oraz wystawa towarzysząca	Muzeum Ziemi Chełmskiej, Chełm	20 000
180	Gra bez słów - wspólny niewerbalny teatr - młodzież z Niemiec i Polski tworzy teatr	Stowarzyszenie Jarocin XXI, Jarocin	15 000
181	Plener malarski "Artystyczne zbliżenia"	Dom Kultury w Rybniku-Chwałowicach, Rybnik	20 000
182	Wystawa i konferencja: "Kościół Łaski w Jeleniej Górze"	Muzeum Karkonoskie, Jelenia Góra	8 000
183	Film dokumentalny "Pasjonująca podróż fotela na biegunach"	VIDIFILM Alicja Schatton, Zawadzkie	30 000
184	"Wzajemne oddziaływania" - wystawa	Akademia Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego, Łódź	40 000
185	Muzyka jest językiem, który obejmuje wszystkie narody i cały świat, jeśli służy dla pokoju	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju regionu słowińskiego "Kluka", Smołdzino	25 000
186	Przedstawienie teatralne "Dom dzienny, dom nocny"	Fundacja Spotkania, Jeleniewo	30 000
187	Letnie spotkania z kulturą - polsko-niemieckie warsztaty wakacyjne	Nowosolski Dom Kultury, Nowa Sól	15 000
188	Wydanie książki biograficznej "Życie i twórczość Zbigniewa Seiferta - Man of the Light"	Stowarzyszenie Artystyczne Pro Musica Mundi, Kraków	10 000
189	Koncert muzyki klasycznej w wykonaniu orkiestry Concerto Köln w ramach XVIII Górnośląskiego Festiwalu Sztuki Kameralnej	Instytucja Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris, Katowice	50 000
190	II Międzynarodowy Festiwal Muzyczny "Śladami Biskupstwa Lubuskiego"	Gminny Ośrodek Kultury, Górzycza	4 000
191	Publikacja albumu pt. Miasto na szklanych negatywach. Warszawa 1916 w fotografiach Willy'ego Römera	Dom Spotkań z Historią, Warszawa	40 000
192	Międzynarodowe Integracyjne Warsztaty Artystyczne Rybnik 2009	Fundacja Elektrowni Rybnik, Rybnik	13 300
193	Edycja transkrypcji i tłumaczenia "Kroniki Kościoła Mariackiego w Darłowie (1891-1926)" i jej promocja	Muzeum w Koszalinie, Koszalin	15 000
194	"Auschwitz - co ja tu robię?" - wystawa, panel dyskusyjny, publikacja	Fundacja na Rzecz Rozwoju i Promocji Sztuki Współczesnej Pauza, Kraków	40 000
195	Międzynarodowe sympozjum i warsztaty Artystyczne Tuchola - Olching	Borowiackie Towarzystwo Kultury, Tuchola	10 000
196	VII Międzynarodowe Warsztaty Artystyczne "Magiczny zakątek" w ramach projektu "Miedwiańskie lato 2009"	Gmina Kobylanka, Kobylanka	6 000
197	"Edward Hartwig Centenary" - Wystawa i katalog	Moonblinx Gallery Sebastin Gaiser & Karsten Thormachlen GbR, Frankfurt am Main	47 000

198	XIV. Polsko-Niemiecki Festiwal Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej	Polsko-Niemieckie Towarzystwo Folklorystyczne Polonia, München	35 250
199	Transkultura	Ośrodek Teatralny Kana, Szczecin	30 000
200	Koncerty 16. Uznamskiego Festiwalu Muzyki	Stowarzyszenie Uznamskich Przyjaciół Muzyki, Seebad Ahlbeck	23 500
201	Przełom lat 1989/90 z perspektywy polskiej, niemieckiej i innych	Stowarzyszenie Wymiany Kulturalnej i Językowej w Europie Wschodniej, Środkowej i Południowowschodniej MitOst, Berlin	42 300
202	Festiwal Kultury Polskiej polenmARkT 09	Stowarzyszenie "polenmARkT", Greifswald	47 000
203	Young Euro Connect 2009 - Europa poza Brukselą - projekt literacko-polityczny (publiczny odczyt)	Stowarzyszenie "young.euro.connect", Berlin	9 400
204	Międzynarodowa Sesja Popularnonaukowa "Wilkołak koło Złotoryi - geologia, przyroda, dziedzictwo kulturowe. 50 lat rezerwatu przyrody nieożywionej Wilcza Góra - natura 2000"	Towarzystwo Miłośników Ziemi Złotoryjskiej, Złotoryja	5 000
205	Cantores et Collegium Viridimontanum 2009 - Koncert jubileuszowy	Zielonogórskie Towarzystwo Śpiewacze CANTORES, Zielona Góra	12 000
206	Projekt artystyczny i seria wykładów "A mury runą. Solidarność i estetyka rewolucji"	Galerie Zero Berlin, Berlin	11 750
207	Opracowanie i zabezpieczenie kolejnej partii rękopisów muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu	Biblioteka Uniwersytecka, Wrocław	10 000
208	XXXIV kurs interpretacji muzyki oratoryjnej i kantatowej	Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu, Wrocław	10 000
209	Rozwój i przemiany kulturowe na przykładzie Biedrzychowic jako dwujęzycznej miejscowości od jej powstania do 1945 r.	Stowarzyszenie Odnowa Wsi Biedrzychowice, Biedrzychowice	6 000
210	Wydanie polskiego tłumaczenia dzieła Edmunda Husserla "Medytacje kartezjańskie", nowy przekład Andrzeja Wajsa	Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa	9 000
211	Pociąg wolności	Kultur Aktiv e.V, Dresden	7 050
212	"Szczęśliwy Jaś? Obywatel Niemiec Wschodnich spogląda na miejsce, w którym stał mur" - III edycja przeglądu filmów z cyklu "Obrazy historii"	Towarzystwo Polsko-Niemieckie, Kraków	8 900
213	J. Brahms - Ein deutsches Requiem. Ofiarom II Wojny Światowej	Zamek Książąt Pomorskich, Szczecin	10 000
214	Zainicjowanie "Polsko-Niemieckiego Dziecięcego Teatru Lalek" - polsko-niemiecka aktywna wymiana kulturalna	Stowarzyszenie Europa - Haus Görlitz, Görlitz	11 750
215	Warsztaty wprowadzające - Wolontariat w służbie zabytkowych kompleksów parkowo - ogrodowych	Fundacja "Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego, Grodziszczce	7 000
216	"Poza słowem" - warsztaty	Stowarzyszenie Teatr Formy, Wrocław	8 000
217	Polsko-niemieckie wykonanie dzieł muzyki dawnej "Musica Sacra Polonica II"	Akademia Muzyczna, Kraków	6 000
218	"Za ścianą" - wystawa	WizyTUjąca GALERIA, Warszawa	8 000
219	Międzynarodowe Dni Kultury Chrześcijańskiej A.D. 2009 - prezentacja Narodów	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, Białogard	10 000
220	Film krótkometrażowy "MAGDA"	Wyższa Szkoła Filmu i Telewizji im. Konrada Wolfa, Potsdam-Babelsberg	11 750

221	Polsko-niemiecki Koncert "Muzyka łączy"	Polsko-niemiecki Dom Kultury Kamieniec, Kamieniec	3 783
222	Koncert Edyty Geppert wraz z grupą KROKE w Synagodze Europa - Miasta Görlitz	Agencja Koncertowo-Wydawnicza "SOLO" Aleksandra Głowina, Jelenia Góra	8 000
223	Publikacja przekładu na język polski dzieła Sebastiana Branta pt.: "Okręt błaznów"	Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk	10 000
224	Warsztaty wokalnoinstrumentalne w ramach współpracy polsko-niemieckiej	Gminny Ośrodek Kultury, Górzycza	5 700
225	Wystawa "Boże młyny - krzyże i kapliczki na pograniczu kudowsko-nachodzkiem"	Fundacja Odnowy Ziemi Noworudzkiej, Nowa Ruda	30 000
226	HAUSbesuche - spotkania DOMowe. Polska i niemiecka kultura w dialogu	Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, Gliwice	7 850
227	Seminarium naukowe "Trzebiatów - Spotkania Pomorskie"	Trzebiatowski Ośrodek Kultury, Trzebiatów	7 700
228	Koncert Kolęd w ramach obchodów Jubileuszu XX-lecia Zgorzeleckiej Orkiestry Mandolinistów	Miejski Dom Kultury, Zgorzelec	15 000
229	Przegląd twórczości filmowej Volkera Schlöndorffa w siedmiu miastach w Polsce	Filmoteka Narodowa w Warszawie, Warszawa	40 000
230	Warsztaty filmowe w ramach 16 Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Etiuda&Anima 2009	Stowarzyszenie "Rotunda" Centrum Kultury, Kraków	20 000
231	"Spotkanie/Begegnung" - wymiana doświadczeń pomiędzy twórcami z Polski i Niemiec oraz wystawa zbiorowa malarstwa, grafiki, fotografii i rzeźby	Ośrodek Promocji Kultury "Gaude Mater", Częstochowa	4 000
232	"Mobiles Kino/Kino Objazdowe"	GFPS-Polska Stowarzyszenie Naukowo-Kulturalne w Europie Środkowej i Wschodniej, Kraków	10 000
233	Noc Polska (tytuł roboczy)	pool production GmbH FilmFestival Cottbus, Cottbus	25 850
234	Premiera baletowa "Stworzenie świata" Józefa Haydna w choreografii Uwe Scholza	Teatr Wielki im. St. Moniuszki w Poznaniu, Poznań	50 000
235	Festyn Polskich i Niemieckich Tradycji Bożonarodzeniowych	Fundacja Rozwoju Kulturowego Krajobrazu "Dominium", Jelenia Góra	36 000
236	Plamka żółta - wystawa indywidualna Tilmana Wendlanda	Centrum Sztuki Współczesnej "Znaki Czasu" w Toruniu, Toruń	30 000
237	Druk katalogu do wystawy pt.: "Rudolf Jahns. Retrospektywa polska"	Muzeum Narodowe w Kielcach, Kielce	20 000
238	Wizyta artystyczna chóru dziewczęcego Mädchenchor Hannover	Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 1, Łódź	10 000
239	VERSSchmuggel/Strefa zrzutu	Stowarzyszenie Żywych Poetów, Brzeg	22 000
240	Międzynarodowy Festiwal Sztuki Młodzieżowej	Nyski Dom Kultury im. Wandy Pawlik, Nysa	9 000
241	Polickie Dni Muzyki 2009	Miejski Ośrodek Kultury, Police	8 000
242	Filmowa Platforma Polsko-Niemieckiego Pogranicza	Klub Kultury Filmowej, Zielona Góra	9 800
243	Morphische Felder Kraków - Hamburg / projekt artystyczny	Stowarzyszenie KiÖR / Stowarzyszenie Sztuki w przestrzeni publicznej, Hamburg	11 750
244	Wystawa fotograficzna "Gdzie jest Teatr Laboratorium Jerzego Grotowskiego?"	POLMOST Stowarzyszenie Niemiecko-Polska Inicjatywa Studiujących, Berlin	11 750

245	"Erich" wystawa objazdowa przez Europę	Deutsch-polnischer Kulturverein - Bayreuth e.V., Bayreuth	4 700
246	Koncert z polską skrzypaczką Joanną Mądrooszkiewicz	Junges Sinfonieorchester an der WWU Münster e.V., Münster	9 400
247	Festiwal Muzyczny "Transzendence"	Stowarzyszenie Ideenfluss, Görlitz	7 520
248	Uroczysta premiera filmu dokumentalnego "Leise gegen den Strom"	Preuss Filmproduktion, Berlin	9 400
249	Polsko-niemieckie warsztaty gry na instrumentach dętych blaszanych dla uczniów i nauczycieli szkół muzycznych	Stowarzyszenie Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych, Edukacyjnych i Artystycznych TIKEA, Leśnica	7 000
250	Mur Berliński w fotografii Herberta Maschke	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin, Jarocin	6 800
251	Podróż studyjna w celu zebrania materiałów do publikacji utworu literackiego o tytule roboczym "Podróż po Polsce Wschodniej"	Dr. Matthias Kneip, Regensburg	21 150
252	Dream or Nightmare. Artystyczny projekt architektury wystawy w CSW Zamek Ujazdowski grupy Raumtaktik	Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Warszawa	10 000
253	"Dni Johnsonowskie w Polsce" w ramach programu Schritte/Kroki	Fundacja S. Fischera, Berlin	11 421
254	Gut gepolt! - Polnische Gegenwartsautoren in München. Spotkanie autorskie z Olgą Tokarczuk.	Muffathalle Betriebs GmbH, München	7 050
255	Przegląd "KURZFILME.DE...BEST". Niemiecki krótki metraż	Fundacja Biuro Kultury, Toruń	9 000
256	Film dokumentalny "Warstwy czasu"	Pomorskie Muzeum Krajowe, Greifswald	23 500
257	Tydzień Kina Niemieckiego w Polsce w 2010	Instytut Stosunków z Zagranicą (IfA), Stuttgart	25 850
258	7. Edycja Warszawskiego Festiwalu Filmów o Tematyce Żydowskiej 2009	Fundacja Rozwoju Kultury Żydowskiej w Polsce, Warszawa	30 000
259	Indywidualna wystawa Zuzanny Janin w temporary Gallery w Kolonii	Fundacja Lokal Sztuki, Warszawa	27 000
260	Film dokumentalny "Z pokolenia na pokolenie" wersja niemiecka	Fundacja Filmowa Armii Krajowej, Warszawa	11 900
261	"Malarze Pomorza Zachodniego i Środkowego z pierwszej połowy XX wieku" - książka Eddy Gutsche	Wydawnictwo JASNE Andrzej Chludziński, Pruszcz Gdański	30 000
262	Produkcja CD "Muzyka dworu hanowerskiego"	Towarzystwo Edukacji Artystycznej, Zakopane	30 000
263	Folkart Now! Mare Baltikum - wystawa i festiwal muzyczny	Stowarzyszenie "agitPolska" Polsko-Niemiecka Inicjatywa Współpracy Kulturalnej, Bremen	9 400
264	Wystawa "1939 - 1945. Muzyka w okupowanej Polsce"	Uniwersytet Warszawski, Instytut Muzykologii, Warszawa	50 000
265	Album "Secesja w Słupsku"	Urząd Miejski Słupsk, Słupsk	14 000
266	13 Międzynarodowy Festiwal Filmowy "Zoom - Zbliżenia"	Osiedlowy Dom Kultury, Jelenia Góra	37 500
267	OstJazz - Polnische Episode	Kultur- und Sprachbüro Münster, Münster	7 050
268	Dialog międzykulturowy - program stypendialny	Program FWPN	120 000
269	Stypendia twórcze dla stowarzyszenia "Willa Decjusz"	Program FWPN	165 000
270	Program konkursowy z dziedziny kultury	Program FWPN	200 000

271	Film dokumentalny "Paczki z pomocą"	Program FWPN	10 000
272	Festiwal Muzyczny Schleswig-Holstein 2010	Fundacja Festiwalu Muzycznego Szlezwiku Holsztyna, Lübeck	282 000
273	Postprodukcja filmu dokumentalnego "In the name of mothers"	Program FWPN	189 034
Razem		273 projekty	7 730 295

WSPÓLPRACA INSTYTUCJONALNA –

LISTA WSPIERANYCH PROJEKTÓW

Fundacja wsparła 198 projektów w łącznej kwocie 2 835 842 zł

	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Przyznano w zł
01	Ponadgraniczna nauka młodzieży	Szkoła Zawodowa Datey e.V., Weißwasser	23 500
02	Spotkanie "Aktywne obywatelstwo europejskie - przyjaźń w Europie"	Gmina Velen, Velen	37 600
03	Seminarium "Czy Europie grozi podział?"	Komitet Europejski, Wałbrzych	25 000
04	Festiwal bez granic	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gryfowie Śląskim, Gryfów Śląski	10 000
05	Festiwal Kultur	Starostwo Powiatowe w Świdnicy, Świdnica	29 000
06	Forum Ukraińsko - Polsko - Niemieckie Tri.net	Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Warszawa	36 000
07	Obchody rocznicowe współpracy partnerskiej powiatów Wągrowieckiego i Lüneburskiego	Starostwo Powiatowe, Wągrowiec	28 000
08	Spotkania ze średniowieczną sztuką ludową. Obchody X-lecia polsko-niemieckiej współpracy między powiatem Dingolfing-Landau i powiatem łomżyńskim	Starostwo Powiatowe w Łomży, Łomża	30 000
09	Spotkanie mieszkańców partnerskich miast Kołczygłowy i Rethem	Urząd Gminy Kołczygłowy, Kołczygłowy	15 000
10	"Różni sobie a jednak tacy sami" - spotkanie młodzieży miast partnerskich	Żuławskie Towarzystwo Sportowe, Nowy Dwór Gdański	4 000
11	Polsko-niemiecka konferencja "W cieniu metropolii - perspektywy i strategię rozwoju obszarów wiejskich w polsko-niemieckim regionie granicznym"	Fundacja "Akademia Europejska Kulice - Külz", Nowogard	8 500
12	II Jubileuszowe Seminarium pt. "Sprawiedliwość naprawcza drogą do podmiotowości obywatelskiej"	Wrocławskie Towarzystwo Opieki nad Więźniami - Dolnośląski Ośrodek Mediacji, Wrocław	7 000
13	Polsko-Niemiecka Konferencja Edukacyjna Uznam-Wolin	Urząd Miasta Świnoujście, Świnoujście	9 500
14	Spotkania Europejskie - wymiana doświadczeń nauczycieli partnerskich szkół	Europejskie Centrum Wymiany Młodzieży im. Kurta Schumachera, Chełmno	8 400
15	Wizyta studyjna nauczycieli	Zespół Szkół Agrobiznesu, Człuchów	1 500
16	Spotkanie młodzieży "Mit Humor - Z Humorem"	Wannseeheim für Jugendarbeit e.V., Berlin	7 990
17	Wolfenbüttel und Hornburg - "Kamienie i ludzie" - niemiecko-polski plener malarski	Powiat Wolfenbüttel, Wolfenbüttel	11 750
18	Po obu stronach Odry - spotkanie młodzieży	Gimnazjum Samorządowe nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi, Iława	4 200
19	Niemieckie Dni Kultury` 2009	Wielkopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ostrowite	35 000
20	Spotkanie niemieckich i polskich rolników	Deutsch-Polnische Gesellschaft Senden e.V., Senden	23 500
21	Sąsiedztwo, które nas rozwija	Starostwo Powiatowe, Kluczbork	20 000

22	"roc-ka! Aktywizacja młodych umysłów". Diagnoza sytuacji dzieci i młodzieży oraz ich środowiska lokalnego w Zgorzelcu i Görlitz	Stowarzyszenie "nasze miasto - unsere stadt", Zgorzelec	15 000
23	Jubileusz 15-lecia Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim (TSKN) / Koło Kluczbork	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, Opole	3 500
24	Spotkanie integracyjne uczniów ze szkół podstawowych w Złotoryi i Pulsnitz	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Henryka Brodatego, Złotoryja	4 500
25	Partnerstwo samorządów - Powiat Hajnowski i Amt Nordsee-Treene - podpisanie umowy	Starostwo Powiatowe w Hajnówce, Hajnówka	14 000
26	Obchody 15-tej rocznicy podpisania umowy partnerskiej między miastami Ostróda i Osterode am Harz	Urząd Miejski Ostróda, Ostróda	25 000
27	Wielka siódemka -polsko-niemiecki rajd majówkowy z Nordic Walking	Barlinecki Ośrodek Kultury, Barlinek	8 000
28	Polsko-Niemiecka Olimpiada Sportowa	Publiczna Szkoła Podstawowa Troszyn, Troszyn 15	8 500
29	150 lat Runowa Pomorskiego	Gmina Węgorzyno, Węgorzyno	10 000
30	Doskonalenie ratowników Polski i Niemiec	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp., Gorzów Wlkp.	15 000
31	Wizyta strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej z Landsbergu	Urząd Miejski w Gorzowie Śląskim, Gorzów Śląski	18 000
32	Pogłębianie partnerstwa powiatów: Pleszewskiego i Ammerland - spotkanie samorządowców 7-10.05.2009	Starostwo Powiatowe w Pleszewie, Pleszew	5 000
33	Polsko-niemieckie seminarium dla młodzieży	Związek Studentów Niemieckich w Polsce, Racibórz	8 000
34	Wymiana doświadczeń pt. "Konopiska w Europie"	Gmina Konopiska, Konopiska	5 000
35	Polsko-niemieckie spotkania partnerskie podczas "Dni Ustronia Morskiego"	Gmina Ustronie Morskie, Ustronie Morskie	12 000
36	"Odkryć przeszłość" - polsko-niemiecki warsztat historyczny z wypędzonymi przedwojennymi wrocławskimi Żydami	Towarzystwo im. Edyty Stein, Wrocław	38 180
37	Wspólne budowanie wspomnień - spotkanie dawnych i dzisiejszych mieszkańców Nowego Dworu Gdańskiego	Urząd Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański, Nowy Dwór Gdański	4 000
38	V Turniej Miast Lipiany - Wietzendorf 2009	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach, Lipiany	19 000
39	10-lecie współpracy Laszki - Peißen	Gmina Laszki, Laszki	7 200
40	Pokonywanie barier. Integracja osób niepełnosprawnych z miast partnerskich Zamość i Schwäbisch Hall	Urząd Miejski w Zamościu, Zamość	5 000
41	Spotkanie seniorów w celu wymiany doświadczeń w ramach partnerstwa miast Olesno i Arnsberg	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział w Oleśnie, Olesno	4 000
42	Wizyta Powiatu Jeleniogórskiego w Powiecie Aachen - pogłębienie i podsumowanie współpracy partnerskiej	Starostwo Powiatowe, Jelenia Góra	10 000
43	II przelewickie Dni Folwarku	Zarząd Gminy Przelewice, Przelewice	10 000
44	Organizacje pozarządowe jako partner dialogu obywatelskiego- seminarium	Związek Centralny Dzieła Kolpinga w Polsce, Kraków	10 000

45	Dni Rybnika w Dorsten	Stowarzyszenie Współpracy Międzynarodowej "Rybnik - Europa", Rybnik	9 000
46	Mocne partnerstwo - realizacja programu współpracy	Gmina Stare Miasto, Stare Miasto	5 000
47	Wymiana doświadczeń między Drawskiem Pomorskim a Segeberg - spotkanie	Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim, Drawsko Pomorskie	8 200
48	Olsztynek dawniej - Olsztynek dziś.	Gmina Olsztynek, Olsztynek	25 000
49	Lokalny system zabezpieczeń - seminarium	Urząd Gminy Bierawa, Bierawa	5 000
50	Wiosenne spotkanie przyjaciół	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bobrowie, Złocieniec	1 300
51	Terenowe pojazdy rurowe - kreacja jako element pracy w szkolnym warsztacie samochodowym	Zespół Szkół Zawodowych, Drawsko Pomorskie	16 000
52	Obchody 5 rocznicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej	Gmina Grodzisk Wielkopolski, Grodzisk Wielkopolski	7 200
53	Spotkanie obywateli "Wymiana doświadczeń z okazji 5 rocznicy partnerstwa miast Stein - Puck"	Koło Przyjaciół Stein - Puck Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Miast Partnerskich, Stein	35 250
54	Obchody dnia św. Floriana	Gmina Golczewo, Golczewo	5 000
55	W sercu miasta - 5 lat Polski w Unii Europejskiej	Miejski Dom Kultury, Witnica	20 000
56	Droga do przyjaźni - 5-lecie partnerstwa miast Puck i Stein	Gmina Miasto Puck, Puck	18 000
57	Konferencja polsko-niemiecka z okazji 30-lecia współpracy partnerskiej między Norymbergą i Krakowem	Miasto Norymberga, Urząd d/s Stosunków Międzynarodowych, Nürnberg	32 900
58	Bolesławiecka dekoracja stempelkowa po 1945	Federalne Ziomkostwo Mieszkańców Bunzlau, Siegburg	17 390
59	Udział delegacji samorządowców w święcie Frundsbergfest w Mindelheim	Starostwo Powiatowe Gostyń, Gostyń	5 000
60	Warsztaty "Z obiektywem przez polską ulicę"	Stowarzyszenie na rzecz Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach, Police	3 350
61	Sport i historia łączą mieszkańców Olesna i Arnsberga	Gmina Olesno, Olesno	6 000
62	Doskonalenie zawodowe wymiana doświadczeń	Zespół Szkół Specjalnych "Junior", Miłków	2 500
63	Zarys dziejów Rybnika do 1989 - wydanie wersji niemieckiej	Muzeum w Rybniku, Rybnik	10 000
64	Koncert Pokoju	Parafia Ewangelicka w Letmathe, Iserlohn	14 100
65	Obchody 80-rocznicy śmierci Arno Holza	Gmina Kętrzyn, Kętrzyn	15 000
66	Przykłady dobrej praktyki w dydaktyce i wychowaniu - forum nauczycieli	Zespół Szkół Technicznych, Pleszew	17 900
67	Spotkanie przedstawicieli gmin	Gmina Będzino, Będzino	10 000
68	Spotkanie związkowców-seniorów	NSZZ Solidarność - Zarząd Regionu Gorzowskiego, Gorzów Wlkp.	3 000
69	Spotkanie nauczycieli szkół specjalnych z Otwocka i Lennestadt	Urząd Miasta Lennestadt, Lennestadt	14 100
70	Festyn Integracji Międzynarodowej "Folklor za miedzą"	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach, Lipiany	24 000
71	Polsko-niemieckie spotkania ekologiczne	Starostwo Powiatowe w Żaganiu, Żagań	10 000

72	Ratować, gasić, chronić - cykl spotkań partnerskich	Ochotnicza Straż Pożarna w Czerminie, Czermin	5 700
73	25-lecie powstania GFPSu - jubileusz w Görlitz i Zgorzelcu	Program FWPN	40 000
74	Spotkania stypendystów, obsługa programów	Program FWPN	50 000
75	Europa jest tylko jedna - spotkania młodzieży	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego, Skarszewy	15 000
76	VI Warsztaty Artystyczne 2009	Prudnicki Ośrodek Kultury, Prudnik	15 000
77	Generacja '08 - publikacja	Towarzystwo Kulturalne Mniejszości Niemieckiej OJCZYŻNA, Kwidzyn	10 000
78	Zacieśnienie partnerskiej współpracy Bad Fallingbostel i Miastko	Gmina Miastko, Miastko	6 000
79	150 lat istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej Brackenheim	Urząd Gminy Zbrosławice, Zbrosławice	5 000
80	Międzynarodowe Zawody Pływackie w Nordhorn	Malborskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Malbork	6 000
81	Broшуra informacyjna miasta Heringen	Miasto Heringen (Helme), Heringen	8 930
82	Polsko-niemieckie spotkanie młodzieży w Bad Sachsa	Jugend- und Bildungshaus Tettenborn, Bad Sachsa	28 200
83	Podpisanie umowy o współpracy partnerskiej pomiędzy Stowarzyszeniami KIWANIS	Kiwanis International Klub Czaplinek, Czaplinek	3 500
84	Partnerskie Dni Kołobrzegu	Regionalne Centrum Kultury, Kołobrzeg	19 000
85	IV Międzynarodowe Zawody Strażackich Sikawek Konnych Trzebiatów 2009	Urząd Miejski Trzebiatów, Trzebiatów	10 000
86	Ottmar Hörl: "Dama z gronostajem" instalacja artystyczna na pl. Marii Magdaleny w Krakowie	Dom Norymberski, Kraków	50 000
87	Spotkanie rolników z pogranicza polsko-niemieckiego - warsztaty wyjazdowe nt. przedsięwzięć z zakresu dziedzictwa kulturowego wsi, agroturystyki, bioenergii	Lubuska Izba Rolnicza, Zielona Góra	18 000
88	Spotkanie młodzieży promujące współpracę partnerskich miast Wąbrzeźno i Syke	Międzyszkolny Klub Przyjaciół Wąbrzeźno - Syke przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II, Wąbrzeźno	6 000
89	Seminarium "Droga do europejskiego partnerstwa"	Zespół Szkół nr 1 im. Mikołaja Kopernika, Koszalin	23 000
90	CityTracks. Niemiecko-polskie odkrycia miejskie	Medienkulturzentrum Dresden e.V., Dresden	18 800
91	Razem w zjednoczonej Europie - 10 lat partnerstwa Powiatów Częstochowskiego i Bodeńskiego	Starostwo Powiatowe w Częstochowie, Częstochowa	19 500
92	"Guben - Gubin jedno miasto prezentuje przy wsparciu odbudowy Fary Gubińskiej zrozumienie narodów i tolerancji kultur"	Stowarzyszenie Wspierania Odbudowy Miasta i Kościoła Farnego w Gubinie, Guben	22 090
93	Obchody 10-lecia partnerstwa	Gmina Sokółów Podlaski, Sokółów Podlaski	8 000
94	Polsko-niemiecko-ukraiński Kongres Samorządów Lokalnych	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Centrum Samorządu Lokalnego w Jeleniej Górze, Jelenia Góra	50 000
95	Przyjaźń bez granic - dni partnerstwa	Urząd Miejski w Leśnicy, Leśnica	5 000
96	III Forum Młodzieży z Polski i Niemiec "Pamięć buduje przyszłość"	XIV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika, Kraków	35 000

97	Jubileusz 25 lat współpracy Uniwersytetu Warszawskiego z Uniwersytetem w Konstancji	Uniwersytet Warszawski - Biuro Współpracy z Zagranicą, Warszawa	15 000
98	Partnerstwo jest w nas - wizyta obywatelska 2009	Stowarzyszenie Obywatelskie na Rzecz Współpracy Miast Lublin-Münster, Lublin	15 000
99	Międzynarodowe obchody Złotych Godów w Gozdnicy	Gmina Gozdnica, Gozdnica	6 000
100	IV Spotkania Warmińskie - Gietrzwałd 2009	Gminny Ośrodek Kultury w Gietrzwałdzie, Gietrzwałd	35 000
101	Dyskusja panelowa z udziałem Rity Süssmuth i Lecha Wałęsy "1989 - 2009: Dwadzieścia lat od przełomu - Solidarność dla przyszłości"	Niemiecki Instytut Polski, Darmstadt	35 250
102	Mazury wczoraj i dziś - wymiana młodzieży	Gimnazjum Nr 1 im. H. Sienkiewicza, Szczytno	10 000
103	Złotów leży w Wielkopolsce - festyn młodzieżowy	Szkoła Podstawowa nr 1 w Złotowie, Złotów	3 100
104	Partnerstwo już blisko	Koło Przyjaciół Jabłonka - Reichelsheim, Lipnica Mała	5 000
105	"Przeciw wykluczeniu" - młodzież polska i niemiecka we współdziałaniu na rzecz dzieci zagrożonych wykluczeniem	Kolegium Pracowników Służb Społecznych, Wrocław	7 400
106	Słubicko-Frankfurcka Konferencja Przyszłości 2020	Miasto Frankfurt nad Odrą, Frankfurt/Oder	18 800
107	fokus 2009 - sieć polsko-niemieckiej kultury młodzieżowej	stowarzyszenie "Second Attempt ", Görlitz	37 600
108	Nagroda samorządowa	Program FWP	47 000
109	Spotkanie młodzieży	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im Tadeusza Kościuszki, Rybnik	3 000
110	Nasze wspólne dziedzictwo kulturowe - występy artystyczne zespołu śpiewaczego "Frohsinn w Altötting"	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, Opole	5 000
111	Seminarium parlamentarne 2009	Stowarzyszenie Niemieckich i Polskich Pracowników Parlamentarnych Sekcja Niemiecka, Berlin	6 063
112	Spotkanie strażaków z partnerskich gmin Czermin i Steinhöfel	Ochotnicza Straż Pożarna w Czerminie, Czermin	1 800
113	Dni Krzęcina 2009	Urząd Gminy Krzęcin, Krzęcin	15 000
114	Polsko-niemieckie spotkanie integracyjne społeczności gmin Myślibórz i Neuhardenberg p.n. "Poznaj swego sąsiada"	Stowarzyszenie "Z Biegiem Myśli", Myślibórz	2 500
115	Polsko-niemieckie spotkanie integracyjno-edukacyjne	Zarząd Gminy Perzów, Perzów	5 000
116	Spotkanie seniorów	Zespół Placówek Kultury w Żmigrodzie, Żmigród	4 800
117	Spotkanie członków partnerskich jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z Goleiszowa i Ettingshausen	Ochotnicza Straż Pożarna, Goleiszów	6 120
118	Podróż studyjna polskiej młodzieży zaangażowanej na rzecz osób poszkodowanych przez III Rzeszę	Fundacja "Polsko-Niemieckie Pojednanie", Warszawa	28 435
119	Historia Prus Wschodnich żyjąca w języku polskim i zabytkach architektonicznych Pomorza	I Liceum Ogólnokształcące im Bolesława Chrobrego, Grudziądz	3 300
120	Podróż pamięci byłych robotników przymusowych do Berlina	Fundacja "Polsko-Niemieckie Pojednanie", Warszawa	31 020

121	Polsko-Niemiecka Letnia Akademia Samorządu Terytorialnego (PW)	Program FWP	49 980
122	Z podnóża Alp na wybrzeże Bałtyku - Spotkanie kultur Kociewia i Bawarii.	Trachtenverein "D'Brünnstoana" Niederaudorf e.V., Oberaudorf	18 800
123	Seniorska młodość	Miejskie Centrum Kultury, Gorzów Wielkopolski	6 000
124	Lato z de Croyem - Golczewo 2009	Gmina Golczewo, Golczewo	19 000
125	Tradycje wspólnej Europy	Gmina Miejska Wałcz, Wałcz	18 000
126	Seminarium "Regiony - między państwem a Europą. Modele porównawcze i perspektywy rozwoju"	Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Katowice	8 000
127	Spotkania w zakresie wymiany doświadczeń pomiędzy gminami Brusy i Groß Laasch	Miejski Ludowy Klub "Tęcza", Brusy	6 000
128	Tradycja i kultura łączy mieszkańców Czermina, Steinhöfel i Edeweht	Urząd Gminy Czermin, Czermin	10 000
129	XV. Kongres Towarzystw Polsko-Niemieckich i Niemiecko-Polskich "Sąsiedztwo w Centrum Europy" Gdańsk 2009	Towarzystwo Polska-Niemcy, Gdańsk	40 000
130	Samorząd przyjazny przedsiębiorczości - program edukacyjny dla młodzieży oraz wspieranie przedsiębiorczości kobiet. Wizyta studyjna	Gmina Wrocław, Biuro Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocław	26 000
131	W Bellheim prezentujemy wielokulturowy Koźmin Wlkp.	Stowarzyszenie "Z pomocy zrodziła się przyjaźń", Koźmin Wlkp.	12 500
132	IX Lubuskie Święto Chleba w Gminie Bogdaniec 2009	Gmina Bogdaniec, Bogdaniec	10 000
133	Spotkania pasjonatów historycznych urządzeń i technik łącznościowych oraz pojazdów militarnych w Lipianach	Gmina Lipiany, Lipiany	8 000
134	Wydawnictwo okolicznościowe "Budujemy mosty. 10 lat współpracy szkół średnich Witnicy i Müncheberg"	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika, Witnica	13 000
135	Polsko-niemiecka wymiana młodzieży "źródła naszej jedności"	Fundacja Drachma, Bielsko-Biała	25 000
136	Spotkanie z okazji 25 rocznicy partnerstwa miast Odolanów i Heringen (Helme)	Gmina i Miasto Odolanów, Odolanów	15 000
137	Zielone Mosty Warszawa - Monachium	WECF (Women in Europe for a Common Future), München	29 000
138	"Moja Ziemia - Warmia w oczach wnuków" - warsztaty fotograficzno-plastyczne	Młodzieżowy Dom Kultury im. Ireny Kwinto, Lidzbark Warmiński	3 800
139	Witosławskie Impresje Ludowe	Urząd Miasta i Gminy w Mroczy, Mrocza	8 000
140	XVIII Dni Tymbarku - Dni Zjednoczonej Europy oraz 10 lat współpracy Tymbark - Brachstedt	Gmina Tymbark, Tymbark	15 000
141	Poznajmy tradycje sąsiada	Starostwo Powiatowe w Żaganiu, Żagań	6 000
142	"Wspólna Europa - wspólna przyszłość" - spotkania polsko-niemieckie	Gmina Gronowo Elbląskie, Gronowo Elbląskie	5 000
143	XX Sympozjum Polsko-Niemieckie "Wśród swoich... Potrzeby chorych psychicznie i odpowiedzialność lokalnej społeczności"	Polsko-Niemieckie Towarzystwo Zdrowia Psychicznego, Kraków	30 000
144	Jubileusz Gimnazjum Thomaeum i Związku Most	Zespół Szkół, Ulanów	17 000

145	Pomost - spotkanie partnerskie wsi Pilszcz i Holenberg	Ochotnicza Straż Pożarna, Pilszcz	5 000
146	Przez partnerstwo do przyjaźni	Gmina Krzanowice, Krzanowice	5 000
147	Wizyta studyjna w Hanowerze	Fundacja Zachęta, Górowo Iławeckie	17 000
148	Polsko-Niemiecka Konferencja Sędziów "Zmiany społeczne w Polsce i w Niemczech po 1989 i ich skutki prawne"	Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Sędziów, Dresden	12 220
149	COLUMBUS - polsko niemieckie warsztaty filmowe	Fundacja Nowa Ameryka, Krzeszyce	23 500
150	"Polsko-niemieckie mediacje w rozwiązywaniu konfliktów dotyczących opieki nad dziećmi. Dziecko podmiotem w konfliktach rodzinnych" - seminarium	Wrocławskie Towarzystwo Opieki nad Więźniami - Dolnośląski Ośrodek Mediacji, Wrocław	6 000
151	MotoFolk Kaszuby 2009	Urząd Gminy Parchowo, Parchowo	10 000
152	Przekraczanie Granic - rowerem wzdłuż granicy polsko-niemieckiej	Horizont e.V. - Sieć Wolontariuszy dla Dialogu Polsko-Niemieckiego, Berlin	7 050
153	Spotkanie pokoleń "Spojrzenie na niemieckie korzenie mojego miasta Lippehne = Lipiany"	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach, Lipiany	8 000
154	10 lat partnerstwa miast Olsztyn - Offenburg	Fundacja Georga i Marii Dietrich, Offenburg-Bühl	58 750
155	"Możliwości partycypacji społecznej dzieci i młodzieży" - seminarium	Stowarzyszenie "Städtepartner Stettin" , Berlin	8 554
156	Spotkanie miast partnerskich Otyńia - Falkenberg/Elster - Zuberca - Cumania	Gmina Otyń, Otyń	5 400
157	700-lecie Spangenbergu - historia i znaczenie obchodów dni miasta	Stowarzyszenie Miast Partnerskich Pleszewa, Pleszew	9 700
158	Polsko-niemieckie spotkania integracyjne - aktywni niepełnosprawni 2009	Stowarzyszenie Integracyjne "Klub Otwartych Serc", Wieruszów	10 000
159	Wizyta seniorów Gminy Wapno w Zbiorczej Gminie Amelinghausen	Zarząd Gminy Wapno, Wapno	7 000
160	"Jubileusz 20-lecia współpracy partnerskiej Zamościa i Schwäbisch Hall"	Urząd Miejski w Zamościu, Zamość	5 900
161	Dożynki Polsko-Niemieckie	Trzczańskie Centrum Kultury, Trzcianko-Zdrój	6 000
162	Seminarium: Malarstwo intuicyjne w terapii osób z zaburzeniami psychicznymi.	Barwickie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych "Razem", Barwice	6 800
163	Rozwój stosunków partnerskich Czarnków-Gadepusch. Zwiedzanie Federalnej Wystawy Ogrodnictwa 2009 w Schwerinie	Urząd Miasta Czarnków, Czarnków	1 500
164	"Nasza Mała Ojczyzna - niemieckie korzenie naszego regionu" - wymiana młodzieży	Zespół Szkół w Oleśnie, Oleśno	4 600
165	"Z sąsiadami za pan brat" - 10 lat przyjaźni pomiędzy Zawadzkim i Wahrenbrück	Gmina Zawadzkie, Zawadzkie	4 000
166	VIII Święto Ottona z Bambergu	Trzebiatowski Ośrodek Kultury, Trzebiatów	7 000
167	Miasto i jego mieszkańcy - wymiana doświadczeń między partnerskimi miastami Garwolin i Fürstenau - wizyta studyjna	Miasto Garwolin, Garwolin	4 200
168	Polsko-niemieckie "Dożynki" w Ustroniu Morskim	Gmina Ustronie Morskie, Ustronie Morskie	10 000
169	"Żmigród - Bargteheide: dziesięć lat razem". Podsumowanie dotychczasowej współpracy	Gmina Żmigród, Żmigród	6 000

170	Festyn integracyjny Polsko-Niemieckie Święto Mostu	Urząd Gminy Trzebieł, Trzebieł	6 400
171	Letnia Akademia Ekologiczna - Seminarium	Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Opolu, Opole	15 000
172	Wymiana doświadczeń w zakresie florystyki i kompozycji kwiatowych	Zarząd Miasta i Gminy Pleszew, Pleszew	4 200
173	Wymiana doświadczeń pomiędzy powiatowymi strażami pożarnymi	Powiatowa Straż Pożarna w Lebach, Lebach	7 520
174	Polsko-niemieckie sympozjum pt.: Poszukiwanie śladów św. Brunona w historii współczesności	Urząd Miasta Bartoszyce, Bartoszyce	5 000
175	II Pyrzycki Kongres Odnowy Wsi	Gmina Pyrzyce, Pyrzyce	2 600
176	Obchody 10-lecia współpracy partnerskich gmin Nowy Tomyśl i Biesenthal - Barnim	Zarząd Miasta i Gminy, Nowy Tomyśl	10 000
177	"Już 15 lat budujemy razem mosty we wspólnej Europie"	Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach, Police	30 000
178	Dzielimy się doświadczeniami - spotkanie rolników z Powiatu Pleszewskiego i Powiatu Ammerland	Starostwo Powiatowe w Pleszewie, Pleszew	6 000
179	W stronę nowoczesnego muzeum. Międzynarodowa wymiana wystaw czasowych.	Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki, Warszawa	30 000
180	Konferencja: "Wybrane aspekty pracy socjalnej w warsztacie pracownika socjalnego - doświadczenia polsko-niemieckie"	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym "MISERICORDIA", Lublin	20 000
181	"Polsko-niemieckie zmagania sportowe seniorów"	Stowarzyszenie "Wspólnota Lokalna" w Czaplunku, Czaplunek	2 800
182	Podobieństwa zbliżają, różnice ciekawią. Wymiana doświadczeń gospodarczych w ramach spotkania miast partnerskich: Żory - Kamp - Lintfort	Gmina Miejska Żory, Żory	4 000
183	Uniwersytet w Trierze i Uniwersytet Jagielloński - wspólny koncert chórów	Chór Akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego Camerata Jagellonica, Kraków	10 000
184	Księga wspomnień mieszkańców miast Dobczyce - Versmold, wydana z okazji jubileuszu 15-lecia partnerstwa	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Dobczyce	9 900
185	"Konferencja turystyczna szansą znalezienia skutecznych rozwiązań promujących turystykę powiatów Nowotomyskiego i Potsdam-Mittelmark"	Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu, Nowy Tomyśl	5 000
186	"Rasta Koreczki", czyli MIŁOŚĆ, PRZYJAŹŃ, TOLERANCJA. Niemiecko-Polskie spotkania integracyjne	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Gubińskiej, Gubin	5 000
187	Konferencja "Dziedzictwo kulturowe a turystyka - wymiana doświadczeń miast partnerskich: Schöneck i Chęciny"	Urząd Gminy i Miasta Chęciny, Chęciny	4 200
188	Polsko-niemieckie tradycje i muzyka w zimowej aurze - Mikołajki 2009	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Golczewskiej, Golczewo	10 000
189	Rajd przedsiębiorczy (Info Car) w ramach zachodniopomorskiej edycji Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości	Kreatywni dla Szczecina, Szczecin	7 000
190	Wspólne muzykowanie gmin partnerskich w gminie Berg	Gmina Walce, Walce	6 000
191	Cykl seminariów "Kompetencja&komunikacja interkulturowa w projektach polsko-niemieckich"	Stowarzyszenie Kompetencji Interkulturowych, Berlin	56 400

192 Biskupiec - Bramsche - Coferencje 1	Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Partnerstwa Miast, Bramsche	23 500
193 Koncert adwentowy "Przez muzykę do świata wartości"	Pomorskie Stowarzyszenie Instrumentalistów ACADEMIA, Szczecin	9 900
194 Narodowe mity i stereotypy w stosunkach polsko-niemieckich	Uniwersytet Rostock, Wydział Gospodarki i Socjologii, Instytut Nauk Politycznych i Zarządzania, Rostock	11 750
195 Aktywizacja kontaktów Szczecin - Berlin (wydanie publikacji)	Klub Storrady, Szczecin	8 000
196 Międzynarodowe Kolędowanie	Nyski Dom Kultury im. Wandy Pawlik, Nysa	8 000
197 Międzynarodowe Forum Samorządowe 2010 we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego	Program FWPN	50 000
198 Spotkanie informacyjne dla instytucji polsko-niemieckich - Seminarium o wspólnych obszarach działalności	Program FWPN	20 000
Razem	198 projektów	2 835 842

PRIORYTET NIEOKREŚLONY –

LISTA WSPIERANYCH PROJEKTÓW

Fundacja wsparła 7 projektów w łącznej kwocie 117 580 zł

	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Przyznano w zł
01	Cykl imprez p.t. "Rozmowy w tandemie" - program towarzyszący wystawie "1.9.39 Polacy i Niemcy - rozdźwięk i nadzieja"	Niemieckie Muzeum Historyczne, Berlin	11 750
02	Międzynarodowe obchody 70 rocznicy wybuchu II wojny światowej - program młodzieżowy	Waldorfska Szkoła Podstawowa nr 71, Warszawa	2 800
03	Dzień Kół Mniejszości Niemieckiej "DFK-TAG"	Zarząd Powiatowy Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców w Kędzierzynie-Koźle, Kędzierzyn-Koźle	10 000
04	Integracyjna Kolacja Wigilijna	Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalne "Polonica", Berlin	14 100
05	Książka o Angeli Merkel	Krystyna Jagiełło, Warszawa	8 930
06	Gminne Centrum współpracy polsko-niemieckiej	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Leśne Sioło", Zwierzyniec	23 000
07	Konferencja z okazji 20 rocznicy Mszy Pojednania w Krzyżowej w 1989 r. "Znaczenie polsko-niemieckiego porozumienia dla integracji europejskiej"	Fundacja im. Freyi von Moltke na Rzecz Krzyżowej, Berlin	47 000
	Razem	7 projektów	117 580

Rada FWPN

Zarząd FWPN

Rada

Współprzewodniczący

prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński

Rektor i współtwórca Collegium Civitas, socjolog, profesor zwyczajny, założyciel i pierwszy dyrektor Instytutu Studiów Politycznych PAN, wykładowca w College of Europe (Bruges-Natolin).

Markus Meckel

Deputowany do Bundestagu w latach 1990–2009, w latach 1994–2009 przewodniczący Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej i zastępca rzecznika ds. polityki zagranicznej frakcji SPD w Bundestagu.

Członkowie

Hartmut Koschyk

Deputowany do Bundestagu, sekretarz parlamentarnej Grupy Krajowej CSU w Bundestagu, od 1990 roku członek Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej, od października 2009 roku parlamentarny sekretarz stanu w Federalnym Ministerstwie Finansów.

Claus Robert Krumrei

W latach 1995-1997 zastępca Konsula Generalnego RFN w Hongkongu. 1997-1999 w ambasadzie niemieckiej w Moskwie, 2003-2006 w ambasadzie niemieckiej w Waszyngtonie. Od 2006 roku kierownik Referatu ds. Europy Środkowej, Państw Beneluksu i Austrii w niemieckim MSZ.

Marek Krząkała

Posel na Sejm RP, członek klubu parlamentarnego Platformy Obywatelskiej, germanista, członek sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, wiceprzewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej.

Michael Georg Link

Deputowany do Bundestagu, rzecznik frakcji FDP ds. Budżetu i Finansów Unii Europejskiej, członek Komisji Bundestagu ds. Unii Europejskiej.

prof. dr hab. Dorota Simonides

Doktor honoris causa Uniwersytetu Opolskiego, folklorystka, od 1977 roku profesor Uniwersytetu Opolskiego, poseł na Sejm PRL VIII kadencji, w latach 1990–2005 senator.

dr Remigiusz Sobański

Ksiądz katolicki, doktor teologii, profesor zwyczajny nauk prawnych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dr honoris causa Uniwersytetu w Bonn.

Rainer Steenblock

Do października 2009 roku deputowany do Bundestagu, rzecznik ds. polityki europejskiej frakcji Bündnis 90/Die Grünen w Bundestagu, członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy.

prof. dr hab. Andrzej Zoll

Prawnik, były sędzia i prezes Trybunału Konstytucyjnego, od 2000 roku do 2006 roku Rzecznik Praw Obywatelskich, wykładowca akademicki, współautor polskiego kodeksu karnego z 1997 roku, dr honoris causa Uniwersytetu w Moguncji.

Zarząd

Współprzewodniczący

dr Andrzej Grajewski

Doktor nauk politycznych, kierownik Działu Zagranicznego tygodnika „Gość Niedzielny”, od 1999 do 2006 roku członek Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej.

Herbert Helmrich

Adwokat i notariusz, od 1976 do 1992 roku deputowany do Bundestagu, od 1992 do 1995 roku minister sprawiedliwości landu Meklemburgia-Pomorze Przednie.

Członkowie

Johannes Bauch

Ambasador w stanie spoczynku, w latach 1993–1999 ambasador Niemiec w Polsce, od 2003 do kwietnia 2007 roku w Fundacji „Pamięć, Odpowiedzialność, Przyszłość” w Berlinie.

dr Albrecht Lempp

Dyrektor zarządzający, tłumacz literatury, od 1998 do 2003 roku z ramienia Ministerstwa Kultury odpowiedzialny za promocję literatury polskiej za granicą.

dr hab. Irena Lipowicz

Dyrektor zarządzająca, prawnik, od 2004 do 2006 roku ambasador – przedstawiciel ministra spraw zagranicznych ds. stosunków polsko-niemieckich, profesor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

dr hab. Robert Traba

Historyk, politolog, kulturoznawca, założyciel olsztyńskiego stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia”. Od 2006 roku dyrektor Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, przewodniczący Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej.

Wg stanu na grudzień
2009

Zespół pracowników Biura FWPN

Dyrekcja

Albrecht Lempp

Irena Lipowicz

Beata Sobczak

kierownik biura

tel. (+48) 22 338 62 50, beata@fwpn.org.pl

Aneta Jędrzejczak

specjalista ds. projektów zarządu

tel. (+48) 22 338 62 49, aneta@fwpn.org.pl

Opracowywanie i nadzór realizacji projektów:

Grażyna Babul

specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 65, gbabul@fwpn.org.pl

Ewa Baran

specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 66, ewa@fwpn.org.pl

Anna Cieszewska

specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 63, ania@fwpn.org.pl

Iwona Fus

specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 71, iwona@fwpn.org.pl

Małgorzata Gmiter

specjalista ds. obsługi zarządu, specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 60, malgorzata@fwpn.org.pl

Tomasz Markiewicz

specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 62, tomek@fwpn.org.pl

Izabella Sulik

specjalista ds. projektów

tel. (+48) 22 338 62 58, iza@fwpn.org.pl

Księgowość:

Jerzy Gajos

główny księgowy

tel. (+48) 22 338 62 56, jerzy@fwpn.org.pl

Elżbieta Gemeier

zastępca głównego księgowego

tel. (+48) 22 338 62 21,

elzbieta.gemeier@fwpn.org.pl

Beata Winawer

księgowa

tel. (+48) 22 338 62 57, beatawin@fwpn.org.pl

System komputerowy, projekty informatyczne i medialne:

Janusz Rolecki

administrator komputerowego systemu informacyjnego

tel. (+48) 22 338 62 68, janusz@fwpn.org.pl

Paul-Richard Gromnitza

projekty w dziedzinie mediów

tel. (+48) 22 338 62 73, pgromnitza@fwpn.org.pl

Barbara Owsiak

pełnomocnik ds. Polsko-Niemieckich Dni Mediów

tel. (+48) 22 338 67 97,

barbara.owsiak@fwpn.org.pl

Obsługa Centrum Konferencyjnego:

Marcin Szota

zarządzający Centrum Konferencyjnym

tel. (+48) 22 338 62 70, marcin@fwpn.org.pl

Katarzyna Opalińska

asystentka zarządzającego Centrum Konferencyjnym

tel. (+48) 22 338 67 83, katarzyna@fwpn.org.pl

Magdalena Pawińska

asystentka zarządzającego Centrum Konferencyjnym

tel. (+48) 338 67 65, magda@fwpn.org.pl

Obsługa Centrum Zielna:

Tadeusz Stolarski

specjalista ds. zarządzania infrastrukturą Centrum Zielna

tel. (+48) 22 338 62 61, tadeusz@fwpn.org.pl

Wg stanu na grudzień
2009

Oferujemy nowoczesne sale konferencyjne

Centrum Zielna

Centrum konferencyjne składa się z następujących sal:

sala WARSZAWA o powierzchni 85 m²,
sala BERLIN o powierzchni 60 m²,
które można połączyć w jedną salę o powierzchni 145 m², oraz

sala EUROPA o powierzchni 80 m².
sala BIBLIOTEKA o powierzchni 50 m²
sala WYSTAWOWA o powierzchni 250 m²

Sale konferencyjne są wyposażone w:

System nagłośnienia konferencyjnego, system nagłośnienia estradowego, system tłumaczenia symultanicznego, multimedialny system prezentacji obrazu (m.in. multimedialne projektory, wizualizery) oraz dostęp do sieci internetowej dla uczestników konferencji.

Każda z sal może być zależnie od potrzeb dowolnie zaaranżowana.

Zapewniamy korzystną cenę, fachową obsługę, catering oraz pomoc w organizacji konferencji.

W 2009 roku w naszym centrum konferencyjnym odbyło się ponad 600 imprez. Gościliśmy zarówno firmy komercyjne: ING, Commercial Union, WYG International, Ericsson, Samsung, Polską Federację Rynku Nieruchomości, MGG-Conferences, Bank HSBC, jak i organizacje pozarządowe np. Fundusz Współpracy, Stowarzyszenie BORIS, Fundację Polsko-Amerykańską PAUCI, Fundację Równości, Federację Polskich Banków Żywności. Z centrum konferencyjnego skorzystały również Komisja Europejska, Przedstawicielstwo Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, British Council, Fundacja Heinricha Bölla, Fundacja Konrada Adenauera, Komisja Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Kontakt:

Marcin Szota
Centrum Zielna
ul. Zielna 37, 00-108 Warszawa
e-mail: konferencja@centrumzielna.com.pl
tel. (+48) 22 338 62 70

